

การจัดสวัสดิการชุมชนและความต้องการสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาวะ ของเครือข่าย
สัจจะลดรายจ่ายวันละ 1 บาท เพื่อทำสวัสดิการภาคประชาชน
จังหวัดสงขลา

Community Welfare Management and Needs of Community Welfare for a Well-being of
Songkhla Sajja One-Baht-Pledge Saving per Day Network for the People's Welfare Sector

ขนิษฐา ทองเย็น

Kanistha Thongyen

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการระบบสุขภาพ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Science in Health System Management
Prince of Songkla University

2558

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์	การจัดสวัสดิการชุมชนและความต้องการสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาพของเครือข่ายสัจจะลดรายจ่ายวันละ 1 บาท เพื่อทำสวัสดิการภาคประชาชนจังหวัดสงขลา
ผู้เขียน	นางสาวชนิษฐา ทองเย็น
สาขาวิชา	การจัดการระบบสุขภาพ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	คณะกรรมการสอบ
..... (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา โลจนากิวัฒน์)ประธานกรรมการ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นัยนา หนูนิล)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมกรรมการ (รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยะนุช จิตตอนุนท์)
..... (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงศ์เทพ สุธีรรุณี)กรรมการ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา โลจนากิวัฒน์)
กรรมการ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงศ์เทพ สุธีรรุณี)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการระบบสุขภาพ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพล ศรีชนะ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา โลงนาภวัฒน์)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ลงชื่อ.....

(นางสาวชนิษฐา ทองเย็น)

นักศึกษา

(4)

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และ
ไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นางสาวณิษฐา ทองเย็น)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์	การจัดสวัสดิการชุมชนและความต้องการสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาวะของเครือข่ายสัจจะลดรายจ่ายวันละ 1 บาท เพื่อทำสวัสดิการภาคประชาชน จังหวัดสงขลา
ผู้เขียน	นางสาวชนิษฐา ทองเย็น
สาขาวิชา	การจัดการระบบสุขภาพ
ปีการศึกษา	2557

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดสวัสดิการชุมชน และความ ต้องการสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาวะ ของเครือข่ายสัจจะลดรายจ่ายวันละ 1 บาท เพื่อทำสวัสดิการ ภาคประชาชน จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่าง คือ ประธานกองทุนสัจจะฯ หรือตัวแทนที่ประธาน มอบหมาย จำนวน 28 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นอย่างมีสัดส่วน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วย แบบสอบถาม ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา จากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้ค่า CVI เท่ากับ 0.86 และการระดมสมอง (Brainstorming) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ และ การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) ผลการวิจัยพบว่า

1) สวัสดิการของเครือข่ายสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน

สวัสดิการที่อยู่ในระเบียบเครือข่ายสัจจะฯ และกองทุนสัจจะฯ ทุกกองทุนจัดได้ ด้านปัจเจกบุคคล ได้แก่ สวัสดิการรับขวัญบุตร แม่คลอดคนอนโรงพยาบาล และฌาปนกิจ ด้าน สิ่งแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ สวัสดิการคนทำงาน และด้านระบบบริการสาธารณสุข ได้แก่ สวัสดิการรักษายาพยาบาล และสวัสดิการซึ่งกองทุนสัจจะฯ จัดได้เพียงบางกองทุน ด้านปัจเจกบุคคล ได้แก่ สวัสดิการจ่ายเงินกู้และเงินฝากให้แทนกรณีสมาชิกเสียชีวิต ด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ สวัสดิการเพื่อการศึกษา การช่วยเหลือผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส

สวัสดิการที่ไม่อยู่ในระเบียบเครือข่ายสัจจะฯ แต่กองทุนสัจจะฯ ทุกกองทุนจัดได้ ได้แก่ สวัสดิการฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณี และกองทุนสัจจะฯ เพียง 1-2 กองทุน มีการจัดสวัสดิการ ร่วมกับกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน ได้แก่ สวัสดิการอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าชุมชนและแหล่งน้ำธรรมชาติ ความดี ฯลฯ เป็นเพราะคณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์ในพื้นที่กับกองทุนสัจจะฯ เป็นชุดเดียวกัน

สวัสดิการของกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน พบว่ามีความเหมือนกับสวัสดิการของกองทุนสัจจะฯ ในสวัสดิการที่เป็นพื้นฐานในวงจรชีวิต และมีสวัสดิการที่หลากหลายกว่ากองทุนสัจจะฯ ทั้งสวัสดิการทางด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และสังคมซึ่งครอบคลุมปัจจัยกำหนดสุขภาพะ

2) การดำเนินการจัดสวัสดิการของกองทุนสัจจะฯ มี 2 ลักษณะ คือ จัดสวัสดิการโดยกองทุนสัจจะฯ ซึ่งส่วนใหญ่จ่ายเป็นเงิน และจัดสวัสดิการร่วมกับภาคีเครือข่ายในรูปแบบกิจกรรม ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชนซึ่งรวมหน่วยงานภาครัฐและกลุ่มในชุมชน จัดสวัสดิการโดยจ่ายเป็นเงิน และกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่

3) ความต้องการสวัสดิการเพื่อสุขภาพะของเครือข่ายสัจจะฯ ด้านปัจเจกบุคคล ได้แก่ อาหารบำรุงครรภ์มารดา ปลุกต้นไม้รับขวัญบุตร ฯลฯ ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ อนุรักษ์พื้นที่ป่าชุมชนและแหล่งน้ำธรรมชาติ ฯลฯ ด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ พัฒนาอาชีพ การศึกษาพิเศษ งดเหล้าในงานบุญ ฯลฯ ด้านระบบบริการสาธารณสุข ได้แก่ ธนาคารเลือด และเครื่องมือแพทย์ ฯลฯ การดำเนินการจัดสวัสดิการที่ต้องการเพิ่มส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นการจัดกิจกรรมพัฒนาปัจจัยกำหนดสุขภาพะร่วมกับภาคีเครือข่ายที่มีบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

เครือข่ายสัจจะฯ ควรทบทวนระเบียบการจัดสวัสดิการ โดยให้สมาชิกร่วมกำหนด และพัฒนาสวัสดิการที่ครอบคลุมปัจจัยกำหนดสุขภาพะ และส่งเสริมการจัดสวัสดิการที่ใช้ทุนของกองทุนสัจจะฯ ในรูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาสุขภาพะร่วมกับภาคีเครือข่าย โดยไม่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเงินของกองทุน

Thesis Title	Community Welfare Management and Needs of Community Welfare for a Well-being of Songkhla One-Baht-Pledge Saving per Day Network for the People's Welfare Sector
Author	Miss Kanistha Thongyen
Major Program	Health System Management
Academic Year	2014

Abstract

The objective of this descriptive research was to study community welfare management and needs of community welfare for a well-being of Songkhla Sajja One-Baht-Pledge Saving per Day network for the people's welfare sector. The sample used in this research comprised 28 chairmen or representative of Sajja-Network, selected by proportional stratified random sampling. Data were collected through a questionnaire which passed the content scrutiny from three experts with a CVI score of 0.86 and Brain-storming technique was also adopted. Data were analyzed using frequency, percentage and content analysis. The results showed that

- 1) Welfare of the Sajja-group and other group in the community.

All Sajja-Network are able to provide all welfares regarding the regulations including the *individual side* such as rewarding for new-born child, hospital birth, cremation, the *social environmental side*, such as welfare for Sajja group volunteers and for the *public health serviced side*, such as medical benefit and other welfare which Sajja-group is able to provide only some services including the *individual-side* such as welfare payments on loans and deposits in the case of death, and in the *social environmental side*, welfare support for education, help for the disabled and the disadvantaged.

For welfare which is not defined in the regulations but all Sajja group are able to provide, such as welfare for restoration of cultural heritage, there are only few group which join other group in the community to provide welfare, such as conservation and restoration of the community forest and the natural water source and support of the "Goodness Bank" as the same committee of these groups and Sajja-group.

We also found that welfare of other groups in the community is similar with welfare provided by Sajja-group in the life-cycle welfare and more diversity than Sajja-network in physical environmental and social welfare which covers determinants of health.

2) There are two types of implementation of the Sajja welfare group; provision of welfare by the Sajja group itself and provision welfare by joining with other partners in activity-based welfare. For Other groups in the community included government sector and welfare fund in the community which provided welfare by cash and activity.

3) The needs of welfare for well-being of the Sajja Network, for the individual side such as, maternal nutrition, tree planting for new born child, for the physical environment side such as, forest conservation and restoration of natural water source etc., for the social environmental side such as, career development, special education and abstain from alcohol in religious ceremony,etc.and for the public health serviced side such as, blood bank, medical instrument, etc. Most of welfare that needs to be added is activity-based welfare to joint by develop and define the determinant of health together with other relevant networks.

Thus, the Sajja-network welfare should review their welfare regulations by member defining and developing the welfare for determinant of health and promoting the use of resources of the Sajja group in activities for the determinant of health together with other relevant networks without effecting the financial stability of the Sajja group.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วย ความกรุณา และความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จาก ศศ.ดร.สุกัญญา โจนานาภิวัฒน์ และศศ.ดร.พงศ์เทพ สุธีรรุณี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องอันเป็นประโยชน์ คอยสนับสนุน และให้กำลังใจ รวมถึงให้ข้อคิดเห็นในการแก้ไขข้อบกพร่องในทุกขั้นตอนของการทำวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รศ.ดร. ปิยะนุช จิตตานุนท์ ประธานกรรมการสอบโครงร่าง วิทยานิพนธ์ และศศ.จางงัก แรกพิณิจ กรรมการสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์ ศศ.ดร.นัยนา หนูนิล ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรศ.ดร. ปิยะนุช จิตตานุนท์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาสละเวลาและให้ข้อเสนอแนะ ที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ จุดประกายแนวคิดและปัญญา อันเป็นพื้นฐานในการทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณผู้รู้ทั้งหลาย ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของ ท่านผ่านตำรา และเอกสารวิชาการในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาสละเวลาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย รวมถึงข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ที่สำคัญขอขอบพระคุณผู้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลการวิจัย จากเครือข่ายสัจจะลดรายจ่ายวันละ 1 บาท เพื่อทำสวัสดิการภาคประชาชน จังหวัดสงขลา ที่สละเวลา ให้โอกาส และความร่วมมืออย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย และสถาบันการจัดการระบบสุขภาพภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่สนับสนุนทุนวิจัยส่วนหนึ่งในการทำวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ของสถาบันการจัดการระบบสุขภาพทุกท่าน รวมทั้งเพื่อนพี่ๆ น้องๆ และเพื่อนๆ หลักสูตรการจัดการระบบสุขภาพทุกท่าน ที่คอยช่วยเหลือ และให้กำลังใจกันตลอดมา

ขอขอบพระคุณ คุณแม่ คุณพ่อ และทุกคนในครอบครัวทองเย็น ที่ได้ให้ แรงบันดาลใจ กำลังใจ และสนับสนุนในทุกๆ ด้าน

สุดท้ายนี้คุณประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบแด่บุพการี ครอบครัว ญาติพี่น้อง คณาจารย์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี

ขนิษฐา ทองเย็น

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(5)
ABSTRACT.....	(7)
กิตติกรรมประกาศ.....	(9)
สารบัญ.....	(10)
รายการตาราง.....	(12)
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
คำถามการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
บทที่ 2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
สุขภาวะ และปัจจัยกำหนดสุขภาวะ.....	9
สวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาวะ.....	15
เครือข่ายสังคม.....	26
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	35
ประชากร กลุ่มตัวอย่าง	35

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
	วิธีการสุ่มตัวอย่าง.....	35
	เครื่องมือในการวิจัย.....	38
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
	การวิเคราะห์ข้อมูล	41
	การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง.....	42
บทที่ 4	ผลการวิจัยและอภิปรายผล.....	43
	ผลการวิจัย.....	43
	อภิปรายผลการวิจัย.....	106
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	110
	สรุปผลการวิจัย.....	111
	ข้อเสนอแนะ.....	112
	บรรณานุกรม.....	114
	ภาคผนวก.....	118
	ก ตารางสถานการณ์เงินของกองทุนสัจจะฯ จำแนกตามโซน และความเข้มแข็ง	119
	ข หนังสือเชิญกลุ่มตัวอย่าง.....	120
	ค แบบสอบถามการวิจัย.....	121
	ง รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	130
	ประวัติผู้เขียน.....	131

รายการตาราง

ตาราง	หน้า
1. เกณฑ์การตัดสินระดับความเข้มแข็งของกองทุนสัจจะฯ	34
2. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตาม โชน และความเข้มแข็งของกองทุนสัจจะฯ	36
3. รายชื่อกลุ่มตัวอย่างแยกราย โชน และตามความเข้มแข็งของกองทุนสัจจะฯ	37
4. ชื่อกองทุนสัจจะฯ วัน เดือน ปีที่ก่อตั้ง และอายุ อายุกองทุนเฉลี่ย จำแนกตาม โชน และความเข้มแข็ง	44
5. จำนวน และร้อยละ ของสมาชิกกองทุนสัจจะฯ 28 ทุน จำแนกตามเพศและกลุ่มวัย	49
6. จำนวนสมาชิกที่ได้รับสวัสดิการ และเงินสวัสดิการจำแนกตามสวัสดิการของกองทุนสัจจะฯ	50
7. สถานะการเงินเฉลี่ยของกองทุนสัจจะฯ จำแนกตาม โชน และความเข้มแข็งของกองทุน	51
8. การสมทบเงินกองทุนสัจจะฯ เฉลี่ย จากภาคส่วนต่าง ๆ จำแนกตาม โชน และความเข้มแข็งของกองทุน	51
9. การสมทบเงินกองทุนสัจจะฯ จากภาคส่วนต่างๆ จำแนกตาม โชน และความเข้มแข็งของกองทุน	53
10. จำนวนกองทุนที่จัดสวัสดิการด้านปัจเจกบุคคลของเครือข่ายสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน จำแนกตามความเข้มแข็ง และ โชนพื้นที่	55
11. สวัสดิการ และการดำเนินการจัดสวัสดิการด้านปัจเจกบุคคล ของกองทุนสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน	58
12. สวัสดิการ การดำเนินการ และภาคีเครือข่ายร่วมดำเนินการจัดสวัสดิการเพิ่มเติม ด้านปัจเจกบุคคล	64
13. จำนวนกองทุนที่จัดสวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ของเครือข่ายสัจจะฯ และกองทุนอื่น ๆ จำแนกตามความเข้มแข็งและ โชนพื้นที่	67
14. สวัสดิการ และการดำเนินการจัดสวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ของกองทุนสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน	69
15. สวัสดิการ การดำเนินการ และภาคีเครือข่ายร่วมดำเนินการสวัสดิการเพิ่มเติม ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	75

รายการตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
16. จำนวนกองทุนที่จัดสวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม ของเครือข่ายสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน จำแนกตามความเข้มแข็ง และ โชนพื้นที่	80
17. สวัสดิการ และการดำเนินการจัดสวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม ของกองทุน สัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน	84
18. สวัสดิการ การดำเนินการ และภาคีเครือข่ายร่วมดำเนินการจัดสวัสดิการเพิ่มเติม ด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม	93
19. จำนวนกองทุนที่จัดสวัสดิการด้านระบบบริการสาธารณสุขของเครือข่ายสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน จำแนกตามความเข้มแข็ง และ โชนพื้นที่	98
20. สวัสดิการ และการดำเนินการจัดสวัสดิการ ด้านระบบบริการสาธารณสุข ของกองทุนสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน	100
21. สวัสดิการ การดำเนินการ และภาคีเครือข่ายร่วมดำเนินการจัดสวัสดิการเพิ่มเติม ด้านระบบบริการสาธารณสุข	103
22. สถานะการเงินของกองทุนสัจจะฯ จำแนกตาม โชน และความเข้มแข็งของกองทุน สัจจะฯ	119

รายการภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1. กรอบแนวคิดสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาวะ ของเครือข่ายสัจจะฯ	6
2. ความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพ และปัจจัยกำหนดสุขภาวะ	12

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สวัสดิการเป็นสิทธิพื้นฐานทางสังคมที่ทุกคนพึงได้รับ การมีสวัสดิการเป็นการสร้างหลักประกันเพื่อความมั่นคง และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของคนในสังคม ในอดีตสังคมไทยเป็นสังคมแบบเรียบง่าย มีระบบเกษตรพอเพียงที่ร่ำรวยวัฒนธรรม และงดงามด้วยวิถีพื้นบ้าน ชุมชนมีการจัดสวัสดิการบนพื้นฐานของการใช้ทุนทางสังคม ฐานทรัพยากรธรรมชาติ และฐานวัฒนธรรม ชุมชน เช่น การจัดสรรที่ดินส่วนรวมไว้เป็นป่าสาธารณะทุกคนมีสิทธิใช้ประโยชน์ การจัดการอาหารชุมชนในรูปแบบการข้าว โดยเก็บและปรับปรุงเมล็ดพันธุ์เพื่อแจกจ่ายให้ชุมชน การให้กำลังใจและช่วยเหลือเกื้อกูลกันผ่านพิธีกรรม ความเชื่อ วิถีชีวิต เช่น การบวชพิธีผู้ชรา การบวชป่า การลงแขก ระบบการช่วยเหลือเกื้อกูลและพึ่งพากันเองในครอบครัว เครือญาติ และชุมชนอยู่คู่สังคมไทยมานาน ระบบสวัสดิการเหล่านี้ได้ผ่านการใช้ พิสูจน์ ทดลอง จนกลายเป็นวิถีชีวิตอาจเรียกว่า วิถีสวัสดิการ หรือลมหายใจของสวัสดิการชุมชน (จีระศักดิ์ ตรีเดช 2553)

เมื่อประเทศไทยพยายามก้าวสู่ระบบทุนนิยม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่แผนที่ 1-7 เน้นการส่งเสริมภาคอุตสาหกรรม ตัวชี้วัดการพัฒนา คือ เงินและวัตถุเกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมและเศรษฐกิจผลักดันให้แรงงานในภาคเกษตรเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม จากการสำรวจสถานะการทำงานของประชาชนที่วราชอาณาจักรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2553 จำนวนประชากรไทย 65.93 ล้านคน มีกำลังแรงงานอายุ 15-60 ปี จำนวน 38.05 ล้านคน ซึ่งทำงานอยู่ในภาคการค้าและอุตสาหกรรมหรือนอกภาคเกษตร 24.79 ล้านคน และทำงานในภาคเกษตร 12.23 ล้านคน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2553) ผลผลิตในภาคอุตสาหกรรมเติบโตอย่างรวดเร็วบนความแตกสลายของสังคมชนบท มนุษย์ค่าจ้าง (Wage earner) จึงกลายเป็นกลุ่มใหญ่ที่สุดของประเทศ สายใยในครอบครัวหลุดหลวมสมาชิกในครอบครัว ชุมชน แยกย้ายกระจัดกระจายเข้าสู่เมืองเพื่อหางานทำ เวลาในชีวิตส่วนใหญ่ถูกกำหนดด้วยกฎเกณฑ์ของโรงงานและสถานประกอบการ ส่งผลให้การช่วยเหลือเกื้อกูลกันในครอบครัว ชุมชนขาดหายไป ต้องหันไปใช้เงินเพื่อจ้างคนมาดูแลดู ดูแลพ่อแม่ที่แก่เฒ่า หรือสมาชิกในครอบครัวที่พิการ

เศรษฐกิจระบบทุนนิยมได้ทำลายวัฒนธรรมอันมีค่าของสังคมลง ขณะที่เศรษฐกิจของอุตสาหกรรมเจริญเติบโต แต่ประชาชนกลับมีหนี้สินเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ทั้งที่ชั่วโมงในการทำงานเพิ่มขึ้นจากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ปีพ.ศ. 2545 ครั้วเรือนที่มีหนี้สิน ร้อยละ 62.4 มูลค่าหนี้สินต่อครั้วเรือน 132,151 บาท และในปีพ.ศ. 2550 ได้เพิ่มจำนวนขึ้นเป็นร้อยละ 63.3 มูลค่าหนี้สินต่อครั้วเรือน 184,342 บาท จะเห็นได้ว่าประชากรเกินครึ่งประเทศมีหนี้สิน และมูลค่าหนี้สินต่อครั้วเรือนเพิ่มสูงขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทย ระบบทุนนิยมได้ทำลายความมั่นคงในชุมชนโดยธรรมชาติที่มีการพึ่งพาช่วยเหลือเกื้อกูลกันให้อ่อนแอลง รัฐจึงต้องสร้างความคุ้มครองแบบใหม่ คือ รัฐสวัสดิการ ขึ้นมาทดแทน

ระบบสวัสดิการในประเทศไทยพยายามเดินตามนโยบายสวัสดิการสังคมในยุโรป ซึ่งเป็นประเทศทุนนิยมที่ระบบอุตสาหกรรมเต็มรูปแบบ โดยเฉพาะแนวคิดรัฐสวัสดิการ (Welfare State) เนื่องจากประเทศเหล่านี้มีระบบภาษีที่เข้มแข็ง รายได้จากภาษีเพียงพอที่จะสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาสทุกกลุ่มในสังคม (ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ 2549) แต่ไม่สามารถนำมาใช้กับสังคมไทยได้ ปัจจุบันพบว่าการจัดสวัสดิการของสังคมไทยยังไม่ครอบคลุมทุกกลุ่ม และมีงบประมาณจำกัด (อัมมาร สยามวาลา และสมชัย จิตสุชน 2550) มีประชาชนเพียงบางกลุ่มเท่านั้นที่ได้รับสวัสดิการ ได้แก่ ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ ตลอดจนลูกจ้างเอกชนในรูปแบบประกันสังคม และยังพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ได้แก่ ชาวไร่ ชาวนา แม่ค้ารายย่อย แรงงานนอกระบบ ยังขาดสวัสดิการ หรือที่มีอยู่บ้างก็ไม่เพียงพอ จากสถานการณ์ดังกล่าว ประชาชนก็ไม่ได้รอคอยความหวังจากภาครัฐ และได้เกิดความตื่นตัวในการจัดสวัสดิการภาคประชาชนอย่างกว้างขวาง หลากหลายรูปแบบ เติบโตและเข้มแข็งเป็นสวัสดิการหลักให้แก่ชุมชน เช่น สหกรณ์เครดิตยูเนียน กองทุนหมู่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต พบว่ากลุ่มที่เน้นการจัดสวัสดิการแก่สมาชิกมากที่สุดคือ เครือข่ายสัจจะลดรายจ่ายวันละ 1 บาท เพื่อทำสวัสดิการภาคประชาชน

เครือข่ายสัจจะลดรายจ่ายวันละ 1 บาท เพื่อทำสวัสดิการภาคประชาชน จังหวัดสงขลา เป็นเครือข่ายขององค์กรชุมชนที่เข้มแข็ง โดยมีแนวคิดหลัก คือ การใช้เงินเป็นเครื่องมือ โดยผ่านกิจกรรมการจัดสวัสดิการในการพัฒนาคนให้มีคุณธรรมจริยธรรม ตามกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ดังนี้ สัจจะ คือ การรักษาความสัตย์ ความจริงใจต่อตนเอง ที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม ทมะ คือ การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัตย์ความดีนั้น ขันติ คือ การอดทน อดกลั้นและอดออม และจะจະ คือ การรู้จักระวาง ความซื่อ ความซื่อสัตย์ และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของส่วนรวม เครือข่ายสัจจะฯ มีเป้าหมายร่วมกัน คือ การสร้างสังคมดี คนมีความสุขหรือสุขภาวะ โดยกิจกรรมเริ่มจากการให้สมาชิกทุกคนรักษาสัจจะในการลดรายจ่ายของตนเอง และนำเงินที่ได้มารวมกันเพื่อจัดตั้งเป็น

กองทุนสัจจะลดรายจ่ายวันละ 1 บาท ระดับตำบล ต่อมาได้เชื่อมโยงกองทุนสัจจะฯ ระดับตำบล มาเป็น เครือข่ายสัจจะฯ ในนามสมาคมสวัสดิการภาคประชาชนสงขลา โดยมีการจัดสวัสดิการให้ครอบคลุม 9 เรื่อง ได้แก่ สวัสดิการด้านการเกิด แก่ เจ็บ ตาย ทุนการศึกษา สวัสดิการเพื่อคนด้อยโอกาส สวัสดิการคนทำงาน สวัสดิการเงินกู้และสวัสดิการเงินฝากให้แทนกรณีสมาชิกเสียชีวิต ปัจจุบัน เครือข่ายมีสมาชิกเป็นกองทุนสัจจะฯ จำนวน 140 กองทุน ครอบคลุมทั้ง 140 ตำบล ใน 16 อำเภอ ของจังหวัดสงขลา และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนมีศักยภาพเป็นที่ยอมรับของภาครัฐ ส่งผลให้ เครือข่ายได้รับการสมทบเงินสวัสดิการใน โครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน จากทาง สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน เป็นจำนวนเงิน 7,455,000 บาท และจากทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นจำนวนเงิน 1,381,800 บาท และจากทางรัฐบาลสมทบ 1/1 ในปี พ.ศ. 2553 เป็นจำนวนเงิน 43,222,980 บาท (สมาคมสวัสดิการภาคประชาชนจังหวัดสงขลา 2554)

การจัดสวัสดิการของเครือข่ายสัจจะฯ พบว่าแม้สวัสดิการทั้ง 9 ด้านถูกกำหนดไว้ ตามระเบียบของเครือข่ายฯ แต่กองทุนสัจจะฯ ที่เป็นสมาชิกของเครือข่าย มีความสามารถในการจัด สวัสดิการให้แก่สมาชิกได้ครอบคลุมแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความพร้อมและสถานะการเงินของ กองทุน ที่สำคัญพบว่าสวัสดิการที่มีส่วนใหญ่มักเป็นสวัสดิการเชิงรับ โดยจ่ายเป็นตัวเงินในลักษณะ การช่วยเหลือด้านปัจเจกบุคคลเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเรื่องประเภทและวิธีการจัด สวัสดิการชุมชน โดยเครือข่ายออมทรัพย์ หลักสี่-ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ที่พบว่าสวัสดิการ ส่วนใหญ่จ่ายในรูปตัวเงิน ได้รับเมื่อเสียชีวิต ทำให้สมาชิกไม่ให้ความสำคัญ ดังนั้นการจัดสวัสดิการ จึงควรพัฒนาโดยเน้นสวัสดิการที่ครบวงจรชีวิต ซึ่งเกิดจากการให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนด ประเภทสวัสดิการ เพื่อให้สามารถตอบสนองได้ความต้องการที่แท้จริงของสมาชิก (เจตนาถ แซ่เจี่ย 2548) และจากวรรณกรรมปริทรรศน์และการสังเคราะห์ความรู้เรื่อง สวัสดิการชุมชนในประเทศไทย ได้ให้ ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยต่อไป คือ ควรศึกษาความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับเรื่องสวัสดิการ และการหารูปแบบใหม่ ๆ ของการจัดสวัสดิการที่ไม่มุ่งเน้นเพียงการจ่ายเงิน (ปัทมาวดี โพนนกุล ชูชุกิ 2552) และการศึกษาเรื่องการพัฒนาารูปแบบการบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนใน ระดับอำเภอ ของอำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น พบว่า การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ยากลำบาก ยังคง เป็นการให้ความช่วยเหลือในรูปแบบของเงินเบี้ยยังชีพ วัตถุประสงค์ยังเป็นหลัก การให้ความช่วยเหลือ แก่ผู้ยากลำบากในรูปแบบอื่น ๆ ยังพบน้อย ควรจะพัฒนาระบบหรือวิธีการค้นหาสินทรัพย์ที่เป็น ทุนของชุมชน สวัสดิการควรก้าวพ้นจากการสงเคราะห์ในรูปแบบดั้งเดิม ควรให้ผู้ยากลำบากเข้ามามี ส่วนร่วมในการพัฒนาระบบสวัสดิการ (บัวพันธ์ พรหมพิทักษ์ และคณะ 2550) ข้อค้นพบและ ข้อเสนอแนะเหล่านี้ เป็นช่องว่างทางความรู้เพื่อพัฒนาสวัสดิการให้ครอบคลุมทุกมิติ อันจะนำไปสู่ สวัสดิการเพื่อสุขภาวะ จากการศึกษาสวัสดิการของเครือข่ายสัจจะฯ พบว่า การจัดสวัสดิการที่เป็นอยู่

ไม่เพียงพอที่จะนำพาเครือข่ายไปสู่เป้าหมาย “สังคมดี คนมีความสุขหรือสุขภาวะ” ได้ เนื่องจากสวัสดิการยังไม่ครอบคลุมทุกมิติของปัจจัยกำหนดสุขภาวะ อีกทั้งเครือข่ายฯ มีศักยภาพและความพร้อมในการพัฒนาสวัสดิการให้ไปถึงสุขภาวะได้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการจัดสวัสดิการชุมชนและความต้องการสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาวะ ของเครือข่ายฯ จะลดรายจ่ายวันละ 1 บาท เพื่อทำสวัสดิการภาคประชาชน จังหวัดสงขลา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาวะของเครือข่ายฯ ด้านปัจเจกบุคคล ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านระบบบริการสาธารณสุข
2. เพื่อศึกษาการจัดสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาวะของกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชนด้านปัจเจกบุคคล ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านระบบบริการสาธารณสุข
3. เพื่อศึกษาความต้องการสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาวะของเครือข่ายฯ ด้านปัจเจกบุคคล ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านระบบบริการสาธารณสุข

คำถามการวิจัย

1. การจัดสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาวะ ของเครือข่ายฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน ด้านปัจเจกบุคคล ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านระบบบริการสาธารณสุข ปัจจุบันมีสวัสดิการอะไรบ้าง และดำเนินการอย่างไร
2. เครือข่ายฯ มีความต้องการเพิ่มสวัสดิการเพื่อสุขภาวะ ด้านปัจเจกบุคคล ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านระบบบริการสาธารณสุข อะไรบ้าง และดำเนินการอย่างไร

กรอบแนวคิดการวิจัย

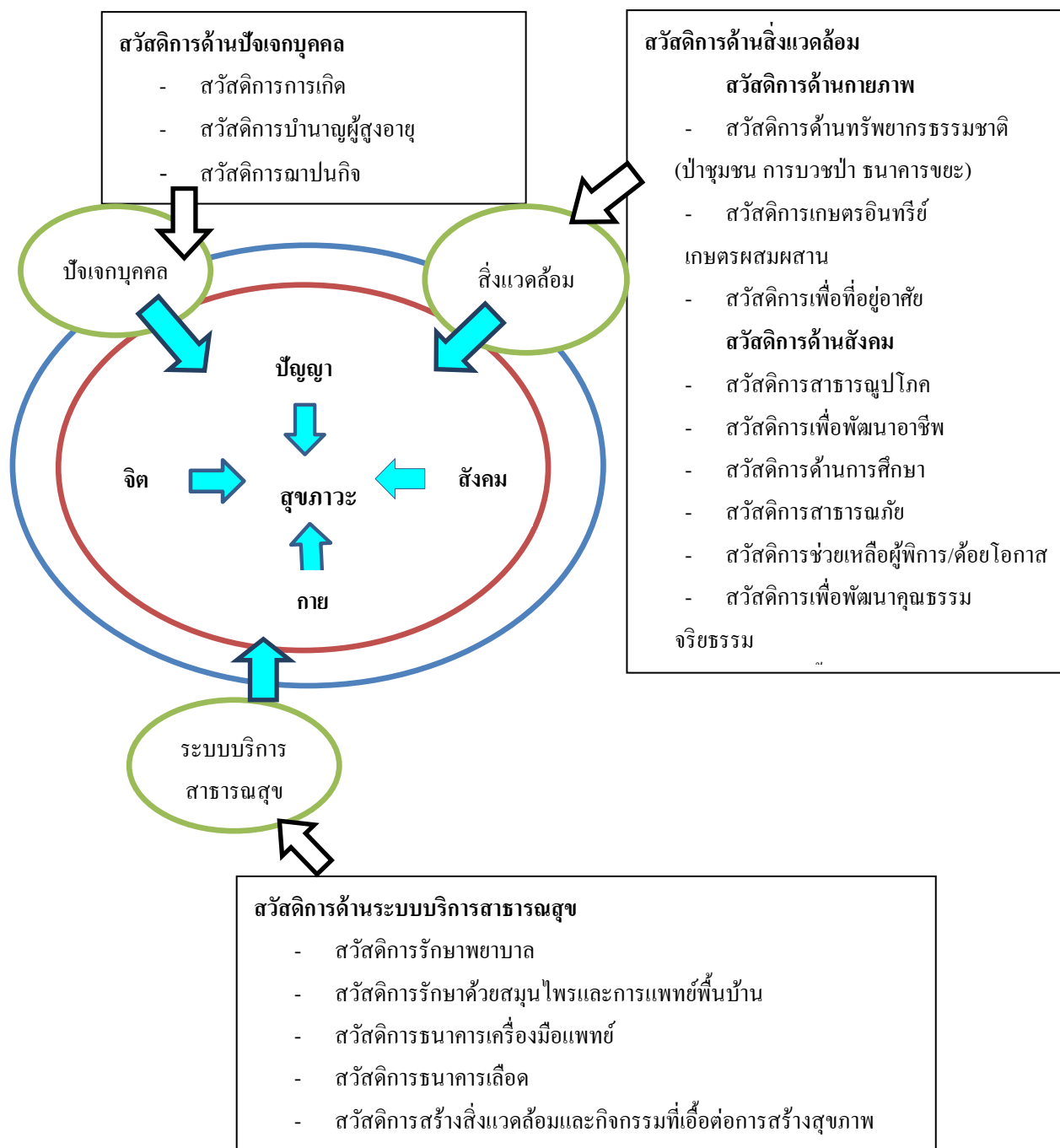
ผู้วิจัยใช้แนวคิด ปัจจัยกำหนดสุขภาวะของสุรเกียรติ์ อาชานุกาพ (2550) และสวัสดิการชุมชนจากการทบทวนวรรณกรรม (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน 2547, เสรี พงศ์พิศ 2548, สุกัญญา โลงนาภิวัฒน์ 2553) ดังนี้

1. ปัจจัยกำหนดสุขภาวะ คือ ปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาพของบุคคล ครอบครัวและชุมชนมี 3 ด้านคือ ปัจจัยด้านปัจเจกบุคคล คือ ความเชื่อ พฤติกรรม วิถีชีวิต ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

ทั้งกายภาพ สังคม และปัจจัยด้านระบบบริการสาธารณสุข ซึ่งปัจจัยแต่ละด้านล้วนเชื่อมโยงและมีอิทธิพลต่อกันอย่างเป็นองค์รวม

2. สวัสดิการชุมชน คือ ระบบหรือกิจกรรมที่ชุมชนร่วมกันคิดร่วมกันจัดการ เพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงของคนในชุมชน เนื่องจากความต้องการความจำเป็นขั้นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตตั้งแต่เกิดจนตายได้รับการตอบสนอง สวัสดิการอาจอยู่ในรูปของสิ่งของ เงินทอง น้ำใจ การช่วยเหลือเกื้อกูล รวมถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ทำให้ชุมชนดีขึ้น โดยมีลักษณะ “การให้อย่างมีคุณค่า รับอย่างมีศักดิ์ศรี” มีผลให้เกิดการเรียนรู้และนำสู่การพึ่งพาตนเองได้ ช่วยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความสุข

ผู้วิจัยบูรณาการแนวคิดทั้ง 2 มาเป็นกรอบแนวคิดสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาวะของเครือข่ายต่างๆ โดยแบ่งสวัสดิการออกเป็น 3 ด้าน ตามปัจจัยกำหนดสุขภาวะ ได้แก่ สวัสดิการด้านปัจเจกบุคคล สวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งแบ่งเป็น ทางกายภาพและสังคม และสวัสดิการด้านระบบบริการสาธารณสุข โดยมีรายละเอียดของสวัสดิการในแต่ละด้าน ซึ่งได้จากการทบทวนวรรณกรรม ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาพ

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

1. เครื่องข่ายสัจจะฯ สามารถนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาวะของเครือข่ายได้
2. เครื่องข่ายสัจจะฯ เห็นความสำคัญของนโยบายการพัฒนาสวัสดิการชุมชนให้ครอบคลุมปัจจัยกำหนดสุขภาวะ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาการจัดสวัสดิการชุมชนและความต้องการสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาวะของเครือข่ายสัจจะฯ ซึ่งมีสมาชิกเป็นกองทุนสัจจะฯ จำนวน 140 กองทุน ครอบคลุมพื้นที่ 140 ตำบล ใน 16 อำเภอของจังหวัดสงขลา เก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนมกราคม 2555 ถึงเดือนกรกฎาคม 2557

นิยามศัพท์

1. สวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาวะของเครือข่ายสัจจะฯ หมายถึง ระบบการจัดการของเครือข่ายสัจจะฯ เพื่อช่วยให้สมาชิกมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความสุขทั้งในมิติกาย จิต สังคมและปัญญา โดยการจัดสวัสดิการให้ครอบคลุมปัจจัยกำหนดสุขภาวะทั้งปัจจัยด้านปัจเจกบุคคล ด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งได้แก่ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคม และปัจจัยด้านระบบบริการสาธารณสุข อันจะนำไปสู่เครือข่ายสัจจะฯ ไปสู่เครือข่ายแห่งสุขภาวะ
2. ความต้องการสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาวะ หมายถึง ความต้องการของเครือข่ายสัจจะฯ ในการเพิ่มประเภทสวัสดิการชุมชนให้ครอบคลุมปัจจัยกำหนดสุขภาวะทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านปัจเจกบุคคล ด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ทางสังคม และด้านระบบบริการสาธารณสุข

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการจัดสวัสดิการชุมชน และความต้องการสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาพ ของเครือข่ายสัจจะลดรายจ่ายวันละ 1 บาท เพื่อทำสวัสดิการภาคประชาชน จังหวัดสงขลา 3 ด้าน คือ ด้านปัจจัยบุคคล ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านระบบบริการสาธารณสุข มีขอบเขตของการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. สุขภาวะและปัจจัยกำหนดสุขภาพ

1.1 ความหมายของสุขภาพ

1.2 องค์ประกอบของสุขภาพ

1.3 ปัจจัยกำหนดสุขภาพ

2. สวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาพ

2.1 ความหมายของสวัสดิการ

2.2 ความหมายของสวัสดิการชุมชน

2.3 แนวคิดการจัดสวัสดิการชุมชน

2.3.1 รูปแบบการจัดสวัสดิการชุมชน

2.3.2 หลักการจัดสวัสดิการชุมชน

2.3.3 ประเภทการจัดสวัสดิการ

2.4 สวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาพ

3. เครือข่ายสัจจะฯ

3.1 ความเป็นมาของเครือข่ายสัจจะฯ

3.2 การบริหารจัดการเครือข่ายสัจจะฯ

3.3 บริบทของเครือข่ายสัจจะฯ

3.4 หลักเกณฑ์การแบ่งกองทุนสัจจะฯ ตามความเข้มแข็งของเครือข่ายสัจจะฯ

1. สุขภาวะและปัจจัยกำหนดสุขภาพ

1.1 ความหมายของสุขภาพ

การวิจัยครั้งนี้ใช้คำว่าสุขภาพ(health)ในความหมายเดียวกับคำว่า สุขภาวะ(well-being) คือ มงคลชีวิต ดังพุทธสุภาษิตที่กล่าวไว้ว่า อโรคยา ปรมาลาภา คือ ความไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ คนไทยเมื่อถวายพระพรพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จะกล่าวว่า “ที่หมายโก โหตุมหาราชา” คือ ขอให้ทรงมีสุขภาพดี พระชนมายุยืนยาว พระสงฆ์เมื่อให้พรแก่ญาติโยม ก็จะทำให้พรว่า “อายุ วัฒน สุขัง พลัง” คือ “ขอให้ท่านจงมีสุขภาพดี” สุขภาพจึงมีความสำคัญทั้งในระดับบุคคล ระดับครอบครัว และระดับชุมชน ที่ช่วยให้บุคคล ครอบครัว และสังคมได้แสดงบทบาทหน้าที่ พร้อมทั้งพัฒนาตนเองไปในทิศทางที่เหมาะสมได้ตามศักยภาพสูงสุดที่มีอยู่ ส่งผลให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง และอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข การมีสุขภาพดีหรือสุขภาพะจึงเป็นสุดยอดปรารถนาของทุกชีวิต (ประเวศ วะสี 2542) ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่า “สุขภาพะ” ดังนี้

ในปี พ.ศ.2541 องค์การอนามัยโลก ได้ให้ความหมายสุขภาพะ(Well – being) คือ ภาวะที่มีดุลยภาพครบองค์ประกอบของบุคคลทุกมิติ คือ มิติด้านร่างกาย ทางจิต ทางสังคมและทางปัญญา (Health is a complete dynamic stat of physical, mental , social and spiritual well-being and not merely the absence of disease and infirmity) (ประเวศ วะสี 2543)

โดยสรุปสุขภาพะ หมายถึง ภาวะของบุคคลที่แสดงถึงความรู้สึกมีความสุข ความสมบูรณ์ ซึ่งเกิดจากการมีดุลยภาพ ทั้งทางกาย จิต สังคม และปัญญา ซึ่งมีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกันอย่างเป็นองค์รวม (WHO 1998, คณะกรรมการอำนวยการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 9 2544, สุกัญญา โลจนากิวัฒน์ 2548, พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 2552)

1.2 องค์ประกอบของสุขภาพะ

เมื่อกล่าวถึงสุขภาพะหรือความปกติสุข คนทั่วไปมักนึกว่าเป็นเรื่องทางกายเท่านั้น แต่ในความเป็นจริง สุขภาวะทางกายเป็นเพียงส่วนหนึ่งของสุขภาพะทั้งหมดของมนุษย์ มนุษย์นั้นมีทั้งกายและใจและมีชีวิตอยู่ท่ามกลางผู้คน สังคม ทั้งหมดล้วนเป็นองค์ประกอบที่ส่งผลต่อสุขภาพะของคนทุกคน ด้วยเหตุนี้สุขภาพะจึงมีอย่างน้อย 3 ด้าน คือ สุขภาวะทางกาย สุขภาวะทางใจ และสุขภาพะทางสังคม อย่างไรก็ตามเนื่องจากใจนั้นสามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ จิตและปัญญา จิตนั้นเป็นเรื่องของอารมณ์ความรู้สึก ส่วนปัญญาเกี่ยวข้องกับความรู้และความคิด ดังนั้นสุขภาพะทางใจ

จึงแยกได้เป็นสุขภาวะทางจิตและสุขภาวะทางปัญญา ในภาพรวมจึงสามารถแบ่งองค์ประกอบของสุขภาวะออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ (พระไพศาล วิสาโล 2553)

1.2.1 สุขภาวะทางกาย (Physical well-being)

สุขภาวะทางกาย หมายถึง การที่ร่างกายมีความแข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บหรือหากเจ็บป่วยก็ได้รับการดูแลรักษาจนสามารถอยู่ได้อย่างปกติสุข มีเศรษฐกิจที่พอเพียงอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ และมีพฤติกรรมที่ถูกต้อง โดยดำเนินชีวิตไปในทางที่ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ประเวศ วะสี 2543, สุรเกียรติ อชานานุกาพ 2550, พระไพศาล วิสาโล 2553) สภาพร่างกายของคนเราเป็นตัวชี้วัดที่เห็นได้ชัดเจนและง่ายกว่าสุขภาพในด้านอื่น ๆ การที่คนเรามีสุขภาวะทางกายที่สมบูรณ์แข็งแรง ย่อมส่งผลให้สุขภาพโดยรวมดีตามไปด้วย

1.2.2 สุขภาวะทางจิต (mental well-being)

สุขภาวะทางจิต หมายถึง การมีสภาพจิตใจที่เป็นปกติ สงบสุข สบายใจ มีความมั่นคงทางอารมณ์ เข้าใจสถานการณ์รอบตัว และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงได้ (ประเวศ วะสี 2543, สุกัญญา โลจนากิวัฒน์ 2548, สุรเกียรติ อชานานุกาพ 2550, สมาคมจันทร์เสี้ยวการแพทย์และสาธารณสุข 2552) ผู้ที่มีสุขภาพจิตดี ย่อมมีผลมาจากสุขภาพกายดีด้วย ทุกมิติล้วนเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ดังที่ John Lock ได้กล่าวไว้ว่า “A Sound mind is in a sound body” คือ “จิตใจที่แจ่มใส ย่อมอยู่ในร่างกายที่สมบูรณ์”

1.2.3 สุขภาวะทางสังคม (Social well-being)

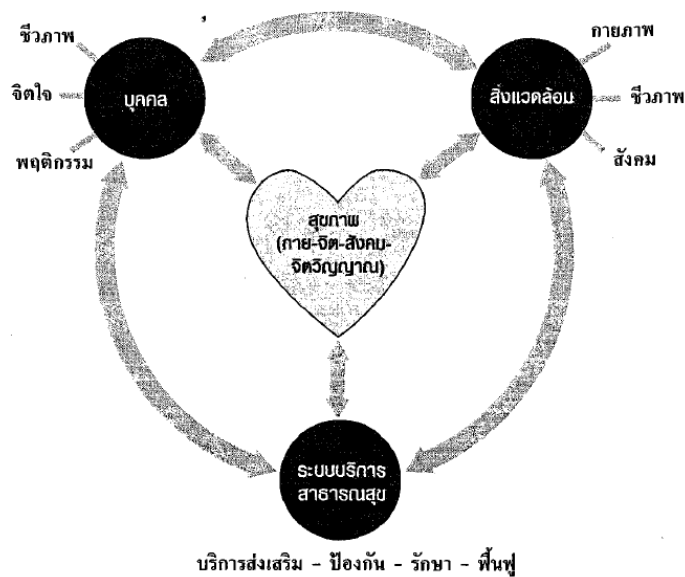
สุขภาวะทางสังคม หมายถึง การอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขของครอบครัว ชุมชนและสังคมที่ช่วยเหลือเอื้ออาทรกัน และแก้ปัญหาร่วมกันอย่างสันติวิธี (ประเวศ วะสี 2545, สุกัญญา โลจนากิวัฒน์ 2548, สุรเกียรติ อชานานุกาพ 2550)

1.2.4 สุขภาวะทางปัญญา (Spiritual well-being)

สุขภาวะทางปัญญา หมายถึง การรู้และเข้าใจสรรพสิ่งตามความเป็นจริง รู้เท่าทันและแยกแยะได้แห่งความดี ความชั่ว ความมีประโยชน์ มิโทษ นำไปสู่การทำดี ทำถูกต้อง ช่วยให้ดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข รู้จักคิดหรือพิจารณาด้วยเหตุผลจนสามารถแก้ปัญหาหรือ หลุดพ้นจากความทุกข์ ตลอดจนรู้จักดำเนินการต่างๆ ให้สำเร็จได้ด้วยวิธีการแห่งปัญญา สามารถ เป็นที่พึ่งของตนเองได้ (พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 2552, ประเวศ วะสี 2552, พระไพศาล วิสาโล 2551) สุขภาวะทางปัญญายังเป็นภาวะที่เรามองโลกในเชิงบวก รู้จักเปลี่ยนทุกข์ ให้เป็นสุขได้ สามารถมองเห็นความจริงในชีวิตโดยปราศจากความยึดมั่นถือมั่นจนนำไปสู่การเอื้อ ออาทร สมานฉันท์ ช่วยเหลือเกื้อกูล มีเมตตากรุณา นำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข (พงค์เทพ สุธีรวิทย์ 2552) พฤติกรรมของคนเรา ล้วนเริ่มต้นมาจากความคิด ความเชื่อ เราคิดและเชื่ออย่างไร ก็ จะทำอย่างนั้น หากความคิด ความเห็น ความเชื่อนั้นประกอบไปด้วยปัญญา เหตุผลหรือตั้งอยู่บน ความรู้ที่ถูกต้อง ย่อมส่งผลให้เรามีพฤติกรรมที่ถูกต้องดีงามและนำไปสู่ความสุข ไม่ว่าสุขภาวะทาง กายทางสังคมหรือทางจิตจะเกิดขึ้นได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับว่าเราใช้ปัญญามากน้อยเพียงใด เช่น ปัญญา ที่เห็นโทษของการบริโภคนิยมความพอดี ขาดการออกกำลังกาย ก็จะส่งผลต่อพฤติกรรมที่แสดง ออกมา ปัจจุบันเป็นยุคแห่งการสิ้นเหลือ “ยุคแห่งการบริโภคนิยม” ซึ่งส่งผลต่อสุขภาวะทางกาย นำมาสู่ โรคจากการบริโภคนิยม อีกทั้งยุคแห่งวัตถุนิยม การใช้เทคโนโลยีและความต้องการที่เกินพอดี ทำให้คนในสังคมแข่งขัน ส่งผลให้เกิดความเครียดและความไม่สมดุลในการใช้ชีวิต เพราะขาดการ ใช้ปัญญาในการนำทาง (พระไพศาล วิสาโล 2553)

1.3 ปัจจัยกำหนดสุขภาพ (Health Determinant)

ปัจจัยกำหนดสุขภาพ (Health determinants) หมายถึง สิ่งใดๆ ก็ตามที่เกิดการ เปลี่ยนแปลงทั้งทางบวกและทางลบแล้วมีผลต่อสุขภาพ ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้านคือ ปัจจัยด้าน บุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม และปัจจัยด้านระบบบริการสาธารณสุข ในแต่ละด้านก็ยังประกอบไป ด้วยองค์ประกอบย่อยอีกมาก ในทางการแพทย์ได้แยกปัจจัยด้านระบบบริการสาธารณสุข ซึ่งเป็น องค์ประกอบหนึ่งของปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมออกมาเป็นด้านที่สาม ในแต่ละด้านล้วนมีความ เกี่ยวข้องกันอย่างซับซ้อนและส่งผลต่อกัน ตามแนวคิดของนายแพทย์สุรเกียรติ์ อชานุกาฬ ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพและปัจจัยกำหนดสุขภาพที่เชื่อมโยงเป็นองค์รวม

ปัจจัยด้านปัจเจกบุคคล นับเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดภาวะสุขภาพของแต่ละบุคคลโดยตรง เนื่องจากเป็นลักษณะภายในของบุคคลที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรมด้านต่างๆออกมา ทำให้บุคคลเกิดความเข้าใจที่จะรับรู้ต่อสิ่งนั้น การที่บุคคลจะมีสุขภาพดีหรือไม่ดีขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านปัจเจกบุคคล เนื่องจากสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงภาวะสุขภาพของบุคคลได้ดี ปัจจัยด้านปัจเจกบุคคลที่เป็นตัวกำหนดสุขภาพ ได้แก่ พันธุกรรม อายุ เพศ ปัจจัยจิตใจ และพฤติกรรมของบุคคล (นิตยา เพ็ญศิริินภา 2548, สุรเกียรติ อาชานานุภาพ 2550) ดังนี้

1.1 พันธุกรรม พันธุกรรมเป็นสิ่งที่กำหนดภาวะสุขภาพของบุคคลตั้งแต่วัยแรกเกิด ซึ่งอาจถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ หรือเกิดจากความผิดปกติของโครโมโซมขณะที่อยู่ในครรภ์ของมารดา มีการแฝงไปด้วยปัจจัยที่กำหนดรูปร่าง หน้าตา ผิว ภูมิคุ้มกัน อารมณ์ นิสัย และการเกิดโรครก็อาจมีผลมาจากพันธุกรรมที่ได้รับการถ่ายทอด เช่น ความดันโลหิตสูง หากบุคคลมีพันธุกรรมที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคแล้วมีพฤติกรรมเสี่ยงก็จะมีโอกาสการเกิดโรคที่สูง (นิตยา เพ็ญศิริินภา 2548, สุรเกียรติ อาชานานุภาพ 2550)

1.2 อายุและเพศ เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดโรค เป็นปัจจัยที่ควบคุมกำหนดพัฒนาการ ประสบการณ์เรียนรู้ ประสบการณ์ชีวิต พฤติกรรม และบทบาทในครอบครัวและสังคม ช่วงวัยที่ต่างกันมีโอกาสเกิดโรคที่แตกต่างกัน เพศที่ต่างกันมีโอกาสเกิดโรคที่ต่างกัน (นิตยา เพ็ญศิริินภา 2548, สุรเกียรติ อาชานานุภาพ 2550)

1.3 ปัจจัยจิตใจ ครอบคลุมการรับรู้ ความเชื่อทัศนคติ ค่านิยม แรงจูงใจ ซึ่งเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคล อันที่จะก่อให้เกิดการมีสุขภาวะของบุคคล การมีเจตคติและค่านิยมที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยง เช่น การสูบบุหรี่ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผลเสียก็จะเกิดกับสุขภาพ (สุรเกียรติ์ อาชานานุกาพ 2550)

1.4 ปัจจัยพฤติกรรม พฤติกรรมเป็นปฏิกริยาของบุคคลที่แสดงออกมาให้สังเกต เห็นได้ หรืออาจเป็นพฤติกรรมภายในที่สังเกตไม่ได้แต่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกหรือการดำเนินชีวิตของบุคคล (นิตยา เพ็ญศิริินภา 2548) พฤติกรรมของบุคคลนั้นมีอิทธิพลต่อสุขภาพของตนเองและคนอื่น โดยจะก่อให้เกิดผลดีหรือผลเสียต่อสุขภาพของตนเอง ครอบครัว หรือชุมชน (สุรเกียรติ์ อาชานานุกาพ 2550) พฤติกรรมแบ่งออกได้เป็น 2 พฤติกรรม คือ พฤติกรรมเสริม เป็นการสร้างเสริมสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง เช่น การออกกำลังกาย การรับประทานอาหารเสริม ฯลฯ และพฤติกรรมเสี่ยง เป็นพฤติกรรมที่ปฏิบัติแล้วอาจนำไปสู่การเกิดอันตรายต่อชีวิตและสุขภาพของตนเองและผู้อื่น เช่น การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา เป็นต้น (สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2553) การที่บุคคลมีพฤติกรรมที่เหมาะสมเกี่ยวกับการดำรงชีวิตในทุกมิติคนๆนั้นก็ จะมีความสุข

2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม สภาพสิ่งแวดล้อมเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่กำหนด สุขภาวะ โดยสามารถจำแนกเป็น สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ชีวภาพ และสิ่งแวดล้อมทางสังคม

2.1 สิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพ เป็นสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่อยู่รอบตัวมนุษย์ซึ่งสามารถกำหนดสุขภาวะของบุคคล ครอบครัวและชุมชน ทั้งในด้านบวกและลบ ได้แก่ สภาพภูมิศาสตร์ ส่งผลต่อภาวะโภชนาการที่ดีหรือการขาดแคลนอาหาร ภูมิอากาศที่เหมาะสม การปนเปื้อนของสารเคมีและเชื้อโรคในดิน น้ำและอากาศ ภาวะอากาศร้อนหรืออุณหภูมิโลกที่สูงขึ้น ส่งผลต่อสภาวะภูมิอากาศแปรปรวน เชื้อโรคมีการเจริญเติบโตได้มากขึ้นและเร็วขึ้น (นิตยา เพ็ญศิริินภา 2548, สุรเกียรติ์ อาชานานุกาพ 2550)

2.2 สิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ หมายถึงสิ่งมีชีวิตได้แก่ 1) เชื้อโรค ซึ่งเป็นสาเหตุของโรคติดเชื้อและมะเร็งบางชนิด เช่น มะเร็งตับ 2) พืช ได้แก่ ต้นไม้ ให้ความร่มเย็น เยียวจีสมนไฟพร ผลไม้เป็นอาหารสุขภาพ 3) สัตว์ เป็นทั้งแหล่งอาหารของมนุษย์ และเป็นพิษภัยต่อสุขภาพ เช่น พืชสุนัขบ้า สัตว์พิษ 4) มนุษย์ เป็นปัจจัยแวดล้อมของบุคคลที่ทั้งส่งเสริมและบั่นทอน สุขภาวะของบุคคลนั้น ๆ ขึ้นกับว่าเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกหรือเชิงลบ (สุรเกียรติ์ อาชานานุกาพ 2550)

2.3 สิ่งแวดล้อมทางสังคม เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อสุขภาวะของบุคคล โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้และการขัดเกลาทางสังคมในรูปแบบของพฤติกรรมที่แสดงออกไปตาม

บทบาท สถานภาพ สถานะทางสังคมของแต่ละสังคม ประกอบด้วย ลักษณะโครงสร้างของครอบครัว เครือข่ายทางสังคม สภาพทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยที่มีผลต่อวิถีชีวิตของบุคคล โดยพบว่า ผู้ที่มีรายได้สูงจะมีสถานะสุขภาพที่ดีกว่าและมีอายุที่ยืนยาวกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำ ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นบรรทัดฐานในการดำเนินชีวิต สร้างความเป็นระเบียบและมั่นคงทางจิตใจ มีที่พึ่งและกำลังใจในการดำเนินชีวิตสู่สุขภาพ การเมืองการปกครอง การศึกษาและเทคโนโลยีการสื่อสารเข้ามามีบทบาทในการสื่อสารติดต่อและถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารความรู้ทางด้านการแพทย์และสาธารณสุข นำไปสู่การพัฒนาสุขภาพและความต้องการทางสุขภาพได้อย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพ (นิตยา เพ็ญศิริภา 2548, ศรีศักดิ์ สุนทร ไชย 2550)

3. ปัจจัยด้านระบบบริการสาธารณสุข เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่กำหนดสุขภาพของประชาชนเพราะบุคคล ครอบครัวและชุมชนจะมีสุขภาพดีได้นอกจากปัจจัยด้านปัจเจกบุคคลและสิ่งแวดล้อมแล้ว ระบบบริการสาธารณสุขในด้านส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค รักษาพยาบาลและฟื้นฟูสมรรถภาพมีส่วนกำหนดภาวะสุขภาพของบุคคล ครอบครัวและชุมชน ได้เช่นกัน ประกอบด้วย 2 ด้านคือ ปัจจัยด้านผู้ให้บริการ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับผู้ให้บริการสาธารณสุขทั้งภาครัฐและเอกชน ได้แก่ ความพอเพียงและการกระจายของทรัพยากรสาธารณสุข ความครอบคลุมของบริการ คุณภาพและประสิทธิภาพของบริการ ความพอเพียงของงบประมาณ ปัจจัยด้านผู้รับบริการ ได้แก่ ความสามารถในการเข้าถึงบริการ การยอมรับในบริการสาธารณสุข การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดบริการสาธารณสุข (นิตยา เพ็ญศิริภา 2548, สุรเกียรติ อาชานานุภาพ 2550)

สุขภาพจะเป็นองค์รวมที่ประกอบด้วย กาย จิต สังคมและปัญญา ที่มีความเชื่อมโยงและส่งผลต่อกัน ไม่สามารถแยกจากกันได้ โดยมองสุขภาพในเชิงระบบที่ประกอบด้วย 2 ระบบย่อย คือ ระบบชีวิตของความเป็นมนุษย์ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ กาย จิต ปัญญา และระบบที่อยู่รอบตัวมนุษย์ คือ สิ่งแวดล้อมทั้งทางด้านกายภาพ ชีวภาพ สังคม และด้านระบบบริการสาธารณสุขซึ่งเป็นหนึ่งในมิติด้านสิ่งแวดล้อมที่แยกออกมาเพื่อให้มองสุขภาพได้ครอบคลุมมากขึ้น ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดปัจจัยกำหนดสุขภาพ มาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อพัฒนาสวัสดิการไปสู่สวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาพ

2. สวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาวะ

2.1 ความหมายของสวัสดิการ

สวัสดิการเป็นคำที่มีรากศัพท์มาจากภาษาอังกฤษว่า Welfare (health, happiness, prosperity, and well-being in general)

สวัสดิการ เป็นคำสมาสของคำว่า สวัสดิ (อ่านว่า สะ -หฺวัด-ดิ) กับคำว่า การ. สวัสดิ หมายถึง ความดี, ความงาม, ความเจริญรุ่งเรือง; ความปลอดภัย. การหมายถึงสิ่งหรือเรื่องที่ทำ. ในภาษาไทย ใช้คำนี้ หมายถึงการให้สิ่งที่เอื้ออำนวยให้คนมีชีวิตและสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและสะดวกสบาย (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542)

สวัสดิการ มาจากคำว่า สวัสดิ + การ สวัสดิเป็นภาษาเขมร (สวสเดย) ตรงกับภาษาไทยเดิม (หรือภาษาลาวปัจจุบัน) ว่า สบายดี (ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ 2549)

โดยสรุป สวัสดิการ คือ ระบบการจัดการเพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงในชีวิต ตั้งแต่เกิดจนตายเพื่อให้เกิดความสุข การกินดี อยู่ดี (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542, ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ 2549)

การจัดสวัสดิการมีการจัดโดยหลายภาคส่วน ซึ่งจะเรียกชื่อตามผู้จัด สวัสดิการ หากรัฐเป็นผู้จัดสวัสดิการก็เรียกว่ารัฐสวัสดิการ ถ้าประชาชนเป็นผู้จัดดำเนินการก็เรียกว่าประชาสวัสดิการ ถ้าชุมชนเป็นผู้จัดก็เรียกว่าชุมชนสวัสดิการหรือสวัสดิการชุมชน

2.2 ความหมายของสวัสดิการชุมชน (Community Welfare)

สวัสดิการชุมชน คือ กิจกรรมหรือระบบที่ชุมชนร่วมกันคิด ร่วมกันจัดการเพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงของคนในชุมชน เนื่องจากความต้องการความจำเป็นขั้นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตตั้งแต่เกิดจนตายได้รับการตอบสนอง สวัสดิการอาจอยู่ในรูปของสิ่งของ เงินทอง น้ำใจ การช่วยเหลือเกื้อกูล รวมถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ทำให้ชุมชนดีขึ้น โดยมีลักษณะ “การให้อย่างมีคุณค่า รับอย่างมีศักดิ์ศรี” มีผลให้เกิดการเรียนรู้และนำไปสู่การพึ่งพาตนเองได้ ช่วยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความสุข (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน 2547, เสรี พงศ์พิศ 2548, สุกัญญา โลจนาภิวัฒน์ 2553)

2.3 สวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาพ

คือ การสร้างให้เกิดสุขภาพแก่สมาชิกในชุมชน โดยใช้สวัสดิการเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อน ซึ่งการจัดสวัสดิการชุมชนสามารถสอดแทรกไว้ได้ในทุกกิจกรรม ภายใต้ความร่วมมือและเห็นชอบร่วมกันของคนในชุมชน ที่ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ และร่วมรับผลประโยชน์ ซึ่งการจัดสวัสดิการเพื่อสุขภาพ ควรครอบคลุมในทุกมิติของปัจจัยกำหนดสุขภาพ ทั้ง มิติด้านปัจเจกบุคคล ด้านสิ่งแวดล้อมทั้งทางกายภาพ สังคม และด้านระบบบริการสาธารณสุข ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดปัจจัยกำหนดสุขภาพ และแนวคิดการจัดสวัสดิการมาบูรณาการเพื่อสร้างกรอบแนวคิดสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาพ

2.4 แนวคิดการจัดสวัสดิการชุมชน

แนวคิดการจัดสวัสดิการชุมชนเป็นการริเริ่มสร้างสรรค์ของชุมชนในท้องถิ่นที่ร่วมกันสร้างระบบหลักประกันความมั่นคงของชีวิตเพื่อความอยู่ดีมีสุขของคนในชุมชนท้องถิ่น และสังคม มุ่งฟื้นฟูชุมชนท้องถิ่นให้มีการอยู่ด้วยกันด้วยความเอื้ออาทร พึ่งพาอาศัยและช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างคนกับคน คนกับธรรมชาติ คนกับสิ่งแวดล้อมและคนกับวัฒนธรรมอย่างเห็นคุณค่า ตามหลักศาสนาและภูมิปัญญาท้องถิ่นตั้งแต่เกิดจนตาย (ชัยวัฒน์ หน่อรัตน์ 2546, ออมทรัพย์ พลพงษ์ 2553) แนวคิดการจัดสวัสดิการชุมชน มีดังนี้

2.4.1 รูปแบบการจัดสวัสดิการชุมชน

รูปแบบการจัดสวัสดิการโดยชุมชนในแต่ละพื้นที่ที่มีความหลากหลายและแตกต่างกันไป ทั้งนี้ได้มีการจำแนกรูปแบบการจัดสวัสดิการชุมชนออกเป็นกลุ่มใหญ่ดังนี้ (อภิญา เวชชัย และศิริพร ยอดกมลศาสตร์ 2547 อ้างถึงใน กาญจนา บุญรักษา 2552)

1. รูปแบบการจัดสวัสดิการจากฐานองค์กรการเงินชุมชน

กลุ่มออมทรัพย์หรือองค์กรการเงินชุมชนเป็นพื้นฐานสำคัญในการจัดสวัสดิการชุมชน การที่ชุมชนมีกองทุนหรือเงินออมของตนเองทำให้ชุมชนสามารถริเริ่มคิดรูปแบบการจัดสวัสดิการของตนเองได้อย่างหลากหลาย และสอดคล้องกับปัญหาความต้องการของชุมชน กรณีตัวอย่างเช่น กลุ่มสัจจะออมทรัพย์แบบพัฒนาครบวงจรชีวิตของครูชบ ยอดแก้ว กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์เพื่อการพัฒนาคุณธรรมครบวงจรชีวิตตามแนวทางพระสุบิน ปณีโต เป็นต้น ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงที่ทำให้กลุ่มออมทรัพย์หันมาจัดสวัสดิการกว้างขวาง คือ กลุ่มออมทรัพย์หลายแห่งได้มีการทบทวนตัวเองพบว่า ถ้ามีเฉพาะการออม การกู้ยืม กลุ่มก็ไม่ต่างจากธนาคารหรือแหล่งเงินกู้

โดยทั่วไป หลายกลุ่มจึงได้หันมาจัดสวัสดิการแบบครบวงจรชีวิต ตั้งแต่เกิดจนตาย เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงให้แก่คนในชุมชน จุดแข็งของการจัดสวัสดิการจากฐานองค์กรการเงินชุมชนมีดังนี้

1.1 มีฐานเงินของตนเองทำให้กระบวนการสวัสดิการได้ตามปัญหาความต้องการและวงเงินที่มีอยู่ โดยไม่ต้องขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของแหล่งทุนภายนอก ไม่ได้เรียกร้องการสงเคราะห์ช่วยเหลือจากภายนอก ไม่มีเงินจากรัฐ กลุ่มก็ทำเองได้ แต่ถ้ารัฐสมทบมาก็จะช่วยให้ทำได้กว้างและรวดเร็วขึ้น

1.2 คนในชุมชนรู้จักกัน รู้ชื่อเท็จจริงว่าบ้านไหนเป็นอย่างไร ใครเจ็บป่วยครอบครัวไหนยากลำบาก ไม่ต้องทำข้อมูลเอกสารมากมายส่งต่อกันหลายขั้นตอนกว่าจะได้รับความช่วยเหลือ สามารถช่วยกันติดตามดูแลหลังจากที่ช่วยเหลือไปแล้วด้วยกระบวนการทางสังคมในหมู่บ้าน

1.3 ระเบียบกติกา การจ่ายสวัสดิการคล่องตัว หลักเกณฑ์ต่างๆปรับเปลี่ยนได้ จะเพิ่มประเภทสวัสดิการ ก็สามารถปรับได้ทุกปีหรือจะให้ความช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษก็สามารถทำได้ทันที การใช้สวัสดิการเป็นแรงจูงใจในการออมทรัพย์ โดยใช้การออมทรัพย์สม่ำเสมอเป็นเงื่อนไขในการได้รับสวัสดิการ

1.4 การใช้สวัสดิการในการจูงใจให้คนละเลิกอบายมุข การขยันทำมาหากิน ผู้คนได้มาพูดคุยแลกเปลี่ยน ทำกิจกรรมร่วมกัน รวมทั้งใช้สวัสดิการไปในการจูงใจให้เกิดการพึ่งตนเอง

2. รูปแบบการจัดสวัสดิการจากฐานการผลิต/ธุรกิจชุมชน

แบบแผนนี้เกิดจากการที่สมาชิกในชุมชนมีรายได้ไม่เพียงพอ จึงมีความพยายามที่จะทำให้เกิดอาชีพเสริมและจากพื้นฐานภูมิปัญญาดั้งเดิมในการทำมาหากิน เพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ งานหัตถกรรม ทอผ้า การแปรรูปอาหาร ฯลฯ ที่สั่งสมกันมายาวนาน ประกอบกับการได้มีโอกาสไปดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสนับสนุนส่งเสริมของหน่วยงาน ทำให้ชุมชนหลายแห่งเกิดการรวมกลุ่มเติบโตขึ้น รายได้จากการผลิตและกำไร สามารถนำมาจัดสวัสดิการเพิ่มเติมให้แก่สมาชิก ในรูปแบบของ ค่ารักษาพยาบาล การประกันชีวิต เงื่อนไขของแนวทางนี้ คือ ต้องมีผู้กล้าคิด กล้าริเริ่ม และเงื่อนไขต่อมาคือ การตลาด การเริ่มจากกลุ่มการผลิต/ธุรกิจชุมชนมีความซับซ้อนและยากกว่าเริ่มจากกลุ่มออมทรัพย์แต่เกิดผลดีต่อเศรษฐกิจส่วนรวมมากกว่า เพราะก่อให้เกิดงาน การจ้างงาน การแปรรูปผลิตภัณฑ์

3. รูปแบบการจัดสวัสดิการ โดยฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การเข้าถึงดิน น้ำ ป่าไม้และอากาศ ความหลากหลายทางชีวภาพและความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติเป็นที่มาของแหล่งอาหารและปัจจัยสี่ของชุมชน หากประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งเหล่านี้ได้โดยการพึ่งพิงคนกับธรรมชาติอย่างเห็นคุณค่า ก็จะเกิดภาวะ กินดี อยู่ดี มีสุข สังคมเกษตรที่พอเพียง ปัจจัยเหล่านี้ทำให้ชุมชนพึ่งตนเองได้ แต่ปัจจุบันแรงกดดันของทุนนิยม การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างขาดการดูแล ทำให้ธรรมชาติขาดความสมบูรณ์ เพราะทรัพยากรธรรมชาติมีจำกัด แต่ความต้องการของคนมีไม่จำกัด ในที่สุดคนรุ่นหลังก็ไม่สามารถจะยังชีพได้ด้วยการอาศัยเพียงฐานทรัพยากรเพียงอย่างเดียว หลายชุมชนจึงได้หันมาร่วมกลุ่มกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารให้กับชุมชนและคืนความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติส่งต่อให้ลูกหลาน

4. รูปแบบการจัดสวัสดิการจากฐานความเชื่อและอุดมการณ์

แบบแผนนี้มีลักษณะพิเศษ เป็นการจัดตั้งขึ้นเพื่อต้องการปฏิรูปชีวิต ไม่ใช่กิจกรรมที่มุ่งยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจ แต่เน้นสังคมใหม่ตามอุดมคติ ความเชื่อและศรัทธา เช่น แนวทางชุมชนศิระะอโศก ที่มีความพอเพียงด้านการผลิต การบริโภค ยกย่องความคิดและจิตสำนึกของสมาชิกด้วยการปฏิบัติธรรม แนวทางนี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับคนทั่วไปได้ อาทิ การทำพุทธเกษตรที่เน้นความสมดุลของธรรมชาติ การผลิตการค้าสาธารณ โภคี คือ มุ่งเน้นประโยชน์ของสาธารณะ ไม่มุ่งกำไรเป็นที่ตั้ง ก่อให้เกิดความสมดุลและเกื้อกูลกันระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ มนุษย์กับมนุษย์ (ไม่เบียดเบียนกัน) จิตกับกายมนุษย์(คือ ลดโลภจจริต)

5. รูปแบบการจัดสวัสดิการ โดยฐานชุมชนเมือง

ผู้ที่อยู่อาศัยในชุมชนเมืองส่วนใหญ่มีอาชีพในระบบที่สามารถได้รับสวัสดิการต่างๆ ทั้งจากภาครัฐและเอกชน เช่น ประกันสังคม กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ การประกันกับภาคเอกชน สวัสดิการจากบริษัทห้างร้าน หน่วยงาน ฯลฯ และไม่มีความเป็นชุมชนพอที่จะจัดสวัสดิการสำหรับชุมชนได้ แต่มีชุมชนเมืองอีกส่วนหนึ่งที่เป็นชุมชนผู้มีรายได้น้อยหรือชุมชนแออัด ที่ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนค่อนข้างใกล้ชิด ประสบปัญหาคล้ายกัน ซึ่งลักษณะอาชีพของกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เป็นแรงงานนอกระบบ ไม่อยู่ในข่ายที่ได้รับสวัสดิการดังที่กล่าวมา สวัสดิการที่สำคัญของชาวชุมชนแออัด คือ เรื่องที่อยู่อาศัย ซึ่งเป็นทั้งที่ทำกินและที่อยู่อาศัย การไม่มีที่อยู่อาศัยก็เป็นการขาดสวัสดิการซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่ ปัจจุบันชุมชนแออัดจำนวนมากได้รวมกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาด้านที่อยู่อาศัยให้ชุมชนสามารถอยู่ในพื้นที่เดิมได้อย่างมั่นคง และทำอย่างไรให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมเมืองได้อย่างมีศักดิ์ศรี ซึ่งชาวชุมชนแออัดได้มีความพยายามหาทางจัดสวัสดิการโดยชุมชนในมิติต่างๆ ได้แก่ การพัฒนาสภาพแวดล้อม การกำจัดขยะโดยชุมชน เช่น

เครือข่ายชุมชนในที่ดินริมทางรถไฟได้รวมตัวกันแก้ไขปัญหาด้านที่อยู่อาศัย โดยต่อรองขอเช่าที่ดินในระยะยาว อัตราเช่าที่เหมาะสมสำหรับคนจน

6. รูปแบบการจัดสวัสดิการจากฐานผู้ยากลำบาก สามารถดำเนินการได้ดังนี้

6.1 จัดในลักษณะกองทุนสงเคราะห์ เช่นเครือข่ายผู้ติดเอดส์ เครือข่ายพระ โดยนำเงินกองทุนไปจ่ายเป็นสวัสดิการด้านอาชีพ สวัสดิการเด็ก คนชรา คนพิการ ผู้ติดเชื้อ เป็นต้น

6.2 จัดในลักษณะกองทุนสงเคราะห์ร่วมกับกองทุนหมุนเวียน โดยจ่ายเป็นเงินสงเคราะห์รายเดือนซึ่งจะหมดไปไม่มีการเพิ่มเติม ส่วนกองทุนหมุนเวียนเช่น สนับสนุนทุนอาชีพ ซึ่งคืนเงินต้นไว้ที่กองทุนเดิม ส่วนดอกเบี้ยนำไปเพิ่มในกองทุนสงเคราะห์เพื่อช่วยเหลือผู้ยากลำบากต่อไป และอีกรูปแบบคือ องค์กรชุมชนสำรวจรายชื่อผู้ด้อยโอกาสและสมัครเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ให้โดยกลุ่มออมทรัพย์จะเป็นผู้จ่ายเงินฝากออมทรัพย์ให้ ซึ่งการเป็นสมาชิกของกลุ่มออมทรัพย์ผู้ด้อยโอกาสจะได้รับเงินปันผลและสวัสดิการอื่นๆตามระเบียบของกลุ่ม

6.3 การสมทบกองทุนสวัสดิการชุมชน เป็นการสมทบตามอัตรารายเงินกองทุนสวัสดิการกลุ่มออมทรัพย์ที่มีอยู่เดิม โดยมีเงื่อนไขว่าใช้เฉพาะดอกผลที่เกิดขึ้น และเครือข่ายต้องรับผิดชอบสวัสดิการของผู้ด้อยโอกาสที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่มออมทรัพย์

2.4.2 หลักการจัดสวัสดิการชุมชน

สวัสดิการชุมชนที่เกิดขึ้นโดยฐานต่างๆมีหลักการสำคัญในการจัดสวัสดิการชุมชน ดังนี้ (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน 2547)

สวัสดิการชุมชนมิใช่เรื่องที่เน้นเรื่องตัวเงินแบบสงเคราะห์ แต่มุ่งสร้างความมั่นใจอยู่อย่างมีศักดิ์ศรีและมีความสุข จึงเป็นเรื่องที่คนในชุมชนจะเป็นผู้ร่วมกันสร้างให้เป็นของชุมชน และเพื่อคนในชุมชนเอง ดังนั้นชุมชนจึงควรเป็นผู้จัดการเองโดยรัฐหรือองค์กรภายนอกเป็นเพียงผู้หนุนเสริม(ไม่ใช่สัมพันธ์กันแบบผู้ให้กับผู้รับ) ทั้งนี้ การจัดสวัสดิการของชุมชนสามารถสอดแทรกไว้ได้ในทุกกิจกรรม ริเริ่มแล้วค่อยอดกันเรื่อยไป ภายใต้ความพร้อมและความเห็นชอบร่วมกันของคนในชุมชน หลักสำคัญในการจัดสวัสดิการชุมชนมีดังนี้

1. ทำจากสิ่งที่เป็นจริง ไม่ใช่ลอกเขามาทั้งหมด สวัสดิการชุมชนต้องสอดคล้องกับความต้องการและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ต้องตั้งใจทำ โดยลอกเลียนแบบกันไม่ได้ การจัดสวัสดิการควรพิจารณาสถานะการเงินของกลุ่มโดยมีการวางแผนการใช้ที่สอดคล้องกับสถานะการเงินของกลุ่ม และความต้องการของสมาชิก

2. เริ่มจากเล็กไปใหญ่ ทำแบบค่อยเป็นค่อยไป การคิดจัดสวัสดิการแบบรวดเร็วเกินไป โดยที่คนไม่พร้อม ไม่มีส่วนร่วม ไม่รู้สึกเป็นเจ้าของ จะไม่เกิดสวัสดิการที่เป็นของชุมชน สวัสดิการเหล่านั้นก็ไม่สามารถก้าวต่อไปได้

3. เงินเป็นเพียงเครื่องมือ ไม่ใช่เป้าหมาย ใช้เงินสร้างเงื่อนไข ทำให้คนอยากทำงาน อยากทำดี เช่น ใครทำงานเพิ่ม จ่ายเงินสมทบให้ ใครบริหารเงินในห้วงอกเงยขึ้นมาจะจ่ายสมทบให้ สิ่งสำคัญคือ การให้ความคิด ทำให้คนคิดพึ่งตนเอง ทำความดี ทำงานสร้างเม็ดเงิน หากมีเงินสนับสนุน ควรให้ตามความจำเป็นและพอดี ไม่ใช่ใช้เงินเป็นเป้าหมายหรือหาเงินมาแจกจ่าย

4. ระบบสวัสดิการที่ดีต้องช่วยเหลือแบบไม่ก่อให้เกิดการแบ่งแยกในชุมชนควรให้ทุกคนได้ แต่มุ่งเน้นคนยากจนและด้อยโอกาส ทุกคนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมโดย ตกลงกติกา และใช้ร่วมกัน

5. เป็นองค์กรที่สามารถเชื่อมโยงทุกอย่างเข้าหากัน กิจกรรมทุกอย่างสามารถก่อให้เกิดสวัสดิการได้ ตั้งแต่เกิดจนตาย การสร้างสวัสดิการจะเริ่มจากเรื่องใดก็ได้ เช่น

ออมทรัพย์ → ธุรกิจชุมชน → สวัสดิการ

การดูแลทรัพยากรธรรมชาติ → ออมทรัพย์ → ธุรกิจชุมชน → สวัสดิการ

วัฒนธรรมภูมิปัญญา → การดูแลทรัพยากร → สวัสดิการ

สวัสดิการสามารถเชื่อมโยงคนกับคน เช่น เชื่อมโยงคน 3 วัย คือ ผู้สูงอายุ พ่อบ้าน แม่บ้าน เยาวชน ให้เป็นช่วยเหลือกัน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เป็นกลุ่มเดียวกัน โดยสร้างกิจกรรมร่วมกัน สร้างเงื่อนไขการช่วยเหลือเกื้อกูล เอื้ออาทรต่อกัน

เชื่อมโยงกลุ่มคนในชุมชนเข้าด้วยกัน เช่น ในหมู่บ้านมีคนหลายกลุ่ม คือ 1) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน 2) อบต. 3) ประชาชน กิจกรรมสามารถเชื่อมโยงคนทุกกลุ่มให้มาทำงานร่วมกัน พึ่งพาอาศัยกัน ได้ร่วมมือร่วมใจกัน

เชื่อมโยงคนกับธรรมชาติ คนสามารถเรียนรู้อยู่ร่วมกับธรรมชาติได้เช่น การจัดสวัสดิการอนุรักษ์ป่าชุมชน/ป่ายชีวาภาพ

6. ต้องเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ คนในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการต้องเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับเสมอ จึงเป็นความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมกัน และมีศักดิ์ศรีเช่น สร้างเงื่อนไขที่ทุกคนมีส่วนร่วมจ่ายสมทบ เก็บเงินบางส่วนเติมเข้ากองทุน นำดอกผลกองทุนบางส่วนขยายกิจกรรมต่อ ทำให้ทุกคนในกลุ่ม/ชุมชนสามารถเป็นเจ้าของทุนและได้รับสวัสดิการในเวลาเดียวกัน

7. ต้องทำด้วยความรักและอดทน โดยจะต้องมีความศรัทธาเชื่อมั่นว่าชาวบ้านสร้างสวัสดิการของตนเองได้ รักที่จะทำงานเพื่อชุมชน เพื่อส่วนรวม อดทนต่อความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน ยอมรับการคัดค้าน คำหยาบคายโดยถือว่าเป็นครู เป็นบทเรียนที่ทำให้เกิดการปรับปรุงพัฒนา

2.4.3 ประเภทของการจัดสวัสดิการ

2.4.3.1 การจัดสวัสดิการ โดยรัฐ

ระบบสวัสดิการสังคมที่จัดขึ้นเพื่อป้องกันและบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนทุกคน ซึ่งครอบคลุมสวัสดิการ 3 ด้าน ได้แก่ บริการสังคม การประกันสังคม และสังคมสงเคราะห์ ดำเนินการจัดโดยภาครัฐคือกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และกระทรวงแรงงาน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ระบุในหมวด “สิทธิของประชาชน” ให้รัฐต้องจ่ายเงินเพื่อช่วยเหลือประชาชนในด้านต่างๆ เช่น หลักประกันการว่างงาน และหลักประกันความปลอดภัยและสวัสดิภาพในการทำงาน (มาตรา 44) การศึกษาฟรีตลอด 12 ปี และเน้นให้การศึกษาแก่กลุ่มคนยากไร้ พิการ และเปราะบางให้ได้รับการศึกษาเท่าเทียมกับบุคคลอื่น (มาตรา 49) การจัดให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะ ผู้ยากไร้ ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย (มาตรา 51) การช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่ไม่มีผู้ดูแล คนชราที่อายุเกิน 60 ปีและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ คนพิการ ทูพพลภาพ วิกฤจริต คนไร้ที่อยู่อาศัยและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ (มาตรา 52-55) (อภิญา เวชชัยและศิริพร ยอดกมลศาสตร์ 2547) จากการศึกษาสวัสดิการสังคมในต่างประเทศ สวัสดิการพื้นฐานที่รัฐควรจัดให้กับประชาชนมีด้วยกัน 6 ด้าน ดังนี้ (กองแผนงานและสารสนเทศ สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน 2550)

1. สวัสดิการด้านการศึกษา
2. สวัสดิการด้านการสาธารณสุข
3. สวัสดิการด้านการจัดที่อยู่อาศัย
4. สวัสดิการด้านการประกันรายได้
5. สวัสดิการด้านการจ้างแรงงาน
6. สวัสดิการด้านบริการสังคม
 - 6.1 บริการสำหรับครอบครัว
 - 6.2 บริการสวัสดิภาพเด็ก
 - 6.3 บริการด้านการฟื้นฟู
 - 6.4 บริการชุมชน

สำหรับในประเทศไทยรัฐได้จัดสวัสดิการพื้นฐาน โดยแยกตามประเภทของสวัสดิการสังคมได้ 7 ด้าน ดังนี้ (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 2555)

1. สวัสดิการด้านการศึกษา มีการขยายการศึกษาขั้นปฐมวัยหรือชั้นก่อนปฐมศึกษา ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน เพื่อให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง ผู้พิการต้องได้รับการจัดรูปแบบการศึกษาที่เหมาะสม ผู้ด้อยโอกาสและผู้อยู่ในภูมิภาค ท้องถิ่นที่ห่างไกล ต้องได้รับ โอกาสและบริการทางการศึกษาที่เป็นธรรมและเท่าเทียมกับประชาชนทั่วไป

2. สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย หมายความว่า ประชาชนควรได้รับการดูแลเรื่องสุขภาพอนามัยอย่างทั่วถึงทั้งด้านการ ส่งเสริม ป้องกัน รักษาและฟื้นฟู

3. สวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย หมายความว่า ประชาชนมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ เอื้อต่อการดำรงชีวิตตามอัธยาศัย

4. สวัสดิการด้านการงานและการมีรายได้ หมายความว่า ประชาชนมีงานทำที่มีรายได้อย่างน้อยเพียงพอต่อการดำรงชีพ งานที่มีสวัสดิการที่ดีหรืออย่างน้อยตามกฎหมาย ไม่เสี่ยงต่อการเจ็บป่วย อุบัติเหตุและอุบัติเหตุต่างๆ ไม่เป็นงานที่สร้างความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไม่ผิดศีลธรรมและกฎหมาย และมีความมั่นคงทางรายได้ หมายความว่า ประชาชนทุกคนมีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ ได้รับความคุ้มครองในเรื่องความมั่นคงในการดำเนินชีวิตของตนและครอบครัว ในรูปของการประกันสังคม ซึ่งครอบคลุมเรื่องผลประโยชน์จากการประกันสุขภาพ การสงเคราะห์บุตร การชดเชยการขาดรายได้จากการเจ็บป่วย พิการทุพพลภาพ ชราภาพ และการว่างงาน การประกันสังคมเป็นมาตรการหนึ่งที่จะเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคม โดยเฉพาะกับประชาชนผู้มีรายได้ประจำ ไม่ให้ได้รับความเดือดร้อนเมื่อมีเหตุให้ต้องสูญเสียรายได้ทั้งหมดบางส่วนหรือไม่พอเพียงแก่การยังชีพ

5. สวัสดิการด้านนันทนาการ หมายความว่า ให้ประชาชนมีสถานที่พักผ่อน หย่อนใจ การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ อนามัยที่สมบูรณ์แข็งแรงทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต

6. สวัสดิการด้านกระบวนการยุติธรรม หมายถึง การที่ประชาชนได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม สามารถเข้าถึงบริการที่รัฐจัดให้และได้รับความช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย

7. สวัสดิการด้านบริการสังคมทั่วไป หมายถึง การให้บริการแก่ประชาชน โดยเฉพาะ ผู้ยากจนผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางพิเศษ เพื่อช่วยเสริมสร้างการมีคุณภาพชีวิตที่ดี ช่วยพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ให้สามารถดำรงชีวิตความเป็นอยู่ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุขตามควรแก่อัธยาศัย

2.4.3.2. การจัดสวัสดิการโดยภาคประชาชน

เป็นการริเริ่มสร้างสรรค์ของชุมชนในท้องถิ่นที่ร่วมกันสร้างระบบหลักประกันความมั่นคงของชีวิตเพื่อความอยู่ดีมีสุขของคนในชุมชนท้องถิ่นและสังคม มุ่งฟื้นฟูชุมชนท้องถิ่นให้มีการอยู่ด้วยกันด้วยความเอื้ออาทร พึ่งพาอาศัยและช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างคนกับคน คนกับธรรมชาติ คนกับสิ่งแวดล้อมและคนกับวัฒนธรรมอย่างเห็นคุณค่า ตามหลักศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่นตั้งแต่เกิดจนตาย (ชัยวัฒน์ หน่อรัตน์ 2546) จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าการจัดสวัสดิการโดยภาคประชาชนมีความหลากหลายซึ่งแบ่งได้ 8 ประเภทดังนี้

1. กองทุนรักสุขภาพ เป็นกองทุนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อนำเงินกองทุนมาส่งเสริมกิจกรรมการเกษตรหรือการผลิต ให้สอดคล้องกับการบริโภคเพื่อสุขภาพ การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพแวดล้อม ที่ดี เช่น ป่าชุมชน เกษตรอินทรีย์ การอนุรักษ์คุณค่าของตำรับอาหารพื้นฐาน
2. กองทุนรักษาพยาบาล จัดตั้งขึ้นเพื่อนำเงินทุนมาจ่าย ค่ารักษาพยาบาลให้สมาชิก ซึ่งดำเนินงานแต่ละชุมชนแตกต่างกันในรายละเอียด ขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่และศักยภาพของกองทุน
3. กองทุนบำนาญชีวิต เป็นกองทุนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อนำเงินทุนมาสร้างสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุและเฉพาะผู้สูงอายุที่อุทิศตนให้กับสังคม ขณะนี้มีการดำเนินงานเพียงกลุ่มเดียว คือ กลุ่มออมทรัพย์ตำบลคลองเปียง อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ที่ให้สวัสดิการบำนาญรายปีกับกรรมการที่เกษียณอายุเมื่อ 65 ปีไปตลอดชีพ
4. กองทุนฌาปนกิจ เป็นกองทุนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อนำเงินทุนมาช่วยเหลือสมาชิกเมื่อถึงแก่กรรม มีอัตราแตกต่างกันขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานและระยะเวลาในการดำเนินงานกองทุน
5. กองทุนสาธารณภัย เป็นกองทุนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อนำเงินทุนมาช่วยเหลือสมาชิกเมื่อเกิดการสูญเสียจากสาธารณภัย เช่น ไฟไหม้ น้ำท่วม เป็นต้น
6. กองทุนการศึกษาเป็นการจัดตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนเงินทุนให้บุตรหลานของสมาชิกเยาวชนผู้ด้อยโอกาสหลังจากการศึกษาภาคบังคับ สนับสนุนให้สมาชิกเข้ารับการอบรมและศึกษาดูงาน หรืออาจเป็นค่าอาหารกลางวัน การพัฒนาเยาวชน และชาวบ้าน นอกจากนี้ยังมีสวัสดิการด้านการศึกษาที่ให้ผ่านโรงเรียนหรือให้นักเรียนโดยตรง
7. การรักษาแบบพื้นบ้านเป็นกองทุนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อนำเงินมาเป็นสวัสดิการที่พัฒนาวิธีการรักษาแบบพื้นบ้าน เช่น การนวดฝ่าเท้า การบริหารร่างกาย การพัฒนารูปแบบยาสมุนไพร

8. สวัสดิการอื่นๆ เป็นกองทุนชุมชนอื่นๆ เช่น กรณีของชุมชนบ้านนาหว้าที่จัด ทุกอย่างเป็นกองทุนเพื่อฝึกคนทำงานชุมชน เช่น กองทุนยา กองทุนเดินเท้า กองทุนโต๊ะเก้าอี้ กองทุนซักรีด กองทุนเครื่องครัว กองทุนเยาวชน นอกจากนี้ยังมีกองทุนข้าว เป็นสวัสดิการให้ชาวบ้านยืมไปบริโภคเมื่อขาดแคลนและใช้คืนหลังเก็บเกี่ยวผลผลิต, บางหมู่บ้านเปิดบริการให้ชาวบ้านเสียภาษีเงินได้ ภาษีที่ดิน ภาษีและการต่อทะเบียนรถยนต์ รถจักรยานยนต์ โดยนำเงินมาจ่ายกับกลุ่ม และเสียค่าบริการตามอัตราที่กลุ่มกำหนด กลุ่มจะรวบรวมเอกสารของสมาชิกไปติดต่อกับราชการให้ ซึ่งสามารถเพิ่มความสะดวกและลดค่าใช้จ่ายให้กับชาวบ้านได้

จุฑาทิพย์ ภัทรवास (2540) ได้สรุปประเภทของกองทุนสวัสดิการของภาคประชาชน ดังนี้

1. กองทุนสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือครอบครัวสมาชิก เช่น กองทุนการศึกษาแก่บุตรสมาชิก กองทุนสวัสดิการช่วยเหลือสมาชิกที่เจ็บป่วย คลอดบุตร แต่งงาน เป็นต้น
2. กองทุนสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ เช่น กองทุนฌาปนกิจ สงเคราะห์ กองทุนประกันชีวิตหมู่ กองทุนประกันหนี้สมาชิก เป็นต้น
3. กองทุนสวัสดิการเพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายสมาชิก เช่น การใช้สิทธิในการซื้อของราคาถูก การจัดการรถรับส่งระหว่างบ้าน – ที่ทำงาน การจัดสถานที่เลี้ยงเด็ก เป็นต้น

จินตนา จริงจิตร (2544) ได้ศึกษาการดำเนินงานและผลกระทบจากการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนของกลุ่มออมทรัพย์ที่มีผลงานเด่น ในอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา พบว่าสามารถแบ่งประเภทสวัสดิการของภาคประชาชนได้ดังนี้

1. กองทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ มีการดำเนินงาน 2 รูปแบบคือ
 - 1.1 ขยายสินค้าเพื่อการประกอบอาชีพในราคาถูก เช่น ปួយ ยา ฯลฯ
 - 1.2 ให้ทุนประกอบอาชีพได้แก่ กองทุนพัฒนาอาชีพเลี้ยงโค กองทุนพัฒนาอาชีพเลี้ยงไก่ กองทุนพัฒนาอาชีพการทำสวนยาง กองทุนพัฒนาอาชีพการทำนา กองทุนส่งเสริมอาชีพ ซึ่งเป็นกองทุนที่ส่งเสริมให้ชาวบ้านที่ไม่มีอาชีพได้มีอาชีพและที่ประกอบอาชีพแล้วได้มีอาชีพเสริม
2. กองทุนเพื่อการศึกษา มีประเภทของกองทุนดังนี้
 - 1.1 กองทุนการศึกษา
 - 1.2 กองทุนอาหารนักเรียน แต่ปัจจุบันรัฐได้จัดสรรเงินเพื่อเป็นทุนอาหารกลางวันให้แก่เด็ก ดังนั้นทุนนี้จึงระงับไป
 - 1.3 กองทุนส่งเสริมการกีฬา สนับสนุนในการแข่งขันกีฬาโรงเรียน เช่น อุปกรณ์กีฬา ถ้วยรางวัล เป็นต้น
 - 1.4 กองทุนพัฒนาโรงเรียน

1.5 กองทุนการศึกษาพิเศษ โดยมีแนวคิดที่จะส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนตั้งแต่มัธยมปีที่ 1 ถึงปริญญาตรี แต่กองทุนนี้มีเงินน้อยกว่าจะนำมาเป็นทุนการศึกษาได้ จึงเปลี่ยนแนวคิดมาใช้เงินทุนนี้เพื่อส่งเสริมให้เด็กในชุมชนเรียนต่อ โดยใช้เงินทุนนี้จ้างครูมาสอนพิเศษให้เด็กในหมู่บ้านที่จะเรียนต่อทุกคน โดยไม่จำกัดว่าจะจะเป็นสมาชิกกองทุนหรือไม่

3. กองทุนเพื่อการรักษาพยาบาล นอกจากกองทุนสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลแล้ว ยังมีสวัสดิการเยี่ยมไข้/เฝ้าไข้ ซึ่งเป็นสวัสดิการของกลุ่มนารีพิทักษ์วัย ตำบลน้ำขาว อำเภอจะนะ โดยสมาชิกกลุ่มนี้จะรับเฉพาะผู้หญิงโสดที่อายุมากกว่า 35 ปีและไม่เกิน 50 ปี หรือหญิงหม้ายที่เป็นหม้ายเกิน 3 ปี ซึ่งมีโอกาสที่จะไม่มีคนเฝ้าไข้ในยามเจ็บป่วย

4. กองทุนฌาปนกิจ ซึ่งจ่ายเป็นค่าทำศพและมอบพวงหรีดให้เป็นเกียรติแก่ศพ นอกจากนี้ยังมีเงินให้ยืมไปจัดงานศพโดยปลอดดอกเบี้ย เมื่องานศพเสร็จก็ให้นำมาคืน

5. กองทุนช่วยเหลือผู้ประสบภัย

6. กองทุนเพื่อพัฒนาสาธารณูปโภคและสิ่งแวดล้อม แบ่งเป็น 4 กองทุนดังนี้

6.1 กองทุนเครื่องใช้ในการจัดงานได้แก่ กองทุนชุดน้ำสังข์, กองทุนโรงตั้งศพ, กองทุนหีบศพ, กองทุนรถลากศพ, กองทุนเต็นท์, กองทุนหม้อ, เข็ยอกน้ำ, กองทุนเครื่องบดเครื่องแกง, กองทุนดอกไม้จันทน์และกองทุนโรงหนังตะลุง

6.2 กองทุนเพื่อคุณภาพชีวิต เป็นกองทุนที่ตั้งขึ้นเพื่อหาสิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวันไว้บริการในชุมชน ได้แก่ กองทุนเข็ม-จักรเย็บผ้า, กองทุนร้านค้า, กองทุนร้านอาหาร, กองทุนร้านเสริมสวย, กองทุนน้ำดื่ม, กองทุนโทรศัพท์และกองทุนรถคู่สาม

6.3 กองทุนเพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อม

6.4 กองทุนเพื่อสาธารณูปโภคและภาษีอากร

7. กองทุนเพื่อผู้สูงอายุผู้พิการและผู้ยากไร้

8. กองทุนออมทรัพย์เพื่อบุตรสมาชิก

3. เครือข่ายสัจจะฯ

3.1 ความเป็นมาของเครือข่ายสัจจะฯ

เครือข่ายสัจจะฯ มีจุดเริ่มต้นจากครูชบ ยอดแก้ว ซึ่งเกิดในครอบครัวชาวไร่ชาวนาที่ยากจน ในจังหวัดสงขลา ปัจจุบันเป็นปราชญ์ชาวบ้านชื่อ ดร.ครูชบ ยอดแก้ว ความยากจนทำให้ครูและพี่น้องรวม 4 คน มีความขยันหมั่นเพียรและเข้ารับราชการทุกคน พ่อแม่ท่านจึงมีความเป็นอยู่ดีขึ้น และได้รับสวัสดิการทางราชการ ครูจึงคิดถึงโอกาสการได้รับสวัสดิการของคนยากลำบากในชุมชน

ปี พ.ศ.2521 ถือเป็นจุดเริ่มต้นของความเป็นมาของเครือข่ายสัจจะฯ เมื่อครูตัดสินใจกลับบ้านเกิดและเป็นครูใหญ่ที่โรงเรียนบ้านน้ำขาวใน ครูเริ่มทำงานกับนักเรียนด้วยแนวคิดการทำสัจจะออมทรัพย์วันละ 1 บาท แล้วขยายไปยังผู้ปกครอง ชุมชนบ้านเกิดและชุมชนอื่นๆทั่วประเทศ ปีพ.ศ. 2547 ครูได้ปรับแนวคิดให้มีการจัดตั้งกองทุนสัจจะฯขึ้น ความเป็นมาของเครือข่ายสัจจะฯ ตลอดระยะเวลา 36 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2521-2557) มีพัฒนาการ 4 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1:พ.ศ.2521-2529 เกิดสัจจะออมทรัพย์วันละ 1 บาท ที่โรงเรียนและชุมชนบ้านเกิด ครูได้เริ่มโครงการในโรงเรียน เนื่องจากพบว่านักเรียนมาจากครอบครัวยากจน ไม่มีอาหารและเสื้อผ้าใส่มาโรงเรียนจึงขาดเรียน ครูได้เริ่มให้นักเรียนปลูกผัก เลี้ยงไก่เพื่อนำมาทำอาหารกลางวันส่วนที่เหลือให้นำไปขาย และกำหนดให้มีการทำออมทรัพย์วันละ 1 บาทเพื่อนำเงินที่เป็นรายได้มาฝากที่โรงเรียน ต่อมาผู้ปกครองนักเรียนต้องการกู้ยืมสัจจะออมทรัพย์วันละบาทของโรงเรียน แต่ครูปฏิเสธและให้ไปตั้งกลุ่มออมทรัพย์ในชุมชน ครูจึงประสานความร่วมมือกับครูบุคลากรสาธารณสุข ดำรวจและพัฒนาชุมชนในการลงพื้นที่ เพื่อให้เจ้าหน้าที่รัฐไปพัฒนาชุมชนตามภารกิจของตนเอง ส่วนครูตั้งกลุ่มสัจจะออมทรัพย์แบบพัฒนาครอบครัวชีวิต โดยมีสัจจะเป็นตัวนำการออม สำหรับเงินค่าบำรุงครั้งหนึ่งใช้ปันผลให้กับสมาชิกอีกครั้งหนึ่งนำไปจัดตั้งเป็นกองทุนสวัสดิการ และนำดอกผลจากการให้กู้เงินกองทุนสวัสดิการมาใช้สวัสดิการการตาย การเจ็บป่วยเมื่อต้องนอนโรงพยาบาล พ.ศ.2526-2529 ครูสามารถตั้งกลุ่มสัจจะออมทรัพย์แบบพัฒนาครอบครัวชีวิตได้ครบทุกหมู่บ้านในตำบลน้ำขาว

ช่วงที่ 2: พ.ศ.2530-2541การเดินสายกระจายแนวคิดสัจจะออมทรัพย์ทั่วประเทศ

ช่วงที่ 3: พ.ศ.2542-2546 การนำแนวคิดสัจจะออมทรัพย์สู่นโยบายภาครัฐ เมื่อพ.ศ.2542 รัฐบาลได้เชิญครูเป็นคณะกรรมการนโยบายสังคมแห่งชาติ ทำให้ครูได้เสนอสมทบจากรัฐบาลครั้งแรก โดยเสนอสมทบปีแรก ร้อยละ 100 ของเงินออมที่ชุมชนมีอยู่ ปีต่อไปสมทบน้อยลง ร้อยละ 20 ต่อปี เมื่อรัฐบาลสมทบกองทุนสวัสดิการได้ ร้อยละ 20 หลังจากนั้นสมทบ ร้อยละ 10 ต่อ

ปีตลอดไป แต่การสมทบดังกล่าวไม่มีกฎเกณฑ์รองรับ รัฐบาลจึงปฏิบัติไม่ได้ ครูจึงได้นำข้อมูลดังกล่าวไปเสนอการสมทบกับกองทุนชิป (Social Investment Fund) และได้รับจากสมทบฯ ต่อมาเมื่อ พ.ศ.2544 ครูได้เสนอการสมทบปีที่ 2 จากรัฐบาล พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร รัฐบาลไม่ได้ให้การสมทบและต้องการให้ขยายแนวคิดให้มากขึ้น ซึ่งครูพบว่า กลุ่มองค์กรการเงินชุมชนในประเทศสนใจเงินปันผล และการกู้ยืมมากกว่าการจัดสวัสดิการ

ช่วงที่ 4: พ.ศ.2547-ปัจจุบัน (พ.ศ.2547) การเกิดกองทุนสัจจะฯ ครูได้รับแนวคิดและสร้างนวัตกรรมองค์กรการเงินชุมชนรูปแบบใหม่โดยใช้ชื่อว่า “สัจจะลดรายจ่ายวันละ 1 บาท เพื่อทำกองทุนสวัสดิการชุมชน” ขึ้นแทน และเดินสายเชิญชวนกองทุนต่างๆทั่วประเทศมาทำกองทุนสัจจะฯ เมื่อปลายปี พ.ศ.2546 ครูได้ถูกขอร้องถึงประสบการณ์การทำกองทุนสัจจะฯ ทำให้ครูตัดสินใจกลับมาก่อตั้งกองทุนสัจจะฯ ที่ตำบลน้ำขาวบ้านเกิด และก่อตั้งสำเร็จ เมื่อ พ.ศ.2547 ต่อมาได้ก่อตั้งมูลนิธิ ดร.ครูชบ ปรานี ยอดแก้วขึ้นเพื่อสานต่อแนวความคิด และได้รับงบประมาณสนับสนุนจากมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ และกองทุนพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nation Development Program) ในการขยายกองทุนในจังหวัดสงขลา จนเมื่อ 16 มกราคม 2548 ได้จัดตั้งเป็นเครือข่ายโดยกำหนดให้มีการประชุมทุกวันที่ 16 ของเดือน และได้จดทะเบียนเป็นสมาคมเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2549 โดยใช้ชื่อว่า “สมาคมสวัสดิการภาคประชาชนสงขลา

วัตถุประสงค์ของเครือข่ายสัจจะฯ (สมาคมสวัสดิการภาคประชาชนสงขลา 2544)

1. เพื่อส่งเสริมสนับสนุน สัจจะวันละ 1 บาทเพื่อทำสวัสดิการภาคประชาชนสงขลาและสร้างสุขภาวะส่วนบุคคล สุขภาวะชุมชนและสุขภาวะสังคม
2. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาองค์กรการเงินภาคประชาชน
3. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมรวมกลุ่ม เครือข่ายภาคประชาชน ที่ไม่ขัดกับหลักศาสนา วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามและกฎหมายของไทย
4. ร่วมมือกับองค์กรการกุศลอื่นๆเพื่อสาธารณประโยชน์
5. ไม่ดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับอบายมุขทุกประเภทและการแสวงหากำไรมาแบ่งปันกัน

3.2 การบริหารจัดการเครือข่ายสัจจะฯ

เครือข่ายสัจจะฯ เกิดจากแนวคิดของดร.ครูชบ ยอดแก้ว ที่ต้องการพัฒนาคนโดยใช้เงินเป็นเครื่องมือ ผ่านกิจกรรมการจัดสวัสดิการ เพื่อให้เกิดสังคมดี คนมีความสุข โดยสมาชิกทุกคนต้องรักษาสัจจะในการลดรายจ่ายของตนเอง และนำเงินที่ได้มารวมกันเพื่อจัดตั้งเป็นกองทุนสัจจะฯ ต่อมาได้เชื่อมโยงกองทุนสัจจะฯระดับตำบลมาเป็นเครือข่ายระดับจังหวัด เรียกว่า เครือข่ายสัจจะฯ ที่เน้นมุ่งพัฒนาคนให้มีสัจจะ การจัดสวัสดิการให้แก่อันและกัน ด้วยจิตอาสา และคำนึงถึงประโยชน์ต่อส่วนรวม

การบริหารจัดการของเครือข่ายสัจจะฯ มีอุดมการณ์ เป้าหมาย วัฒนธรรม โครงสร้าง แผนการดำเนินงาน การสื่อสารและการสร้างแรงจูงใจ การติดตามประเมินผลดังนี้ (สุกัญญา โลงนาภิวัฒน์และปญญาภา รุ่งปีตะรังสี 2557)

อุดมการณ์ของเครือข่ายสัจจะฯ คือ การพัฒนาคนโดยใช้เงินเป็นเครื่องมือผ่านกิจกรรมการจัดสวัสดิการ เป็นการให้อย่างมีคุณค่า รับผิดชอบต่อสังคมคนมีความสุข

เป้าหมายของเครือข่ายสัจจะฯ ที่เป็นรูปธรรม คือ ใน พ.ศ. 2560 ประชากรร้อยละ 50 ของจังหวัดสงขลาเป็นสมาชิกเครือข่ายสัจจะฯ มีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของตนเอง โดยเริ่มจากการมีสัจจะลดรายจ่ายวันละ 1 บาทแล้วจัดตั้งเป็นกองทุนสวัสดิการชุมชน ที่สามารถช่วยเหลือกันภายในเครือข่ายด้วยการจัดสวัสดิการ ขั้นพื้นฐานให้แก่สมาชิกและสามารถประสานความร่วมมือกับองค์กรภายนอกในการจัดสวัสดิการภาคประชาชน

โครงสร้างของเครือข่ายฯ จุดเริ่มต้นของเครือข่ายสัจจะฯ เกิดขึ้นในตำบล โดยเมื่อชาวบ้านทราบอุดมการณ์ กติกาการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนฯ จากแกนนำ 1:50 หากชาวบ้านสนใจจัดตั้งกองทุนสัจจะฯขึ้น ก็ต้องรวมตัวกันอย่างน้อย 100 คน แล้วแบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อย กลุ่มละ 50 คน แต่ละกลุ่มย่อยต้องเลือกแกนนำ 1 คน เรียกว่าแกนนำ 1:50 คน ซึ่งในแต่ละหมู่บ้านหนึ่งๆอาจจะมียุทธศาสตร์กลุ่มก็ได้ ในแต่ละกองทุนจะมีผู้แทน 1 คนซึ่งสมาชิกภายในกลุ่มสรรหากันเอง เพื่อเป็นกรรมการในระดับตำบล/เทศบาล โดยเครือข่ายในแต่ละตำบล/เทศบาลเลือกผู้แทนในระดับอำเภอ ๆ ละ 1 คน จะได้ตัวแทนจากทั้ง 16 อำเภอ เป็นคณะกรรมการบริหารเครือข่ายสัจจะฯ

การบริหารจัดการทุนเป็นบทบาทโดยตรงของกองทุนสัจจะฯ คือ การบริหารจัดการเงินตรา ด้วยการนำเงินสัจจะทั้งหมดมาแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ ส่วนแรกร้อยละ 30 ตั้งเป็นกองทุนเงินยืม ทำวิสาหกิจ ทำธุรกิจ ที่ไม่เอาเปรียบสังคม หรือทำอาชีพที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ไม่ทำลายคุณภาพชีวิต ผลผลิตที่เกิดจากการยืมเงินนี้ไปลงทุนค้าขายให้สมาชิก ต้องมีส่วนลดต่ำกว่า

ห้องตลาด 1 บาท เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ให้ตามหลักฐานการจ่าย การกู้ยืมกองทุนสวัสดิการนี้ไม่มีดอกเบี้ย ส่วนที่สองร้อยละ 50 ตั้งไว้เพื่อจัดสวัสดิการ 9 เรื่อง ส่วนร้อยละ 20 ที่เหลือใช้เป็นกองทุนสำรองการจัดสวัสดิการ (สุกัญญา โลจนากวีวัฒน์ 2553)

การบริหารจัดการกิจกรรม กิจกรรมของเครือข่ายสังจจะฯ คือ การบริหารจัดการให้สมาชิกได้รับสวัสดิการอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมตามระเบียบกฎเกณฑ์ของแต่ละกองทุน หลักสำคัญในส่วนนี้ประกอบด้วยความเร็ว คือ ตอบสนองความต้องการหรือแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของสมาชิกและชุมชนได้ทันทั่วถึง มีความยืดหยุ่น คือ ไม่ติดยึดขั้นตอนการดำเนินงานที่ตายตัว เพราะเป้าหมายในการจัดสวัสดิการชุมชนอยู่ที่การช่วยเหลือสมาชิก ไม่ใช่การทำถูกหรือผิดระเบียบอย่างที่ปฏิบัติในงานของทางราชการ และความหลากหลาย คือ มีรูปแบบความช่วยเหลือที่กองทุนสังจจะฯ จัดให้สมาชิกของกองทุน ได้แก่ สวัสดิการ 9 เรื่อง เช่น เกิด แก่ เจ็บ ตาย ทุนการศึกษา คนด้อยโอกาส สวัสดิการคนทำงาน สวัสดิการเงินกู้ สวัสดิการเงินฝาก (สุกัญญา โลจนากวีวัฒน์ 2553)

กฏ กติกาของกองทุนสังจจะฯ

1) สมาชิกต้องสมัครใจที่จะทำสังจจะวันละ 1 บาท เพื่อทำกองทุนสวัสดิการภาคประชาชน โดยพื้นฐานแล้วสามารถเข้าเป็นสมาชิกได้ตั้งแต่แรกเกิด โดยพ่อแม่สมัครเป็นสมาชิกให้ และจะต้องทำสังจจะไปจนถึงอายุ 60 ปี

2) ผู้สมัครต้องเป็นคนที่มิภูมิลำเนาอยู่ในตำบลนั้น หรือเป็นลูกหลาน

3) ต้องเป็นผู้ไม่มีประวัติเสียทางการเงิน และต้องเสียค่าสมัครเป็นสมาชิก คนละ 20 บาท ค่าสมัครจะไม่คืนให้ไม่ว่ากรณีใดๆ

4) วิธีสังจจะ ให้สังจจะไว้ที่บ้านวันละ 1 บาท และให้นำเงินสังจจะมารวมกันในวันทำการของทุกเดือน ณ ที่ทำการที่คณะกรรมการกำหนดไว้

5) การบริหารจัดการในรูปแบบคณะกรรมการที่มาจาก การเลือกตั้งของสมาชิก จะให้อยู่ในวาระหรือไม่ แล้วแต่ที่ประชุมใหญ่ของสมาชิก

6) สมาชิกจะได้รับสวัสดิการทุกเรื่องที่กองทุนจัดขึ้น

7) สมาชิกขาดสังจจะเมื่อใดหมดสภาพเป็นสมาชิก แต่ได้รับเงินสังจจะคืนเฉพาะคนที่ไม่เคยได้รับสวัสดิการเลย คำว่า “ขาดสังจจะ” ในที่นี้ไม่ได้มีความหมายถึงแต่การขาดการส่งเงินสังจจะวันละ 1 บาทเท่านั้น การไม่ปฏิบัติตามแผนวิสาหกิจที่ตั้งไว้เวลาขี้นเงินทุนจากกองทุนก็ถือว่าเป็นการขาดสังจจะเช่นเดียวกัน

8) หากมีปัญหาเรื่องอื่น ๆ คณะกรรมการสามารถออกกติกาเพิ่มเติมได้ แต่ต้องไม่ขัดกับกติกาเดิม

กองทุนสัจจะฯ จะจัดสวัสดิการ 9 เรื่องภายหลังการออมครบ 180 วัน โดยแบ่งเงิน ออมจากการลดรายจ่าย เป็น 3 ส่วน ส่วนที่ 1 ร้อยละ 20 ตั้งเป็นกองทุนสำรอง ส่วนที่ 2 ร้อยละ 30 ใช้ลงทุนวิสาหกิจ ชุมชน การศึกษา ส่วนที่ 3 ร้อยละ 50 จ่ายสวัสดิการ 9 เรื่อง ดังนี้

1. เกิด ให้ลูก 500 บาท แม่นอนโรงพยาบาลให้คนละ 100 บาท ไม่เกิน 5 คืน/ครั้ง ปีละไม่เกิน 2,000 บาท

2. แก่ (บำนาญ)

สัจจะครบ 15 ปี อายุ 60 ปี	ได้บำนาญเดือนละ	300 บาท
สัจจะครบ 20 ปี อายุ 60 ปี	ได้บำนาญเดือนละ	400 บาท
สัจจะครบ 25 ปี อายุ 60 ปี	ได้บำนาญเดือนละ	500 บาท
สัจจะครบ 30 ปี อายุ 60 ปี	ได้บำนาญเดือนละ	600 บาท
สัจจะครบ 35 ปี อายุ 60 ปี	ได้บำนาญเดือนละ	700 บาท
สัจจะครบ 40 ปี อายุ 60 ปี	ได้บำนาญเดือนละ	800 บาท
สัจจะครบ 45 ปี อายุ 60 ปี	ได้บำนาญเดือนละ	900 บาท
สัจจะครบ 50 ปี อายุ 60 ปี	ได้บำนาญเดือนละ	1,000 บาท
สัจจะครบ 55 ปี อายุ 60 ปี	ได้บำนาญเดือนละ	1,100 บาท
สัจจะครบ 60 ปี อายุ 60 ปี	ได้บำนาญเดือนละ	1,200 บาท

3. เจ็บ นอนโรงพยาบาล มีสัจจะครบ 180 วัน ได้รับค่าเสียโอกาส คนละ 100 บาท ปีละไม่เกิน 10 คืน/ ราย

4. ตาย

สัจจะครบ	180 วัน	เสียชีวิตได้ค่าทำศพ	2,500 บาท
สัจจะครบ	365 วัน	เสียชีวิตได้ค่าทำศพ	5,000 บาท
สัจจะครบ	730 วัน	เสียชีวิตได้ค่าทำศพ	10,000 บาท
สัจจะครบ	1,460 วัน	เสียชีวิตได้ค่าทำศพ	15,000 บาท
สัจจะครบ	2,920 วัน	เสียชีวิตได้ค่าทำศพ	20,000 บาท
สัจจะครบ	5,840 วัน	เสียชีวิตได้ค่าทำศพ	30,000 บาท

5. ทุนการศึกษา ยืมกองทุน 30 %

6. คนด้อยโอกาส สรรวจนำชื่อฝากกองทุนเพื่อรับสวัสดิการ(กองทุนจะเป็นผู้ฝากเงินให้โดยผู้ด้อยโอกาสจะได้รับสวัสดิการตามระเบียบกองทุนสัจจะฯ)

7. สวัสดิการคนทำงานจ่ายให้คนละ 130 บาท/วัน/เดือน ให้ฝากออม 100 บาทและ 30 บาทฝากสัจจะ

8. สวัสดิการเงินกู้ เป็นสมาชิกครบ 180 วัน เสียชีวิตกองทุนจ่ายในวงเงินไม่เกิน 30,000 บาท และกู้มาแล้วไม่น้อยกว่า 365 วัน มีการผ่อนส่งสม่ำเสมอ (เข้าเกณฑ์จ่ายให้รายละไม่เกิน 200 บาท/ราย/เดือน) เช่น เป็นหนี้ 30,000 บาท วิธีจ่ายไม่ได้จ่าย 30,000 ทีเดียว แต่จะไปดูสัญญาที่ผู้ตายกู้ไว้ทำไว้อย่างไร เช่น สัญญาเดือนละ 200 กองทุนสักจะฯ ก็จะจ่ายให้แทนเดือนละ 200 จนครบ 30,000 บาท

9. สวัสดิการเงินฝาก เสียชีวิต กองทุนจ่ายให้ร้อยละ 50 ของวงเงินแต่ไม่เกิน 15,000 บาท และมีการฝากสม่ำเสมอ (เข้าเกณฑ์จ่ายให้รายละไม่เกิน 100 บาท/ราย/เดือน)

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า แนวคิดของเครือข่ายสักจะฯ ได้กำหนดให้จ่ายสวัสดิการ 9 เรื่อง ซึ่งพบว่าเป็นการจ่ายสวัสดิการไปในลักษณะของการช่วยเหลือด้านปัจเจกบุคคลเป็นหลักโดยจ่ายเป็นเงิน แม้ว่าสวัสดิการทั้ง 9 เรื่องจะถูกกำหนดไว้ตามระเบียบ แต่ไม่สามารถดำเนินการได้ทุกกองทุน บางกองทุนจัดสวัสดิการได้มาก บางกองทุนจัดสวัสดิการได้น้อย บางกองทุนยังไม่สามารถจัดสวัสดิการในบางเรื่องได้ และบางกองทุนมีสวัสดิการที่หลากหลายเพิ่มเติมจากสวัสดิการ 9 เรื่อง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อม และสถานะการเงินของกองทุน เพื่อการบรรลุสู่เป้าหมายของเครือข่ายสักจะฯ คือ สังคมดี คนมีความสุขหรือสุขภาวะ พบว่าสวัสดิการที่เครือข่ายสักจะฯ จัดให้สมาชิกในปัจจุบัน ยังไม่เพียงพอที่จะสร้างให้เกิดสุขภาวะได้ เนื่องจากสวัสดิการที่มีอยู่ยังไม่ครอบคลุมปัจจัยกำหนดสุขภาวะซึ่งมี 3 ด้านได้แก่ ด้านปัจเจกบุคคล ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านระบบบริการสาธารณสุข

3.3 บริบทของเครือข่ายสักจะวันละ 1 บาท จังหวัดสงขลา

กองทุนสักจะฯ ที่เป็นสมาชิกของเครือข่ายสักจะฯ มีอยู่ในทุกตำบลของจังหวัดสงขลา สภาพพื้นที่ของจังหวัดซึ่งกองทุนสักจะฯ ตั้งอยู่มีความแตกต่างกัน แบ่งได้เป็น 4 โซน ดังนี้

โซน 1 โซนคาบสมุทรสทิงพระ ประกอบด้วย อำเภอสิงหนคร อำเภอสทิงพระ อำเภอระโนด อำเภอกระแสสินธุ์

ลักษณะทางภูมิศาสตร์ สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีทะเลขนานทั้ง 2 ด้าน คือ ทิศตะวันออกเป็นอ่าวไทย ทิศตะวันตกเป็นทะเลสาบสงขลา ลักษณะดินส่วนใหญ่เป็นดินเหนียว เหมาะแก่การทำนา

ลักษณะภูมิอากาศ ตั้งอยู่ในเขตภูมิอากาศแบบมรสุมเมืองร้อน แต่อากาศไม่ร้อนจัด เนื่องจากอิทธิพลของทะเล แบ่งเป็น 2 ฤดูกาล คือ ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม

ฤดูฝนแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงแรกจะเริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม ช่วงที่สองจะเริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงเดือนมกราคม ฝนจะตกอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาสั้น

สภาพเศรษฐกิจ อาชีพหลัก ได้แก่ ทำนา ทำสวน การทำประมง การค้าขาย พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ ข้าว มะพร้าว ตาล โคนด มะม่วง กุ้ง ด้านอุตสาหกรรม โชนนี้จะไม่มีการผลิตสินค้าขนาดใหญ่ มีเพียงอุตสาหกรรมเล็กๆ ภายในครัวเรือน เช่น การผลิตน้ำตาลสด น้ำส้มสายชู การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และ โรงสีข้าว (ชนินทรา สัยละมัย 2552, ที่ว่าการอำเภอระโนด 2557)

โซน 2 ประกอบด้วย อำเภอบางกล่ำ อำเภอรัตนบุรี อำเภอกวนเนียง อำเภอเมือง

ลักษณะทางภูมิศาสตร์ สภาพพื้นที่เป็นที่ราบสูง และที่ราบลุ่ม มีการปลูกยางพารา ทำการเกษตรกรรม มีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรที่อุดมสมบูรณ์ และมีพื้นที่บางส่วนติดกับทะเลสาบสงขลา เหมาะสำหรับประมงชายฝั่งทะเล และพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ลักษณะภูมิอากาศ ลักษณะทางภูมิอากาศ เป็นแบบมรสุม มี 2 ฤดู คือ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม – เดือนพฤษภาคม ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนพฤษภาคม - ต้นเดือนมกราคม

สภาพเศรษฐกิจ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม เช่น สวนยางพารา ปลูกผัก ปลูกข้าว สวนผลไม้ และทำการประมง ประชากรบางส่วนประกอบอาชีพรับจ้าง ในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีอยู่หลายแห่งในพื้นที่ ประชากรบางส่วนประกอบอาชีพค้าขายและอื่น ๆ (ที่ว่าการอำเภอควนเนียง 2557, เทศบาลตำบลบางเหรียง จังหวัดสงขลา 2558)

โซน 3 ประกอบด้วย อำเภอสะเดา อำเภอนาหม่อม อำเภอลองหอยโข่ง อำเภอหาดใหญ่

ลักษณะทางภูมิศาสตร์ สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มกว้างใหญ่ มีแนวเขาทางทิศตะวันตกและทิศใต้เป็นแนวยาว ทางทิศตะวันออกเนินเขาเล็กน้อย พื้นที่ลาดเอียงจากทางทิศใต้และทิศตะวันตกลงไปสู่ทะเลสาบสงขลาทางทิศเหนือ

ลักษณะภูมิอากาศ มีสภาพคล้ายคลึงกับอากาศของภาคใต้ทั่วไปที่อยู่ในเขตอากาศแบบมรสุมในเขตร้อน แบ่งฤดูกาลออกเป็น 2 ฤดู คือ ฤดูฝน และ ฤดูร้อน ฤดูฝนมี 2 ระยะเวลา เริ่มตั้งแต่เดือน พฤษภาคม - มิถุนายน และ เดือนกันยายน - ธันวาคม และช่วงฝนตกหนัก จะอยู่ระหว่างเดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม

สภาพเศรษฐกิจ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร เช่น ทำสวนยางพารา ทำนา ทำสวนผลไม้ นอกจากนี้บางส่วนก็ประกอบอาชีพรับจ้างตาม โรงงานอุตสาหกรรม (ศูนย์ศึกษาสิ่งแวดล้อมลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา 2557, องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม 2557)

โซน 4 ประกอบด้วย อำเภอจะนะ อำเภอเทพา อำเภอสะบ้าย้อย อำเภอนาทวี

ลักษณะทางภูมิศาสตร์ เขตที่ราบสูง มีลักษณะเป็นเนินเขา ซึ่งอยู่บริเวณทิศใต้และทิศตะวันตก พื้นที่บริเวณนี้เป็นป่าไม้ มีการเพาะปลูกสวนยาพาราและสวนผลไม้ เขตที่ราบอยู่บริเวณตอนกลาง ซึ่งมีทั้งพืชพันธุ์ธรรมชาติ และที่เพาะปลูกกันมากในแถบนี้ คือ ข้าวเจ้า นอกนั้นยังมีการปลูกผัก ผลไม้ พืชยืนต้น เขตที่ราบชายฝั่ง อยู่ทางทิศตะวันออก

ลักษณะภูมิอากาศ มีสภาพคล้ายคลึงกับอากาศภาคใต้ทั่วไปที่อยู่ในเขตอากาศแบบมรสุมเมืองร้อน แบ่งฤดูกาลออกเป็น 2 ฤดู คือ ฤดูร้อน และฤดูฝน ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน – กันยายน และจะตกชุกตั้งแต่เดือน ตุลาคม - มกราคม

สภาพเศรษฐกิจ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร ได้แก่ การทำสวนยางพารา ทำการสวนไม้ผล อาทิ ลองกอง ทูเรียน เป็นต้น นาข้าว นอกจากการเพาะปลูกแล้วเกษตรกรเกือบทุกราวเรือนยังทำการเลี้ยงสัตว์ อาทิ ไก่ เป็ด และวัว นกเขาชวา เป็นต้น การประมงซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการประมงที่ทำกันในครัวเรือน และค้าขาย มีอุตสาหกรรมน้อยมาก และไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในพื้นที่ ส่วนอุตสาหกรรมที่มีอยู่ก็เป็นเพียงอุตสาหกรรมขนาดเล็กและอุตสาหกรรมในครัวเรือนเท่านั้น เช่น อุตสาหกรรมแปรรูปน้ำยาฆ่าเชื้อ และอุตสาหกรรมผลิตเฟอร์นิเจอร์จากไม้ยางพาราแปรรูป โรงงานแปรรูปสัตว์น้ำ (ที่ว่าการอำเภอนาทวี 2557, โครงการวางและจัดทำผังเมืองรวมชุมชนบ้านประกอบ 2558)

ความแตกต่างของพื้นที่ทั้ง 4 โชน ส่งผลให้เกิดสวัสดิการและความต้องการสวัสดิการที่แตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยได้นำโชนพื้นที่มาใช้ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้สวัสดิการชุมชนและความต้องการสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาวะที่เป็นภาพรวมของเครือข่ายสังจะฯ

3.4 หลักเกณฑ์การแบ่งกองทุนสังจะฯ ตามความเข้มแข็งของเครือข่ายสังจะฯ ดังนี้

เครือข่ายสังจะฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาความเข้มแข็งของกองทุนสังจะฯ 5 ข้อ และมีเกณฑ์การตัดสินระดับความเข้มแข็งของกองทุนสังจะฯ ดังนี้

1. สมาชิกเกิน 50% ของจำนวนประชากรในตำบล/เทศบาลนั้น
2. มีการจัดสวัสดิการ 5-9 เรื่อง
3. จำนวนสมาชิกครอบคลุม 100% ของจำนวนหมู่บ้าน/ชุมชน
4. มีสำนักงาน/ที่ทำการ
5. มีกิจกรรมเด่นเพื่อศึกษาดูงานได้และเชื่อมโยงภาคีต่าง ๆ และขยายฐานไปสู่ประเด็นอื่น ๆ

ตาราง 1 เกณฑ์การตัดสินระดับความเข้มแข็งของกองทุนสัจจะฯ

ระดับ	จำนวนข้อที่ผ่านเกณฑ์
A พื้นที่ดีเด่น	5 ข้อ
B พื้นที่เตรียมเด่น	3-4 ข้อ
C พื้นที่พัฒนา	<3 ข้อ

ความเข้มแข็งของกองทุนสัจจะฯ ที่แตกต่างกัน ส่งผลให้เกิดสวัสดิการและความต้องการสวัสดิการที่ต่างกัน ผู้วิจัยจึงได้นำความเข้มแข็งของของกลุ่มสัจจะฯ มาใช้ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้เห็นความแตกต่างของการจัดสวัสดิการและความต้องการสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาวะที่เป็นภาพรวมของเครือข่ายสัจจะฯ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดสวัสดิการชุมชนและความต้องการสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาพของเครือข่ายสัจจะฯ ซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และวิธีการสุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร คือ ประชาชนกองทุนสัจจะฯ หรือตัวแทนที่ประชาชนมอบหมาย จำนวน 140 คน ครอบคลุมทั้ง 140 กองทุน ใน 140 ตำบล ของจังหวัดสงขลา

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนกองทุนสัจจะฯ หรือตัวแทนที่ประชาชนมอบหมาย จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ของประชากร โดยการใช้เกณฑ์ค่าร้อยละของประชากร ขนาดประชากรหลักร้อยละ ควรใช้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 15-30 (วาริ เฟิงส์วัตส์ 2551)

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างใช้ การสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างมีสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) มีขั้นตอนดังนี้ (บุญใจ ศรีสถิตย์นรากร 2553)

ขั้นที่ 1 แบ่งกลุ่มอำเภอทั้ง 16 อำเภอ ในจังหวัดสงขลา ออกเป็น 4 โซนตาม ลักษณะภูมิประเทศ และแบ่งกลุ่มตามความเข้มแข็งของกองทุนซึ่งทางเครือข่ายสัจจะฯ ได้ประเมินไว้ ดังนี้ A คือกองทุนดีเด่น B คือกองทุนเตรียมเด่น C คือกองทุนควรพัฒนา

ขั้นที่ 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโซนแยกกลุ่มตามความเข้มแข็งของกองทุนสัจจะฯ จำนวนตามสัดส่วน (ตาราง 2)

สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน

$$\text{ขนาดกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{n \times n_1}{N}$$

n_1 = ขนาดประชากรแต่ละโซนและแบ่งตามความเข้มแข็งของกองทุน

n = -ขนาดกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย ($n=28$)

N = -ขนาดประชากร ($N=140$)

ตาราง 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามโซนและความเข้มแข็งของกองทุนสัจจะฯ

โซน	อำเภอ	จำนวน กองทุน	ขนาดกลุ่ม ตัวอย่าง กองทุน	จำนวน กองทุน	ขนาดกลุ่ม ตัวอย่าง กองทุน	จำนวน กองทุน	ขนาดกลุ่ม ตัวอย่าง กองทุน
		สัจจะฯ กลุ่ม A	สัจจะฯ กลุ่ม A	สัจจะฯ กลุ่ม B	สัจจะฯ กลุ่ม B	สัจจะฯ กลุ่ม C	สัจจะฯ กลุ่ม C
		(กองทุน)	(กองทุน)	(กองทุน)	(กองทุน)	(กองทุน)	(กองทุน)
1	อำเภอรัตนบุรี						
	อำเภอบางกล้า	11	2	11	2	1	-
	อำเภอกวนเนียง						
	อำเภอเมืองสงขลา						
2	อำเภอหาดใหญ่						
	อำเภอสะเดา	12	2	21	4	2	1
	อำเภอนาหม่อม						
	อำเภอคลองหอยโข่ง						
3	อำเภอสิงหนคร						
	อำเภอสทิงพระ	6	1	32	7	1	-
	อำเภอกระแสสินธุ์						
	อำเภอรະโนด						
4	อำเภอเทพา						
	อำเภอสะบ้าย้อย	15	3	25	5	3	1
	อำเภอนาทวี						
	อำเภอจะนะ						

จากการคำนวณ โชน 1 ประกอบด้วย อำเภอบางกล้า อำเภอรัตนภูมิ อำเภอกวนเนียง อำเภอเมือง เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 4 กองทุนแบ่งเป็นกองทุนสัจจะฯกลุ่มA จำนวน 2 กองทุน กลุ่มB จำนวน 2 กองทุน

โชน 2 ประกอบด้วย อำเภอสะเดา อำเภอนาหม่อม อำเภอคลองหอยโข่ง อำเภอหาดใหญ่ เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 7 กองทุนแบ่งเป็นกองทุนสัจจะฯกลุ่มA จำนวน 2 กองทุน กลุ่มB จำนวน 4 กองทุนและกลุ่มC จำนวน 1 กองทุน

โชน 3 ประกอบด้วย อำเภอสิงหนคร อำเภอสทิงพระ อำเภอกระแสสินธุ์ อำเภอระโนด เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 8 กองทุน แบ่งเป็น กองทุนสัจจะฯกลุ่มA จำนวน 1 กองทุน กลุ่มB จำนวน 7 กองทุน

โชน 4 ประกอบด้วย อำเภอจะนะ อำเภอเทพา อำเภอสะบ้าย้อย อำเภอนาทวี เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 9 กองทุน แบ่งเป็นกองทุนสัจจะฯกลุ่มA จำนวน 3 กองทุน กลุ่มB จำนวน 5 กองทุน และกลุ่มC จำนวน 1 กองทุน

ขั้นที่ 3 เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนแล้ว จากนั้นผู้วิจัยจะสุ่มรายชื่อกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีจับฉลาก โดยนำรายชื่อกองทุนสัจจะฯ ทั้ง 140 รายชื่อ แบ่งรายชื่อตามโชน 4 โชน และแต่ละโชนจะแบ่งรายชื่อกองทุนสัจจะฯ ตามความเข้มแข็งของกลุ่มคือ กลุ่ม A B และ C หลังจากนั้นผู้วิจัยจะสุ่มรายชื่อโดยการหยิบรายชื่อกองทุนสัจจะฯ ตามสัดส่วนที่ได้คำนวณไว้ ผลการสุ่มตัวอย่าง ได้รายชื่อกองทุนสัจจะฯที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ (ตาราง 3)

ตาราง 3 รายชื่อกลุ่มตัวอย่างแยกรายโชน และตามความเข้มแข็งของกองทุนสัจจะฯ

โชน	กลุ่ม A	กลุ่ม B	กลุ่ม C
1	ตำบลเขาพระ ตำบลทุ่งหวัง	เทศบาลนครสงขลา ตำบลควนรู	-
2	เทศบาลตำบลพะตง เทศบาลเมืองบ้านพร เทศบาลตำบลโคกม่วง	เทศบาลตำบลปรีก ตำบลทุ่งขมิ้น เทศบาลตำบลทุ่งลาน ตำบลพะตง	เทศบาลตำบลคลองแงะ

ตาราง 3 รายชื่อกลุ่มตัวอย่างแยกรายโซนและตามความเข้มแข็งของกองทุนสัจจะฯ (ต่อ)

โซน	กลุ่ม A	กลุ่ม B	กลุ่ม C
3	เทศบาลเมืองสิงหนคร	เทศบาลตำบลชะแล้ ตำบลบ่อคาน ตำบลชุมพล ตำบลวัดสน ตำบลระวะ ตำบลวัดจันทร์ เทศบาลตำบลบ่อตรุ	
4	ตำบลน้ำขาว ตำบลนาหว้า ตำบลท่าม่วง	ตำบลสะกอม ตำบลวังใหญ่ ตำบลทุ่งพอ ตำบลประกอบ	เทศบาลตำบลเทพา

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เรื่อง สวัสดิการชุมชนและความต้องการสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาวะของเครือข่ายสัจจะฯ ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกองทุนสัจจะฯ ได้แก่ ชื่อกองทุน ที่ทำการ วัน เดือน ปีที่ก่อตั้ง วันที่ทำการ จำนวนสมาชิก เพศ และอายุซึ่งเป็นข้อมูลของสมาชิกกองทุนและสถานะการเงินของกองทุน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถาม การจัดสวัสดิการชุมชนและความต้องการสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาวะ ของเครือข่ายสัจจะฯ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

2.1 สวัสดิการของกองทุนสัจจะฯ และสวัสดิการของกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน ให้กลุ่มตัวอย่างพิจารณาจากข้อมูลสวัสดิการที่มีอยู่ในเครื่องมือวิจัย ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ 2 ตัวเลือกคือ มี/ไม่มี และมีกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชนจัดสวัสดิการนั้นหรือไม่ใส่เครื่องหมาย / ในช่องสวัสดิการที่กองทุนสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชนดำเนินการ และมีช่องว่างให้เติมข้อมูลสวัสดิการที่กองทุนสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชนดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

2.2 ความต้องการสวัสดิการของกองทุนสัจจะฯ ใส่เครื่องหมาย / ให้ตรงกับสวัสดิการที่ต้องการให้กองทุนสัจจะฯ จัดเพิ่ม และระบุแนวทางการดำเนินการในสวัสดิการที่ต้องการเพิ่ม โดยข้อมูลสวัสดิการที่มีในเครื่องมือวิจัยแบ่งตามปัจจัยกำหนดสุขภาพ ประกอบด้วยข้อคำถามสวัสดิการ 3 ด้าน ดังนี้

1) สวัสดิการด้านปัจเจกบุคคล ได้แก่ สวัสดิการรับขวัญบุตร แม่คลอดนอนโรงพยาบาล บำนาญผู้สูงอายุ ฌาปนกิจ จ่ายเงินกู้ให้แทนกรณีสมาชิกเสียชีวิต และฝากเงินให้ต่อกรณีสมาชิกเสียชีวิต

2) สวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านกายภาพและสังคม ดังนี้

- สวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ สวัสดิการอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าชุมชนและแหล่งน้ำธรรมชาติ ธนาคารขยะ และสวัสดิการด้านเกษตรอินทรีย์/เกษตรผสมผสาน

- สวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ สวัสดิการเงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัย การสร้างที่อยู่อาศัยให้ผู้ยากไร้/ผู้เดือดร้อน น้ำดื่ม เครื่องใช้เพื่อการจัดงาน พัฒนาอาชีพ ศูนย์เรียนรู้ด้านอาชีพ บรรเทาสาธารณภัย การศึกษา ช่วยเหลือผู้พิการ/ด้อยโอกาส คนทำงานจดหลักในงานบุญ ความดี และฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณี

3. สวัสดิการด้านระบบบริการสาธารณสุข ได้แก่ สวัสดิการรักษาพยาบาล การรักษาด้วยแพทย์แผนไทย ธนาคารเครื่องมือแพทย์ ธนาคารเลือด ส่งเสริมการออกกำลังกาย และส่งเสริมอนุรักษ์รับประทานพื้นบ้าน

นอกจากนี้เครื่องมือวิจัยมีช่องว่างให้กลุ่มตัวอย่าง เพิ่มเติมข้อมูลการจัดสวัสดิการที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน และที่ต้องการเพิ่ม ซึ่งมีมากกว่าที่นำเสนอในเครื่องมือวิจัย

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วยนักวิชาการ เจ้าหน้าที่ภาครัฐจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และนายกสมาคมสวัสดิการภาคประชาชน จังหวัดสงขลา พิจารณาตรวจสอบความตรง ความเหมาะสมของเนื้อหา และภาษาที่ใช้ ได้ค่า CVI เท่ากับ 0.86 และนำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ไปปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้เหมาะสมก่อนนำไปใช้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และการระดมสมอง (Brainstorming) ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 นำโครงร่างวิทยานิพนธ์ที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว เสนอต่อคณะกรรมการ ประเมินงานวิจัยด้านจริยธรรม ของสถาบันการจัดการระบบสุขภาพ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับจริยธรรมในการวิจัย

1.2 ขออนุญาตแนะนำตัวจากสถาบันการจัดการระบบสุขภาพ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ถึงนายกสมาคมสวัสดิการภาคประชาชนสงขลา และประธานกองทุนสัจจะฯ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขออนุญาตเก็บข้อมูล โดยเชิญสมาคมสวัสดิการภาคประชาชนจังหวัดสงขลาเป็นเจ้าภาพร่วมในงานวิจัย

1.3 เตรียมทีมผู้ช่วยวิจัย จำนวน 2 คน โดยจัดประชุมทีมผู้ช่วยวิจัยเพื่อชี้แจง วัตถุประสงค์ ขั้นตอนและวิธีการเก็บข้อมูล

2. ขั้นตอนการดำเนินการเก็บข้อมูล

2.1 เข้าพบนายกสมาคมฯและคณะกรรมการบริหาร สมาคมสวัสดิการภาคประชาชนจังหวัดสงขลา ในวันประชุมประจำเดือนของสมาคมฯ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ การวิจัย และขออนุญาตเข้าร่วมประชุม ในวันประชุมประจำเดือนของเครือข่ายสัจจะฯ

2.2 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลส่วนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลทั่วไปของกองทุนสัจจะฯ จากฐานข้อมูล สมาคมสวัสดิการภาคประชาชนสงขลา

2.3 ผู้วิจัยเข้าร่วมประชุมประจำเดือนเครือข่ายสัจจะฯ เพื่อพบประธานกองทุนสัจจะฯที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และขอความร่วมมือในการวิจัย โดยชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย ขั้นตอนการเก็บข้อมูล ให้รายละเอียดเกี่ยวกับการพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง และขออนุญาตเก็บข้อมูลส่วนที่ 2 โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยอ่านข้อคำถามเป็นรายชื่อ และให้กลุ่มตัวอย่างกรอกข้อมูลของตนเองไปพร้อม ๆ กัน โดยมีทีมผู้ช่วยวิจัย 2 คน ช่วยอำนวยความสะดวกแก่กลุ่มตัวอย่าง

2.4 ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล หากพบว่าข้อมูลไม่ครบถ้วน ผู้วิจัยจะสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากประธานกองทุนสัจจะฯ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างทางโทรศัพท์ หรือ นัดหมายเพื่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมที่สมาคมฯ

2.5 วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.6 จักระดมสมอง (Brainstroming) เพื่อยืนยันข้อมูล และหาแนวทางการดำเนินการสวัสดิการที่ต้องการเพิ่ม โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.6.1 คัดเลือกกองทุนสัจจะฯ เพื่อร่วมระดมสมอง โดยสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) คือ เป็นตัวแทนของกองทุนสัจจะฯ กลุ่ม A B และ C ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลแนวทางการจัดสวัสดิการที่ต้องการเพิ่มในแบบสอบถามตอนที่ 2

2.6.2 ขอนหนังสือเชิญจากสถาบันการจัดการระบบสุขภาพภาคใต้ ถึงประธานกองทุนสัจจะฯ ซึ่งได้รับคัดเลือกเข้าร่วมระดมสมอง

2.6.3 เตรียมข้อมูลสรุปผลการวิจัยใน ส่วนที่ 2 ซึ่งได้จากการใช้แบบสอบถาม เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้ยืนยัน และเพิ่มเติมข้อมูลในส่วน of ความต้องการสวัสดิการเพิ่มเติมในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านปัจเจกบุคคล ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านระบบบริการสาธารณสุข

2.6.4 ดำเนินการระดมสมอง (Brainstroming) ดังนี้

2.6.4.1 ผู้วิจัยกล่าวต้อนรับ พร้อมแนะนำตนเอง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และให้ผู้เข้าร่วมประชุมแนะนำตนเอง โดยผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ รวมทั้งขออนุญาตบันทึกเสียงและบันทึกภาพ

2.6.4.2 นำเสนอสรุปผลการวิจัยใน ส่วนที่ 2 ซึ่งได้จากแบบสอบถาม ได้แก่ ข้อมูลการจัดสวัสดิการชุมชนและความต้องการสวัสดิการชุมชนเพิ่มเติมในแต่ละด้าน ประกอบด้วย ด้านปัจเจกบุคคล ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านระบบบริการสาธารณสุข โดยทุกด้านจะเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างยืนยันให้ความเห็น และระดมสมองเพื่อหาแนวทางการดำเนินการจัดสวัสดิการที่ต้องการเพิ่ม

2.6.4.3 ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณกลุ่มตัวอย่าง เมื่อสิ้นสุดการระดมสมอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไป และข้อมูลที่ได้จากคำถามเลือกตอบ 2 ตัวเลือก ได้แก่ จำนวนกองทุนสัจจะฯ และจำนวนกองทุนอื่น ๆ ในชุมชนที่จัดสวัสดิการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (frequency) และหาค่าร้อยละ (percentage)

2. ข้อมูลแนวทางการจัดสวัสดิการ และความ ต้องการ สวัสดิการเพื่อสุขภาพะ ซึ่ง เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis)

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

หลังจากผ่านการพิจารณาอนุญาตจากคณะกรรมการการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ ผู้วิจัยดำเนินการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง โดย ผู้วิจัยจะเข้าพบประธานกองทุนสัจจะฯที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและ แนะนำตัวชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอน ระยะเวลาในการเข้าร่วมวิจัย วิธีดำเนินการ รวมทั้งประโยชน์ที่จะได้จากการวิจัยครั้งนี้ การจดบันทึก การถ่ายภาพ จะต้องได้รับการอนุญาตจากกลุ่มตัวอย่างก่อนทุกครั้ง การเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้เป็นไปด้วยความสมัครใจ กลุ่มตัวอย่างสามารถถอนตัวจากการวิจัยได้ตลอดเวลา โดยไม่มีผลกระทบใดๆ และข้อมูลทุกอย่างที่ได้จากการวิจัยผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การศึกษากิจการจัดสวัสดิการชุมชนและความต้องการสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาวะของเครือข่ายสังฆะวันละ 1 บาท เพื่อทำสวัสดิการภาคประชาชน จังหวัดสงขลา เป็นวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากิจการจัดสวัสดิการชุมชนและความต้องการสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาวะ 3 ด้าน คือ ด้านปัจเจกบุคคล ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านระบบบริการสาธารณสุข ของเครือข่ายสังฆะฯ ผลการวิจัยและการอภิปรายผลมีรายละเอียด ดังนี้

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกองทุนสังฆะฯที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 การจัดสวัสดิการชุมชนและความต้องการสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาวะของเครือข่ายสังฆะฯ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกองทุนสังฆะฯ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ กองทุนสังฆะฯ จำนวน 28 กองทุน สามารถเก็บได้ครบทั้ง 28 กองทุน โดยแบ่งเป็นกองทุนกลุ่ม A จำนวน 14 กองทุน กองทุนกลุ่ม B จำนวน 13 กองทุน และกองทุนกลุ่ม C จำนวน 1 กองทุน มีกองทุนที่จับสลากได้จากการสุ่มตัวอย่างไม่สามารถเข้าร่วมให้ข้อมูลได้ ซึ่งมีกองทุนอื่นอาสาเข้าร่วมวิจัยแทน และในกระบวนการระดมสมองซึ่งสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงจากทุกโซน โดยเป็นกองทุนที่ให้ข้อเสนอแนวทางการจัดสวัสดิการที่ต้องการเพิ่ม และสมัครใจเข้าร่วมระดมสมองจำนวน 8 กองทุน

1. ข้อมูลทั่วไปของกองทุนสัจจะฯ

กองทุนสัจจะฯ โชนที่ 4 กลุ่ม A มีอายุกองทุนเฉลี่ยสูงสุด คือ 9 ปี 9 เดือน ซึ่งกองทุนที่ก่อตั้งเป็นกองทุนแรก คือ กองทุนสัจจะฯ ตำบลน้ำขาวและตำบลคลองเปืะ มีอายุกองทุนสูงสุด 10 ปี 2 เดือน รองลงมา คือ กองทุนสัจจะฯ ตำบลนาหมอศรี อายุกองทุน 10 ปี 1 เดือน ซึ่งทั้ง 3 กองทุน อยู่ในโชนที่ 4 กลุ่ม A กองทุนที่มีอายุกองทุนเฉลี่ยต่ำสุดพบในโชนที่ 4 กลุ่ม B และ โชนที่ 2 กลุ่ม B ซึ่งมีอายุกองทุนเฉลี่ยเท่ากันคือ 7 ปี 4 เดือน อายุกองทุนเฉลี่ยทั้ง 28 กองทุนเท่ากับ 8 ปี 8 เดือน (1 เมษายน 2547 - 30 มิถุนายน 2557) (ตาราง 4)

ตาราง 4 ชื่อกองทุนสัจจะฯ วันเดือนปีที่ก่อตั้ง และอายุ อายุเฉลี่ยของกองทุน จำแนกตามโชน และความเข้มแข็ง

โชน	กลุ่ม	ชื่อกองทุนสัจจะฯ	ว.ค.ป.ที่ก่อตั้ง กองทุนสัจจะฯ	อายุกองทุน สัจจะฯ	อายุกองทุนเฉลี่ย
โชนที่ 1	A	ทุ่งหวัง	1 มกราคม 2548	9 ปี 5 เดือน	8 ปี 9 เดือน
		ทต.ควนเนียง	1 มกราคม 2548	9 ปี 5 เดือน	
		เขาพระ	5 มกราคม 2548	9 ปี 5 เดือน	
		บางเหรียง	20 มกราคม 2548	9 ปี 5 เดือน	
		บางกล้า	5 มกราคม 2551	6 ปี 5 เดือน	
	B	แม่ทอม	11 กุมภาพันธ์ 2548	9 ปี 4 เดือน	8 ปี 4 เดือน
		ทน.สงขลา	12 กุมภาพันธ์ 2549	8 ปี 4 เดือน	
		เกาะแต้ว	12 สิงหาคม 2549	7 ปี 10 เดือน	
		ควนรู	3 สิงหาคม 2549	8 ปี 2 เดือน	
		คูหาใต้	9 พฤษภาคม 2548	9 ปี 1 เดือน	
โชนที่ 2	A	บ้านพรุ	13 กุมภาพันธ์ 2548	9 ปี 4 เดือน	9 ปี 3 เดือน
		ท่าข้าม	1 เมษายน 2548	9 ปี 2 เดือน	
	B	ทุ่งลาน	11 พฤษภาคม 2548	9 ปี 1 เดือน	7 ปี 4 เดือน
		ทต.พะตง	16 กันยายน 2549	7 ปี 9 เดือน	
		พะตง	10 มกราคม 2552	5 ปี 5 เดือน	
โชนที่ 3	A	ทม.สิงหนคร	4 มีนาคม 2549	8 ปี 3 เดือน	8 ปี 3 เดือน
	B	บ่อदान	1 สิงหาคม 2551	5 ปี 10 เดือน	8 ปี
		ชุมพล	1 พฤษภาคม 2548	9 ปี 1 เดือน	
		ระวะ	1 สิงหาคม 2548	8 ปี 10 เดือน	
		วัดจันทร์	7 มกราคม 2549	8 ปี 5 เดือน	

ตาราง 4 ชื่อกองทุนสำรองฯ วันเดือนปีที่ก่อตั้ง และอายุ อายุเฉลี่ยของกองทุน จำแนกตามโซน และความเข้มแข็ง (ต่อ)

โซน	กลุ่ม	ชื่อกองทุนสำรองฯ	ว.ค.ป.ที่ก่อตั้ง กองทุนสำรองฯ	อายุกองทุน สำรองฯ	อายุกองทุนเฉลี่ย	
โซนที่ 4	A	น้ำขาว	1 เมษายน 2547	10 ปี 2 เดือน		
		คลองเปี๊ยะ	1 เมษายน 2547	10 ปี 2 เดือน		
		นาหมอศรี	1 พฤษภาคม 2547	10 ปี 1 เดือน	9 ปี 9 เดือน	
	B	ท่าม่วง	7 กรกฎาคม 2547	9 ปี 11 เดือน		
		นาหว้า	1 กันยายน 2547	9 ปี 9 เดือน		
		ป่าชิง	1 มกราคม 2548	9 ปี 5 เดือน		
		วังใหญ่	8 มกราคม 2548	9 ปี 5 เดือน	7 ปี 4 เดือน	
	สะกอม	15 มิถุนายน 2552	5 ปี 5 เดือน			

หมายเหตุ A คือ พื้นที่ที่คืบเต้น B คือพื้นที่เตรียมเต้น C คือพื้นที่พัฒนา (ข้อมูล 1 เมษายน 2547 - 30 มิถุนายน 2557)

2. ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกกองทุนสำรองฯ นำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

2.1 การเพิ่มขึ้นของสมาชิกกองทุนสำรองฯ

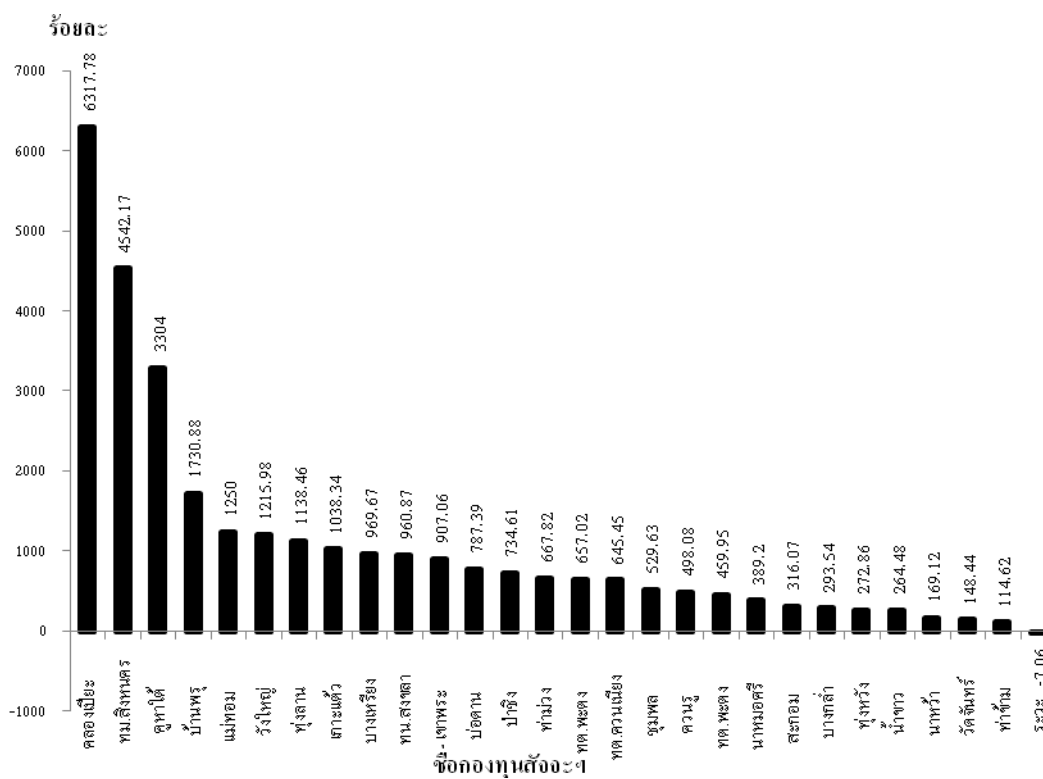
2.2 ร้อยละของประชากรที่เป็นสมาชิกกองทุนสำรองฯ

2.3 เพศและกลุ่มวัย ของสมาชิกกองทุนสำรองฯ

2.1 การเพิ่มขึ้นของสมาชิกกองทุนสำรองฯ

จำนวนสมาชิกเริ่มต้นของกองทุนสำรองฯ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 28 กองทุน มีสมาชิกเริ่มต้น 10,702 คน เพิ่มขึ้นเป็น 75,783 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 608.12 (ข้อมูล ณ วันที่ 16 ธันวาคม 2555) ตำบลที่มีสมาชิกกองทุนสำรองฯ เพิ่มขึ้นสูงสุดเปรียบเทียบกับสมาชิกเริ่มต้น คือ ตำบลคลองเปี๊ยะ มีสมาชิกกองทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 6317.78 รองลงมา คือ เทศบาลเมืองสิงหนคร มีสมาชิกกองทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 4542.17 และตำบลที่มีสมาชิกกองทุนลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนสมาชิกเริ่มต้นมีเพียงกองทุนเดียว คือ กองทุนสำรองฯตำบลระวะ มีจำนวนสมาชิกลดลง ร้อยละ 7.06 (แผนภูมิ 1)

แผนภูมิ 1 ร้อยละสมาชิกที่เพิ่มขึ้นเปรียบเทียบกับจำนวนสมาชิกเริ่มต้นของกองทุนสัจจะฯ

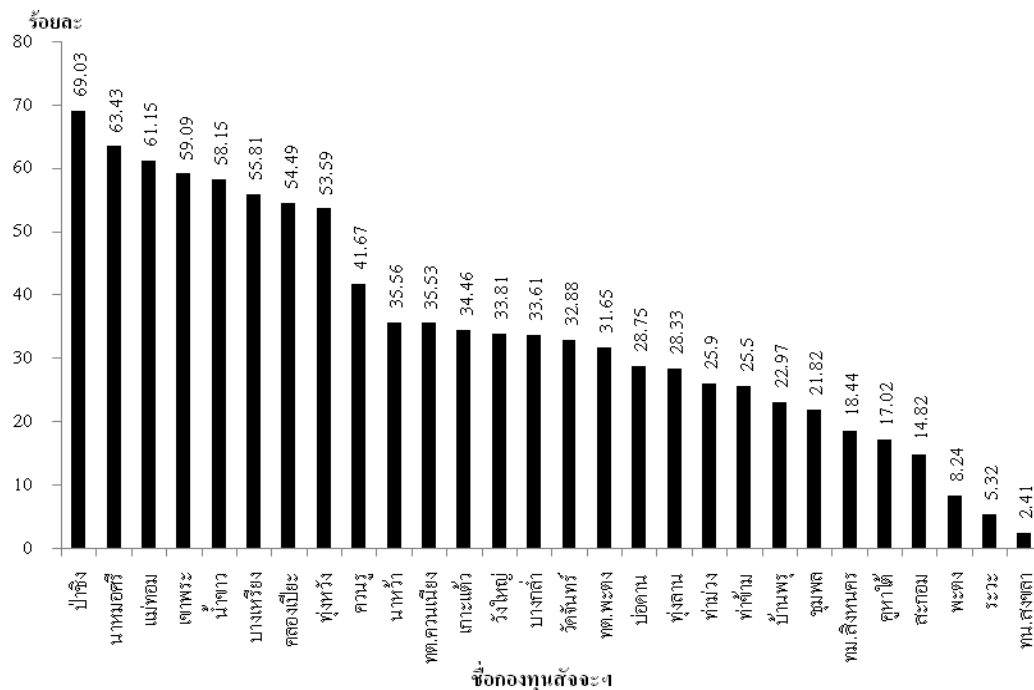

(ข้อมูล ณ วันที่ 16 ธันวาคม 2555)

2.2 ร้อยละของประชากรที่เป็นสมาชิกกองทุนสัจจะฯ

กองทุนสัจจะฯ ที่มีประชากรในตำบลเป็นสมาชิกกองทุนสูงสุด คือ กองทุนสัจจะฯ ตำบลป่าชิง มีประชากรในตำบลเป็นสมาชิกกองทุนร้อยละ 69.03 รองลงมา คือ ตำบลนาหมอศรี ร้อยละ 63.43 ทั้ง 2 กองทุนอยู่ในโซนที่ 4 กลุ่ม A และตำบลที่มีประชากรเป็นสมาชิกกองทุนสัจจะฯ ต่ำสุดพบในโซนที่ 1 กลุ่ม B คือ เทศบาลนครสงขลา ร้อยละ 2.41 (แผนภูมิ 2)

แผนภูมิ 2 ร้อยละของประชากรที่เป็นสมาชิกกองทุนสัจจะฯ

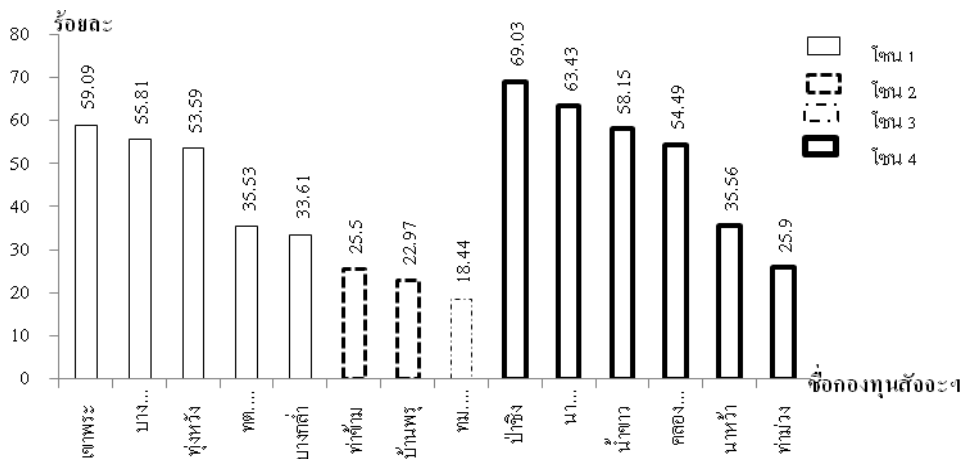

(

ข้อมูล ณ วันที่ 16 ธันวาคม 2555)

เมื่อพิจารณาเฉพาะกองทุนสัจจะฯ กลุ่ม A พบว่ากองทุนสัจจะกลุ่ม A ที่มีประชากรในตำบลเป็นสมาชิกกองทุนสัจจะฯ มากกว่าร้อยละ 50 มีจำนวน 7 กองทุน คิดเป็นร้อยละ 50 ของกองทุนสัจจะฯ กลุ่ม A ทั้งหมด (14 กองทุน) ซึ่งอยู่ใน โชน 4 จำนวน 4 กองทุน ได้แก่ กองทุนสัจจะฯ ตำบลป่าชิง ตำบลนามหอศรี ตำบลน้ำขาว และตำบลคลองเปี๊ยะ และ โชน 1 จำนวน 3 กองทุน ได้แก่ กองทุนสัจจะฯตำบลเขาพระ ตำบลบางหริ่ง และตำบลหุ่งหวัง (แผนภูมิ 3)

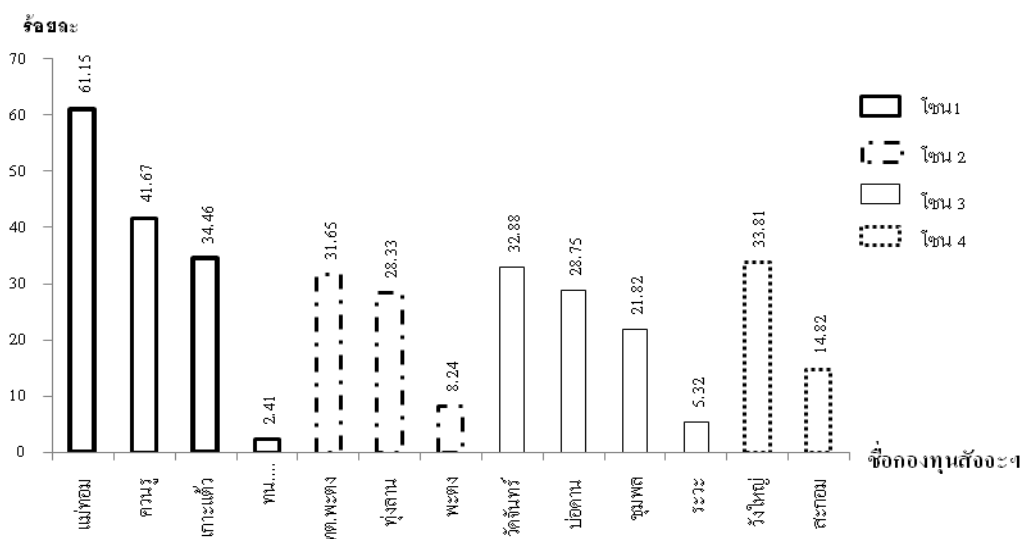
แผนภูมิ 3 ร้อยละของประชากรที่เป็นสมาชิกกองทุนสัจจะฯ กลุ่ม A จำแนกตามโซนพื้นที่

(ข้อมูล ณ วันที่ 16 ธันวาคม 2555)

เมื่อพิจารณากองทุนสัจจะฯ กลุ่ม B พบว่ากองทุน ที่มีประชากรในตำบลเป็นสมาชิกกองทุนสัจจะฯ มากกว่าร้อยละ 50 มีจำนวน 1 กองทุน พบในโซน 1 คือ กองทุนสัจจะฯ ตำบลแม่ทอม คิดเป็นร้อยละ 7.69 ของกองทุนสัจจะฯ กลุ่ม B ทั้งหมด (13 กองทุน) (แผนภูมิ 4)

แผนภูมิ 4 ร้อยละของประชากรที่เป็นสมาชิกกองทุนสัจจะฯ กลุ่ม B จำแนกตาม โซนพื้นที่

(ข้อมูล ณ วันที่ 16 ธันวาคม 2555)

2.3 เพศและกลุ่มวัย ของสมาชิกกองทุนสัจจะฯ

กองทุนสัจจะฯ ทั้ง 28 กองทุน มีสมาชิกเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เพศหญิง ร้อยละ 56.97 และเพศชายร้อยละ 43 ซึ่งพบว่าสมาชิกกองทุนสัจจะฯ อยู่ในวัยผู้ใหญ่/วัยทำงานมากที่สุด ร้อยละ 45.11 รองลงมา คือ กลุ่มเด็ก/เยาวชน ร้อยละ 27.43 และผู้สูงอายุ ร้อยละ 27.23 ตามลำดับ กลุ่มผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสน้อยที่สุด ร้อยละ 0.23 (ตาราง 5)

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของสมาชิกกองทุนสัจจะฯ 28 กองทุน จำแนกตามเพศ และกลุ่มวัย

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	32,607	43.03
หญิง	43,176	56.97
กลุ่มวัย		
เด็ก/เยาวชน	20,791	27.43
ผู้ใหญ่/วัยทำงาน	34,181	45.11
ผู้สูงอายุ	20,635	27.23
ผู้พิการ/ผู้ด้อยโอกาส	17	0.23

(ข้อมูล ณ วันที่ 16 ธันวาคม 2555)

3 ข้อมูลการจัดสวัสดิการของกองทุนสัจจะฯ

สวัสดิการตามระเบียบของเครือข่ายสัจจะฯ กำหนดให้กองทุนสัจจะฯ ที่เป็นสมาชิก จัดสวัสดิการ 9 เรื่อง แต่ผลการดำเนินการ พบว่า กองทุนสัจจะฯ ที่เป็นตัวอย่างทั้ง 28 กองทุน สามารถจัดสวัสดิการได้ 4 เรื่อง ได้แก่ สวัสดิการด้านการเกิด เจ็บ เสียชีวิต และสวัสดิการคนทำงาน นอกจากนี้ มีสวัสดิการที่กองทุนสัจจะฯ สามารถจัดได้เพียงบางกองทุน ได้แก่ สวัสดิการทุนการศึกษา สวัสดิการคนด้อยโอกาส สวัสดิการจ่ายเงินกู้และเงินฝากให้แทนเมื่อสมาชิกเสียชีวิต ส่วนสวัสดิการแก่ (บำนาญ) กองทุนสัจจะฯทุกกองยังไม่ได้ดำเนินการเนื่องจากยังไม่ครบเงื่อนไข คือ สมาชิกผู้รับสวัสดิการบำนาญ ต้องเป็นสมาชิกกลุ่มสัจจะครบ 15 ปี และมีอายุ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งการจัดตั้งกองทุนสัจจะฯ ทุกกองทุน ยังมีอายุไม่ถึง 15 ปี

การจัดสวัสดิการ พบว่า สวัสดิการที่สมาชิกกองทุนสัจจะฯ 28 กองทุน ได้รับมากที่สุด คือ สวัสดิการด้านเจ็บ (ค่าเสียโอกาสเมื่อนอนโรงพยาบาล) มีสมาชิกได้รับสวัสดิการจำนวน 21,128 ราย รองลงมา คือ สวัสดิการเสียชีวิต (ฌาปนกิจ) จำนวน 3,194 ราย

ด้านค่าใช้จ่าย พบว่ามีการจ่ายสวัสดิการเสียชีวิตสูงสุด จำนวน 22,191,660 บาท รองลงมา คือ สวัสดิการคนทำงาน 10,942,203 บาท และสวัสดิการเจ็บ (ค่าเสียโอกาสเมื่อนอนโรงพยาบาล) 9,486,844 บาท ตามลำดับ (ตาราง 6)

ตาราง 6 จำนวนสมาชิกที่ได้รับสวัสดิการ และเงินสวัสดิการจำแนกตามสวัสดิการของกองทุนสัจจะฯ

	สวัสดิการ	จำนวนกองทุนที่จัดสวัสดิการ (กองทุน)	จำนวนผู้ได้รับสวัสดิการ (ราย)	จำนวนเงิน (บาท)	
ด้านปัจเจกบุคคล	เกิด	28	3,173	1,586,500	
	แก่ (บำนาญ)	0	-	-	
	ตาย (เสียชีวิต)	28	3,194	22,191,660	
	จ่ายเงินกู้ให้แทนกรณีสมาชิกเสียชีวิต	10	117	429,320	
	ฝากเงินให้ต่อกรณีสมาชิกเสียชีวิต	11	339	823,195	
	ด้านสิ่งแวดล้อม	ทุนการศึกษา	11	1,919	4,287,766
	ทางสังคม	คนด้อยโอกาส	16	95	132,627
คนทำงาน		28	1,108	10,942,203	
ด้านระบบบริการสาธารณสุข	เจ็บ	28	21,128	9,486,844	
รวม			31,073	47,130,033	

(ข้อมูล 1 เมษายน 2547 - 30 มิถุนายน 2557)

4. ข้อมูลสถานะทางการเงินของกองทุนสัจจะฯ นำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

4.1 สถานะทางการเงินของกองทุนสัจจะฯ

เงินของกองทุนสัจจะฯ แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ กองทุน 20 เปอร์เซ็นต์ ใช้เป็นกองทุนสำรองการจัดสวัสดิการ กองทุน 30 เปอร์เซ็นต์ ใช้เป็นกองทุนเงินยืมเพื่อทำวิสาหกิจ และธุรกิจที่ไม่เอาเปรียบสังคม กองทุน 50 เปอร์เซ็นต์ ใช้จัดสวัสดิการ 9 เรื่อง พบว่า กองทุนสัจจะฯ ที่มีเงินกองทุน ทั้ง 3 กองทุนมากที่สุด เป็นจำนวนเงินมากกว่า 4 ล้านบาท พบในกองทุนกลุ่ม A โชนที่ 2 มีเงินกองทุนรวมสูงสุด รองลงมา คือ โชนที่ 1 กลุ่ม A และ โชนที่ 3 กลุ่ม A ตามลำดับ และลำดับที่ 4 คือ โชน 4 กลุ่ม A มีเงินกองทุนรวมเฉลี่ย 2,937,629 บาท ตามลำดับ (ตาราง 7)

ตาราง 7 สถานะการเงินเฉลี่ยของกองทุนสัจจะฯ จำแนกตาม โชน และความเข้มแข็งของกองทุน

โชน	กลุ่ม	กองทุน			เงินรวม 3 กองทุน
		20 เปอร์เซ็นต์ (บาท)	30 เปอร์เซ็นต์ (บาท)	50 เปอร์เซ็นต์ (บาท)	
โชน 2		968,027	1,452,040	2,420,067	4,840,134
โชน 1	A	916,396	1,374,594	2,290,991	4,581,981
โชน 3		852,436	1,278,654	2,131,091	4,262,181
โชน 4		122,282	1,149,505	1,665,842	2,937,629
โชน 1	B	681,238	645,076	1,075,127	2,401,441
โชน 1	C	444,626	666,939	1,111,566	2,223,131
โชน 2	B	268,990	403,485	672,477	1,344,952
โชน 4		249,060	373,591	622,652	1,245,303
โชน 3		159,209	238,814	398,025	796,048

(ข้อมูล ณ วันที่ 16 ธันวาคม 2555) รายละเอียดสถานการณ์เงินแยกกองทุนดังตาราง 22ภาคผนวก ก หน้า 117

4.2 การสมทบเงินกองทุนสัจจะฯ จากภาคส่วนต่าง ๆ (ตาราง 8)

1) การสมทบเงินกองทุนสัจจะฯ เฉลี่ยจากภาคส่วนต่างๆ จำแนกตาม โชน และความเข้มแข็งของกองทุน

กองทุนที่ได้รับเงินสมทบเฉลี่ยจาก รัฐบาล อปท. และพอช. สูงสุดเป็น กองทุนโชนที่ 1 รองลงมา คือ กองทุนโชนที่ 2 โชนที่ 3 และ โชนที่ 4 ตามลำดับ และทั้งหมดเป็น กองทุนกลุ่ม A และเมื่อพิจารณาเงินสมทบเฉลี่ยคงเหลือ พบว่าเงินสมทบเฉลี่ยคงเหลือสูงสุด คือ โชนที่ 2 รองลงมา คือ โชนที่ 1 โชนที่ 4 และ 3 ตามลำดับ ซึ่งทั้งหมดเป็นกองทุนกลุ่ม A เช่นเดียวกัน

ตาราง 8 การสมทบเงินกองทุนสัจจะฯ เฉลี่ยจากภาคส่วนต่างๆ จำแนกตาม โชน และความเข้มแข็งของกองทุน

โชน	กลุ่ม	รวมเงินสมทบเฉลี่ย	
		จากรัฐบาล อปท. และพอช.(บาท)	รวมเงินสมทบเฉลี่ยคงเหลือ จากรัฐบาล อปท.และพอช.(บาท)
โชน 1	A	3,661,263	2,039,910
โชน 2		3,158,647	2,234,698
โชน 3		2,746,875	1,273,415
โชน 4		2,538,360	1,387,150
โชน 1	C	2,242,080	1,477,251
โชน 1	B	1,792,367	1,328,148
โชน 2		1,268,055	753,060

ตาราง 8 การสมทบเงินกองทุนสัจจะฯ เฉลี่ย จากภาคส่วนต่างๆ จำแนกตาม โชน และความเข้มแข็ง
ของกองทุน

โชน	กลุ่ม	รวมเงินสมทบเฉลี่ย	รวมเงินสมทบเฉลี่ยคงเหลือ
		จากรัฐบาล อปท. และพอช.(บาท)	จากรัฐบาล อปท.และพอช.(บาท)
โชน 4	B	942,919	640,894
โชน 3		660,206	369,142

(ข้อมูล ณ วันที่ 16 ธันวาคม 2555)

2) การสมทบเงินกองทุนสัจจะฯจากภาคส่วนต่างๆ จำแนกรายกองทุน (ตาราง 9)

1. เงินสมทบจากรัฐบาล กองทุนสัจจะฯ ที่ได้รับการสมทบเงินจากรัฐบาลสูงสุด พบในโชน 1 กลุ่ม A คือ กองทุนสัจจะฯ ตำบลทุ่งหวัง รองลงมา คือ ตำบลเขาพระ และตำบลบางเหรียงตามลำดับ

2. เงินสมทบจากสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน กองทุนสัจจะฯ ที่ได้รับเงินสมทบจำนวน 100,000 บาท มีจำนวน 11 กองทุน ได้รับเงินสมทบจำนวน 55,000 มีจำนวน 14 กองทุน และไม่ได้รับการสมทบจากสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน จำนวน 3 กองทุน คือ กองทุนสัจจะฯ ตำบลพะตง ตำบลคลองเปยะ และตำบลสะกอม

3. เงินสมทบจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กองทุนสัจจะฯ ที่ได้รับการสมทบเงินจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีจำนวน 14 กองทุน ซึ่งกองทุนที่ได้รับเงินสมทบสูงสุด พบในโชนที่ 1 กลุ่มA มี 2 กองทุน คือ ตำบลเขาพระ และบางเหรียง ได้รับเงินสมทบจำนวน 150,000 บาท ส่วนกองทุนที่ไม่ได้รับการสมทบจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีจำนวน 14 กองทุน

4. กองทุนสัจจะฯ ที่มีเงินสมทบคงเหลือมากที่สุด คือ กองทุนสัจจะฯ ตำบลเขาพระ มีเงินสมทบคงเหลือ จำนวน 3,331,221 บาท รองลงมา คือ ตำบลทุ่งหวัง 3,191,706 ซึ่งทั้ง 2 กองทุนอยู่ในโชนที่ 1 กลุ่ม A และตำบลที่มีเงินสมทบคงเหลือน้อยที่สุดพบในโชนที่ 3 กลุ่มB คือ ตำบลบ่อदान มีเงินสมทบคงเหลือจำนวน 413,695 บาท

ตาราง 9 การสมทบเงินกองทุนสัจจะฯ จากภาคส่วนต่างๆ จำแนกตาม โชน และความเข้มแข็งของกองทุน

โชน	กลุ่ม	ชื่อกองทุนฯ	รัฐบาล	พอช.	อปท.	รวมเงิน	รวมเงิน
			สมทบ (บาท)	สมทบ (บาท)	สมทบ (บาท)	สมทบ (บาท)	คงเหลือ(บาท)
โชน 1	A	ทุ่งหวัง	5,601,655	100,000	10,000	5,711,655	3,191,706
		ทต.ควนเนียง	778,180	100,000	10,000	888,180	567,580
		เขาพระ	5,410,395	100,000	150,000	5,660,395	3,331,221
		บางเหรียง	4,816,905	100,000	150,000	5,066,905	2,543,170
		บางกล้า	924,180	55,000	0	979,180	565,874
	B	แม่ทอม	922,720	100,000	20,000	1,042,720	513,325
		ทน.สงขลา	1,012,510	55,000	0	1,067,510	839,335
		เกาะแก้ว	2,603,180	55,000	80,000	2,738,180	2,195,025
		ควนรู	2,206,060	55,000	60,000	2,321,060	1,764,910
		คูหาใต้	2,187,080	55,000	0	2,242,080	1,477,251
โชน 2	A	บ้านพรุ	4,179,980	55,000	0	4,234,980	2,877,553
		ท่าข้าม	1,982,315	100,000	0	2,082,315	1,591,843
	B	ทุ่งลาน	1,735,210	55,000	0	1,790,210	872,100
		ทต.พะตง	1,412,185	55,000	0	1,467,185	972,090
		พะตง	546,770	0	0	546,770	414,992
โชน 3	A	ทม.สิงหนคร	2,691,875	55,000	0	2,746,875	1,273,415
		บ่อดาน	673,425	55,000	0	728,425	413,695
	B	ชุมพล	717,955	55,000	10,000	782,955	491,120
		ระวะ	271,195	55,000	0	326,195	125,990
		วัดจันทร์	748,250	55,000	0	803,250	445,765
โชน 4	A	น้ำขาว	2,076,850	100,000	30,000	2,206,850	960,294
		คลองเป็ยะ	2,832,035	0	20,000	2,852,035	1,945,695
		นาหมอศรี	1,645,420	10,000	30,000	1,775,420	805,368
		ท่าม่วง	2,500,615	100,000	0	2,600,615	1,678,137
	B	นาหว้า	2,553,075	100,000	38,800	2,691,875	1,002,122
		ป่าชิง	2,993,365	100,000	10,000	3,103,365	1,931,285
		วังใหญ่	1,067,990	55,000	0	1,122,990	643,820
		สะกอม	728,848	0	34,000	762,848	637,968

(ข้อมูล ณ วันที่ 16 ธันวาคม 2555)

ส่วนที่ 2 การจัดสวัสดิการชุมชนและความต้องการสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาพของ เครือข่ายสัจจะฯ

ผลการวิจัยการจัดสวัสดิการชุมชนและความต้องการสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาพของเครือข่ายสัจจะฯ แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจเจกบุคคล ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและสังคม และด้านระบบบริการสาธารณสุข โดยแต่ละด้านจะนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1. สวัสดิการของเครือข่ายสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน
2. การดำเนินการจัดสวัสดิการของเครือข่ายสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน
3. ความต้องการสวัสดิการเพื่อสุขภาพของเครือข่ายสัจจะฯ

1. สวัสดิการด้านปัจเจกบุคคล

1.1 สวัสดิการด้านปัจเจกบุคคล ของเครือข่ายสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน สวัสดิการที่กองทุนสัจจะฯ ทั้ง 28 กองทุน จัดให้แก่สมาชิก ได้แก่ สวัสดิการรับขวัญบุตร สวัสดิการแม่คลอดนอนโรงพยาบาล และสวัสดิการฌาปนกิจ ส่วนสวัสดิการบำนาญผู้สูงอายุทุกกองทุนยังไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจากยังไม่ครบตามเงื่อนไข สวัสดิการจ่ายเงินกู้และฝากเงินให้แทนกรณีสมาชิกเสียชีวิต มีกองทุนสัจจะฯ ที่จัดสวัสดิการได้เพียง 10 และ 11 กองทุน (ร้อยละ 35.71 และ 39.29 ตามลำดับ) ร้อยละ 90 ของกองทุนสัจจะฯ ที่จัดสวัสดิการจ่ายเงินกู้และฝากเงินให้แทนกรณีสมาชิกเสียชีวิตเป็นกองทุนกลุ่ม A และพบว่า บางกองทุนมีการจ่ายสวัสดิการเป็นวงเงินสูงกว่าที่ระเบียบกำหนดไว้ (ตาราง 10)

สวัสดิการของกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน สวัสดิการที่ทุกพื้นที่สามารถดำเนินการจัดให้แก่สมาชิก ได้แก่ บำนาญผู้สูงอายุ และสวัสดิการฌาปนกิจ ส่วนสวัสดิการที่ไม่สามารถจัดได้ครบทุกพื้นที่ ได้แก่ สวัสดิการรับขวัญบุตร แม่คลอดนอนโรงพยาบาล และการจ่ายเงินกู้ให้แทนกรณีสมาชิกเสียชีวิต ซึ่งจัดได้เพียง 4, 9 และ 1 พื้นที่ ตามลำดับ (ร้อยละ 14.28, 32.14 และ 3.57) ส่วนสวัสดิการฝากเงินให้ต่อกรณีสมาชิกเสียชีวิตไม่มีพื้นที่ใดจัด และพบว่ากลุ่มอื่น ๆ ในชุมชนที่จัดสวัสดิการส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่เดียวกับกองทุนสัจจะฯ กลุ่ม A (ตาราง 10)

ตาราง 10 จำนวนกองทุนที่จัดสวัสดิการด้านปัจเจกบุคคลของเครือข่ายสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน จำแนกตามความเข้มแข็ง และ โชนพื้นที่

กลุ่ม	โชน	จำนวน	1. สวัสดิการรับขวัญบุตร		2. สวัสดิการแม่คลอดคนอนโรงพยาบาล		3. สวัสดิการบำนาญผู้สูงอายุ	
			กองทุนสัจจะฯ	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน	กองทุนสัจจะฯ	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน	กองทุนสัจจะฯ	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน
			มี	มี	มี	มี	มี	มี
A	1	5	5	2	5	3	5	5
	2	2	2	0	2	1	2	2
	3	1	1	0	1	0	1	1
	4	6	6	2	6	2	6	6
B	1	4	4	0	4	2	4	4
	2	3	3	0	3	0	3	3
	3	4	4	0	4	0	4	4
	4	2	2	0	2	1	2	2
C	1	1	1	0	1	0	1	1
รวม		28	28	4	28	9	28	28

ตาราง 10 จำนวนกองทุนที่จัดสวัสดิการด้านปัจเจกบุคคลของเครือข่ายต่างๆ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน จำแนกตามความเข้มแข็ง และ โชนพื้นที่ (ต่อ)

กลุ่ม	โชน	จำนวน	4. สวัสดิการฌาปนกิจ		5. สวัสดิการจ่ายเงินกู้ให้แทนกรณีสมาชิกเสียชีวิต		6. สวัสดิการฝากเงินให้ต่อกรณีสมาชิกเสียชีวิต	
			กองทุนต่างๆ	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน	กองทุนต่างๆ	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน	กองทุนต่างๆ	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน
			มี	มี	มี	มี	มี	ไม่มี
A	1	5	5	5	3	1	4	
A	2	2	2	2	0	0	0	
A	3	1	1	1	1	0	1	
A	4	6	6	6	5	0	5	
B	1	4	4	4	0	0	0	
B	2	3	3	3	0	0	0	
B	3	4	4	4	0	0	0	
B	4	2	2	2	0	0	0	
C	1	1	1	1	1	0	1	
รวม		28	28	28	10	1	11	

1.2 การดำเนินการจัดสวัสดิการ ด้านปัจเจกบุคคล ของเครือข่ายสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน กองทุนสัจจะฯ ส่วนใหญ่มีการจัดสวัสดิการ โดยจ่ายเป็นเงินตามระเบียบกองทุน มีบางกองทุนที่มีการจัดสวัสดิการแตกต่างจากระเบียบ เช่น สวัสดิการรับขวัญบุตร มีการจ่ายเป็นเงินที่มากกว่าระเบียบ เนื่องจากได้รับการสมทบจาก อปท. และมีเงื่อนไขเพิ่มเติม คือ ให้นำไปฝากและสมัครเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ สวัสดิการแม่คลอดนอนโรงพยาบาลมีการเหมาจ่ายไม่กำหนดจำนวน วันนอน สวัสดิการฌาปนกิจ มีการจ่ายสวัสดิการในวงเงินที่สูงกว่าที่ระเบียบกำหนด เพื่อใช้ซื้อ ผ้าห่อศพ และดอกไม้จันทน์ มีการสวมเสื้อสีส้มของเครือข่ายไปเป็นเจ้าภาพสวดศพ 1 เติง ซึ่งกองทุนที่มีการจัดสวัสดิการที่แตกต่างจากระเบียบ จะพบในโซน 1 และ 4 เป็นกองทุนกลุ่ม A และ B (ตาราง 11)

กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน มีการจัดสวัสดิการ โดยจ่ายเป็นเงินตามระเบียบกลุ่ม แต่มีความแตกต่างกัน เช่น สวัสดิการรับขวัญบุตร แม้ว่าจะจ่ายเป็นเงินแต่มีเงื่อนไขคือ ต้องสมัครเป็นสมาชิกและนำเงินฝากกับกลุ่มออมทรัพย์ มีการแจกชุดของขวัญบุตร สวัสดิการฌาปนกิจ พบว่ามีกลุ่มออมทรัพย์และกองทุนสัจจะฯ ร่วมมือกันจัดสวัสดิการ โดยจัดต้นไม้หน้าศพและนำต้นไม้ไปแจกเป็นของขวัญในวันฌาปนกิจศพ มีการจัดพิธีกรรมทางศาสนาและฉายหนังตะลุงให้ และสวัสดิการผู้สูงอายุ พบว่านอกจากจะจ่ายเป็นเงินแล้ว มีบางพื้นที่จัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ มีกิจกรรมตรวจสุขภาพเยี่ยม และการจับคู่หูบัดดี้ดูแลผู้สูงอายุ สวัสดิการจ่ายเงินกู้ให้แทนกรณีสมาชิกเสียชีวิต มีเพียงกลุ่มออมทรัพย์ตำบลเขาพระ ซึ่งปลดหนี้ให้สมาชิกกลุ่มเฉพาะเงินที่กู้จากกลุ่มออมทรัพย์ บ้านคอกช้างเท่านั้น (ตาราง 11)

ตาราง 11 สวัสดิการ และการดำเนินการจัดสวัสดิการด้านปัจเจกบุคคล ของกองทุนสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน

สวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กองทุนสัจจะฯ ในปัจจุบัน	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน ที่จัดสวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน
1. รับขวัญบุตร	<ul style="list-style-type: none"> - จ่ายเป็นเงินรับขวัญบุตร 500 บาท (ทุกกองทุนจัด) - ตำบลเขาพระ จ่ายเป็นเงิน 700 บาท <p>(กองทุนสัจจะฯ 500 บาท รัฐบาล100บาท อปท.100บาท)</p> <p>มีเงื่อนไข คือ ต้องนำไปฝากออมทรัพย์ และสมัคร เป็นสมาชิกกองทุนสัจจะฯและกลุ่มออมทรัพย์</p>	<ul style="list-style-type: none"> - อปท. - กลุ่มออมทรัพย์ 	<ul style="list-style-type: none"> - สมทบเงิน 250 บาทให้กับกองทุนสัจจะฯ <p>(กองทุนสัจจะฯ 500 บาท+อปท.250 บาท</p> <p>รวม 750 บาท/ราย) <i>(บางเหรียญ 1A)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ร่วมกับกองทุนสัจจะฯ โดยนำเงินที่ได้รับจาก กองทุนสัจจะฯมาฝากออมทรัพย์ซึ่งเด็กจะเป็น สมาชิกกองทุนสัจจะฯและกลุ่มออมทรัพย์ <i>(เขาพระ1A)</i> - มอบชุดของขวัญบุตรมูลค่า 300 บาท <i>(เขาพระ1A)</i> - สมัครเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์โดยออมเงินให้ 1,000 บาท (กองทุนสัจจะฯ 500 บาท+กลุ่มออมทรัพย์ 500 บาท) <i>(นาทมอศรี 4A)</i> - จ่ายเป็นเงิน 500 บาท (คลองเปืะ 4A)

ตาราง 11 สวัสดิการ และการดำเนินการจัดสวัสดิการด้านปัจเจกบุคคล ของกองทุนสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน (ต่อ)

สวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กองทุนสัจจะฯ ในปัจจุบัน	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน ที่จัดสวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน
2. แม่คลอดนอนโรงพยาบาล	<p>- จ่ายคืนละ 100 บาท ไม่เกิน 5 คืน/ครั้งปีละไม่เกิน 2,000 บาท กรณีมีโรคแทรกซ้อน นอนเกิน 5 คืน ให้ใช้สวัสดิการเจ็บ (กองทุนสัจจะฯ ส่วนใหญ่)</p> <p>- ค่าบิลเขาพระ เหมจ่าย 500 บาท ไม่กำหนดจำนวนวันนอน) (เขาพระ 1A)</p> <p>ฝากสัจจะครบ 15 ปีและผู้ฝากอายุครบ 60 ปี</p>	<p>- ออมทรัพย์</p> <p>- ออมทรัพย์</p>	<p>- จ่ายเป็นเงินคืนละ 300 บาท ไม่เกิน 5 คืน (ทุ่งหวัง 1A)</p> <p>- จ่ายเป็นเปอร์เซ็นต์ตามเงินฝากของแม่ (เขาพระ 1A)</p> <p>- จ่ายเป็นเงินร้อยละ 3 ของเงินออม แต่ไม่เกิน 5 คืน (นาทมอศรี 4A)</p> <p>- รัฐบาลจ่ายเงิน เบี้ยเลี้ยงชีพผู้สูงอายุแบบขั้นบันได</p> <p>อายุ 60-69 ปี ได้รับเงิน 600 บาท</p> <p>อายุ 70-79 ปี ได้รับเงิน 700 บาท</p> <p>อายุ 80-89 ปี ได้รับเงิน 800 บาท</p> <p>อายุ 90 ปีขึ้นไป ได้รับเงิน 1,000 บาท</p> <p>- มอบเงินแก่ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 300 บาท/ปี (ทต.ควนเนียง 1A)</p> <p>นอกจากการจ่ายเงินแล้วยังมีสวัสดิการอื่นๆ ดังนี้</p>

ตาราง 11 สวัสดิการ และการดำเนินการจัดสวัสดิการด้านปัจเจกบุคคลของกองทุนสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน (ต่อ)

สวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กองทุนสัจจะฯในปัจจุบัน	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน ที่จัดสวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน
			- ร่วมกับกองทุนสัจจะฯ ประกวดผู้สูงอายุสุขภาพดี ในเวทิจานประจำปีของกองทุนสัจจะฯ และกลุ่ม ออมทรัพย์ (เขาพระ 1A) - รพ.สต. - ตั้งชมรมและจัดกิจกรรมผู้สูงอายุ (ทุกพื้นที่) - การตรวจสุขภาพและเยี่ยมผู้สูงอายุ (ทุกพื้นที่) - งานพัฒนาชุมชน(อปท.) - จัดกิจกรรมคู่หูบัดดี้ ดูแลผู้สูงอายุ (ท่าข้าม 2A)
4. สวัสดิการฌาปนกิจ	- จ่ายเงินตามเงื่อนไข ดังนี้ (กองทุนสัจจะฯ ส่วนใหญ่) สัจจะครบ 180 วัน 2,500 บ. สัจจะครบ 365 วัน 5,000 บ. สัจจะครบ 730 วัน 10,000 บ. สัจจะครบ 1,460 วัน 15,000 บ. สัจจะครบ 2,920 วัน 20,000 บ. สัจจะครบ 5,840 วัน 30,000 บ.	- ชมรมผู้สูงอายุ - กลุ่มออมทรัพย์	- จ่ายเป็นเงินฌาปนกิจตามระเบียบชมรม - จ่ายเป็นเงินฌาปนกิจตามระเบียบกลุ่ม - ร่วมกับกองทุนสัจจะฯ มีการจัดตั้งไม้หน้าศพให้ โดยต้นไม้จะนำไปแจกเป็นของชำร่วยในวัน ฌาปนกิจศพ ฉายหนังสือตวง และจัดพิธีกรรมทาง ศาสนาให้ (เขาพระ 1A)

ตาราง 11 สวัสดิการ และการดำเนินการจัดสวัสดิการด้านปัจเจกบุคคลของกองทุนสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน (ต่อ)

สวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กองทุนสัจจะฯ ในปัจจุบัน	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน ที่จัดสวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน
4. สวัสดิการฌาปนกิจ (ต่อ)	<p>- <i>ตำบลทุ่งหวัง</i> จ่ายเพิ่มเติมจากเงินใจ 400 บาท เป็นค่า ผ้าห่อศพสำหรับ ไทยมุสลิม และค่าดอกไม้จันทร์ สำหรับไทยพุทธ (<i>ทุ่งหวัง 1A</i>)</p> <p>- <i>ตำบลวังใหญ่</i> เป็นเจ้าภาพสวดศพ 1 ดิยง โดยสวมเสื้อสีส้ม และใช้เงินค่าตอบแทนกรรมการเป็นเงินทำบุญถวายพระ (<i>วังใหญ่ 4B</i>)</p>		
5. จ่ายเงินกู้ ให้แทนกรณีสมาชิก เสียชีวิต	<p>- จ่ายเป็นเงินตามเงินใจ วงเงินไม่เกิน 30,000 บาท โดยแบ่งจ่าย 200 บาท/ราย/เดือน (<i>ทต.ควนเนียง ทุ่งหวัง 1A, ทม.สิงหนคร 3A, น้ำขาว คลองเปือย นาหมอศรี ป่าชิง นาทวี 4A, อุหาใต้ 1C</i>)</p> <p>- ตำบลเขาพระจ่ายเป็นเงินตามเงินใจ วงเงินไม่เกิน 30,000 บาท โดยแบ่งจ่าย 500 บาท/ราย/เดือน (<i>เขาพระ 1A</i>)</p>	- ออมทรัพย์	- ปลดหนี้ให้แก่สมาชิกในวงเงินกู้ที่ค้างชำระทั้งหมด เฉพาะเงินที่กู้จากกลุ่มออมทรัพย์บ้านคอกช้างเท่านั้น (ตามเงินใจของกลุ่มผู้กู้ต้องทำประกันเงินกู้ 2%) (<i>เขาพระ 1A</i>)

ตาราง 11 สวัสดิการ และการดำเนินการจัดสวัสดิการด้านปัจเจกบุคคลของกองทุนสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน (ต่อ)

สวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กองทุนสัจจะฯ ในปัจจุบัน	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน ที่จัดสวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน
6. ฝากเงินให้ต่อกรณีสมาชิกเสียชีวิต	<p>- กองทุนฝากเงินให้ต่อตามเงื่อนไข คือ 50% วงเงินไม่เกิน 15,000 บาท โดยแบ่งจ่ายให้ไม่เกิน 100 บาท/ราย/เดือน (ทุ่งหวัง บางเหรียญ ทต.ควนเนียง,เขาพระ 1A, ทม.สิงหนคร3A, คลองเปี้ยะ นามมอศรี น้ำขาว ป่าชิง,นาหว้า 4A, คูหาใต้ 1C)</p> <p>- ตำบลเขาพระจ่ายเป็นเงินตามเงื่อนไข โดยแบ่งจ่าย 500 บาท/ราย/เดือน (เขาพระ1A)</p>	- ไม่มี	

1.3 ความต้องการสวัสดิการเพื่อสุขภาพของเครือข่ายสัจจะฯ

ผลการวิจัย พบว่า เครือข่ายสัจจะฯ มีความต้องการเพิ่มสวัสดิการ 4 เรื่อง ได้แก่ 1) สวัสดิการอาหารบำรุงครรภ์มารดา โดยส่งเสริมการปลูกผักสวนครัว ผลไม้ และพื้นที่ทำนาอินทรีย์ 2) สวัสดิการปลูกต้นไม้รับขวัญบุตร โดยการมอบต้นไม้ให้ครอบครัวที่มีเด็กแรกคลอดนำไปปลูก 3) สวัสดิการดูแลแม่หลังคลอดด้วยแพทย์แผนไทย โดยสำรวจหมอฟันบ้านและฟื้นฟูการดูแลแม่หลังคลอด เช่น การอยู่ไฟ หมกก้อนเส้น ทับบ่มเกลือ และการอบสมุนไพร 4) สวัสดิการเยี่ยมผู้สูงอายุ โดยประสานความร่วมมือเพื่อบูรณาการงานเยี่ยมผู้สูงอายุร่วมกับภาคีเครือข่าย กองทุนสัจจะฯ รับผิดชอบจัดหาสมาชิกกองทุนในการเยี่ยม โดยผู้เยี่ยมต้องสวมเสื้อสีส้มของเครือข่ายสัจจะฯ (ตาราง 12)

การจัดสวัสดิการที่ต้องการเพิ่มดังกล่าว ส่วนใหญ่กองทุนสัจจะฯ เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับสวัสดิการ เช่น การขอสนับสนุนงบประมาณจาก อปท. การขอสนับสนุนพันธุ์กล้าไม้จากศูนย์เพาะชำกล้าไม้ การให้ความรู้หรือจัดกิจกรรมด้านสุขภาพ จากรพ.สต.หรือโรงพยาบาล ซึ่งเป็นบทบาทในงานของภาคีเครือข่าย สำหรับการดำเนินงานที่สามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง เช่น การจัดตั้งกองทุนสิ่งแวดล้อมหรือธนาคารต้นไม้และสำรวจข้อมูลหมอฟันบ้านในชุมชน (ตาราง 12)

ตาราง 12 สวัสดิการ การดำเนินการ และภาคีเครือข่ายร่วมดำเนินการจัดสวัสดิการเพิ่มเติม ด้านปัจเจกบุคคล

สวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการ	ภาคีเครือข่าย	
		ภาคีเครือข่าย	บทบาทหน้าที่
1. อาหารบำรุงครรภ์มารดา	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวและผลไม้โดยใช้เกษตรอินทรีย์ - ส่งเสริมพื้นที่ทำนาอินทรีย์เพื่อการบริโภค - อบรมหญิงมีครรภ์ให้มีความรู้ด้านโภชนาการและอาหารปลอดภัย 	<ul style="list-style-type: none"> - กองทุนสัจจะฯ - อปท. - เกษตรอำเภอ - รพ./รพ.สต. 	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นเจ้าภาพหลักและประสานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง - สนับสนุนงบประมาณ - สนับสนุนความรู้การทำเกษตร - สนับสนุนความรู้ด้านวิชาการและร่วมขับเคลื่อนกิจกรรม เช่น ให้ความรู้และรับซื้อข้าวสารจากนาอินทรีย์เพื่อแจกในคลินิกฝากครรภ์
2. ปลูกต้นไม้รับขวัญบุตร	<ul style="list-style-type: none"> - ปลูกต้นไม้ 1 ต้น เมื่อมีเด็กแรกคลอดในครอบครัว 1 คน 	<ul style="list-style-type: none"> - กองทุนสัจจะฯ - ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ประสานศูนย์เพาะชำกล้าไม้เพื่อขอสนับสนุนพันธุ์กล้าไม้ - จัดสรรงบประมาณของกองทุนสัจจะฯจัดตั้งเป็นกองทุนสิ่งแวดล้อมหรือธนาคารต้นไม้ - สนับสนุนพันธุ์กล้าไม้ให้กับกองทุนสัจจะฯ

ตาราง 12 สวัสดิการ การดำเนินการ และภาคีเครือข่ายร่วมดำเนินการสวัสดิการเพิ่มเติม ด้านปัจเจกบุคคล (ต่อ)

สวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการ	ภาคีเครือข่าย	
		ภาคีเครือข่าย	บทบาทหน้าที่
3. ดูแลแม่หลังคลอดด้วยการแพทย์แผนไทย	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาทุนชุมชนด้านแพทย์แผนไทย เช่น หมอพื้นบ้าน - ฟื้นฟูการอยู่ไฟ, หมกก้อนเส้น, ทับหม้อเกลือและการอบสมุนไพร - ให้ความรู้และส่งเสริมการดูแลตนเองของแม่หลังคลอดด้วยแพทย์แผนไทย เช่น อาหารเร่งน้ำนม ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> - กองทุนสัจจะฯ - อปท. - รพ.สต./รพ. 	<ul style="list-style-type: none"> - ประสานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง - ศึกษาทุนในชุมชน เช่น หมอพื้นบ้าน ฯลฯ - สนับสนุนงบประมาณ - สนับสนุนความรู้ทางวิชาการและร่วมขับเคลื่อนกิจกรรม
4. เยี่ยมผู้สูงอายุ	<ul style="list-style-type: none"> - ควรเพิ่มการเยี่ยมผู้สูงอายุ โดยประสานความร่วมมือและบูรณาการงานร่วมกับภาคีเครือข่ายในการลงเยี่ยม โดยสมาชิกกองทุนสัจจะฯ สวมเสื้อสีส้มในการลงเยี่ยม 	<ul style="list-style-type: none"> - กองทุนสัจจะฯ - อปท. - รพ.สต./รพ. 	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนสมาชิกทีมสวมเสื้อสีส้มเยี่ยมผู้สูงอายุ - สนับสนุนงบประมาณ เช่น ของเยี่ยมเพื่อสุขภาพ ข้าวสาร ผลไม้จากเกษตรอินทรีย์ ฯลฯ - ตรวจสอบสุขภาพผู้สูงอายุ - สนับสนุนความรู้และจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ

2. สวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมแบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ สวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและ สังคม ดังนี้

สวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

2.1 สวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ของกองทุนสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน มีกองทุนสัจจะฯ เพียง 2 กองทุน ที่มีการจัดสวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อม ทางกายภาพ ซึ่งมี 2 เรื่อง ได้แก่ สวัสดิการอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าชุมชนมีกองทุนที่จัดสวัสดิการ 2 กองทุน (ร้อยละ 7.14) คือ กองทุนสัจจะฯ ตำบลเขาพระ และตำบลวังใหญ่ สวัสดิการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ มีกองทุนที่จัดสวัสดิการเพียง 1 กองทุน (ร้อยละ 3.57) คือ กองทุนสัจจะฯ ตำบลเขาพระ (ตาราง 13)

สวัสดิการที่กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน สามารถจัดสวัสดิการให้กับสมาชิกได้แก่ สวัสดิการเกษตรอินทรีย์/เกษตรผสมผสาน มีกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน จัดสวัสดิการมากที่สุดจำนวน 11 พื้นที่ (ร้อยละ 39.28) รองลงมา คือ สวัสดิการอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าชุมชนมีการดำเนินการ 6 พื้นที่ (ร้อยละ 21.42) ส่วนสวัสดิการธนาคารขยะ และอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ มีการดำเนินการเพียง 3 และ 1 พื้นที่ (ร้อยละ 10.71 และ 3.57) ตามลำดับ (ตาราง 13)

ตาราง 13 จำนวนกองทุนที่จัดสวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ของเครือข่ายสัจจะฯ และกองทุนอื่น ๆ จำแนกตามความเข้มแข็งและโซนพื้นที่

กลุ่ม	โซน	จำนวน	1. สวัสดิการอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าชุมชน		2. สวัสดิการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ		3. สวัสดิการธนาคารขยะ		4. สวัสดิการเกษตรอินทรีย์/ เกษตรผสมผสาน	
			กองทุนสัจจะฯ	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน	กองทุนสัจจะฯ	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน	กองทุนสัจจะฯ	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน	กองทุนสัจจะฯ	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน
			มี	มี	มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี
A	1	5	1	1	1	1	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี
	2	2	0	0	0	0		1		2
	3	1	0	0	0	0		0		1
	4	6	0	3	0	0		1		4
B	1	4	0	0	0	0		0		1
	2	3	0	0	0	0		0		0
	3	4	0	1	0	0		0		1
	4	2	1	1	0	0		0		1
C	1	1	0	0	0	0		0		0
รวม		28	2	6	1	1		3		11

2.2 การดำเนินการจัดสวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ของเครือข่าย
 สัจจะฯและกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน

ผลการวิจัยพบว่า กองทุนสัจจะฯ จัดสวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ โดย 4 เรื่อง ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน แต่จัดเป็นกิจกรรม ซึ่งกองทุนสัจจะฯ มีการจัดสวัสดิการด้านนี้เพียง 2 กองทุน คือ กองทุนสัจจะฯ ตำบลเขาพระจัดสวัสดิการสวัสดิการอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าชุมชนและแหล่งน้ำธรรมชาติร่วมกับกลุ่มออมทรัพย์ ส่วนตำบลวังใหญ่มีการจัดสวัสดิการฟื้นฟูป่าชุมชนโดยการปลูกป่าในพื้นที่สาธารณะและปลูกต้นไม้ในสวนยาง (ตาราง 14)

กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน มีการจัดสวัสดิการในรูปกิจกรรม ดังนี้ 1) สวัสดิการอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าชุมชน กลุ่มออมทรัพย์ร่วมกับกองทุนสัจจะฯ ตำบลเขาพระ จัดสวัสดิการโดยประกาศพื้นที่ป่าชุมชนและเขตรักษาพันธุ์พืช และจัดตั้งกองทุนสิ่งแวดล้อมเพื่อขับเคลื่อนกิจกรรม ได้แก่ การเพาะพันธุ์ต้นไม้แจกสมาชิกและที่เหลื่อส่งขาย การแจกต้นไม้แทนของขวัญในวาระต่าง ๆ แจกหน่อไม้ไผ่ให้สมาชิกนำไปปลูกและนำมาบริจาคเมื่อมีงานบุญของชุมชน จัดประกวดการดูแลต้นไม้ ส่วนตำบลนาหว้า กลุ่มออมทรัพย์มีการจัดสรรดอกเบี๋ยร้อยละ 1 ไร่ปลูกและดูแลป่า และในหลายพื้นที่ที่มีการจัดกิจกรรมบวชป่า โดยห่มผ้าให้ต้นไม้ใหญ่ด้วยจิวรพระ 2) สวัสดิการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ มีการประกาศเขตอภัยทาน และดูแลแหล่งน้ำธรรมชาติ มีประปาภูเขาโดยชุมชนสามารถใช้น้ำฟรี ซึ่งจัดโดยกลุ่มออมทรัพย์ร่วมกับกองทุนสัจจะฯ ตำบลเขาพระ 3) สวัสดิการธนาคารขยะ กลุ่มออมทรัพย์ตำบลเขาพระ จัดสวัสดิการโดยให้นักเรียนเป็นแกนนำเก็บขยะในงานชุมชน ซึ่งกลุ่มออมทรัพย์จะนำไปขายให้ อบต.ทำข้ามสนับสนุนให้ครัวเรือนมีการคัดแยกขยะ นำมาแลกน้ำยาล้างจานซึ่งผลิตจากน้ำหมักชีวภาพ 4) สวัสดิการเกษตรอินทรีย์/เกษตรผสมผสาน จัดสวัสดิการโดยส่งเสริมให้ครัวเรือนปลูกผักและทำปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ ซึ่งมีหลายหน่วยงานในพื้นที่ดำเนินการ เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มเกษตรกรทางเลือก อบต. กศน. ฯลฯ กลุ่มออมทรัพย์ตำบลนาหว้ามีการจัดกิจกรรมให้ผู้สูงอายุปลูกพริก 9 ต้น ตะไคร้ 3 กอ กล้วย 2 ต้น ปลูกครบกลุ่มออมทรัพย์จ่ายเงินให้ และพื้นที่ตำบลเขาพระ โดยกองทุนสัจจะฯ ร่วมกับกลุ่มออมทรัพย์ และชมรมผู้สูงอายุ สนับสนุนให้มีการปลูกพืช 7 ชั้น มีอุทยานผักพื้นบ้าน และมีโรงงานปุ๋ยของชุมชนในพื้นที่ตำบลทุ่งหวัง เขาพระ และทำข้าม (ตาราง 14)

ตาราง 14 สวัสดิการ และการดำเนินการจัดสวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ของกองทุนสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน

สวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กองทุนสัจจะฯในปัจจุบัน	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน ที่จัดสวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน
1. การอนุรักษ์ฟื้นฟู ป่าชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมร่วมกับกลุ่มออมทรัพย์ (เขาพระ1A) - ปลูกป่าในพื้นที่สาธารณะและปลูกต้นไม้ในสวนยาง (วังใหญ่4B) 	- กลุ่มออมทรัพย์	<ul style="list-style-type: none"> - ประกาศพื้นที่ป่าชุมชนและเขตรักษาพันธุ์พืช ในที่ดินซึ่งได้จากการบริจาค, การขอใช้ประโยชน์ในที่สปก. และซื้อที่ดินเพื่อปลูกป่า โดยใช้เงินดอกเบี้ยจากการฝากเงินกลุ่มออมทรัพย์ของกองทุนสัจจะฯ และดอกเบี้ยของกลุ่มออมทรัพย์ (เขาพระ1A) - จัดตั้งกองทุนสิ่งแวดล้อม (เขาพระ1A) - เพาะพันธุ์ต้นไม้ไว้แจกสมาชิกและที่เหลือส่งขาย คูแล โดยกองทุนสิ่งแวดล้อม (เขาพระ1A) - แจกต้นไม้แทนของขวัญในงานบุญ งานประเพณีและวันสำคัญ เพื่อนำไปปลูก ในพื้นที่ของตนเองหรือพื้นที่สาธารณะ (เขาพระ1A) - แจกหน่อไม้ไผ่ ให้สมาชิกนำไปปลูกในพื้นที่ของตนเองและนำหน่อไม้มาบริจาคเมื่อชุมชนจัดงานทอดผ้าป่าและงานบุญต่างๆ (เขาพระ1A)

ตาราง 14 สวัสดิการ และการดำเนินการจัดสวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ของกองทุนสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน (ต่อ)

สวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กองทุนสัจจะฯ ในปัจจุบัน	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน ที่จัดสวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน
1. การอนุรักษ์ฟื้นฟู ป่าชุมชน (ต่อ)		<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มออมทรัพย์ (ท่าม่วง, น้ำขาว 4A) - ชมรมผู้สูงอายุ (ชุมพล3B) - กลุ่มอนุรักษ์เขาสูง (วังใหญ่4B) 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการปลูกต้นไม้ โดยแจกพันธุ์ไม้ และเมื่อ วงรอบต้นไม้ได้ 100 ซม.จ่ายให้ 100 บาทพร้อมคัดเลือก ผู้ที่ปลูกและดูแลต้นไม้ดีเด่นเพื่อมอบประกาศเกียรติคุณ ในเวทิงงานประจำปีกองทุนสัจจะฯและกลุ่มออมทรัพย์ ในวันที่ 5 เมษายนของทุกปี (เขาพระ 1A) - จัดสรรเงินร้อยละ1 ของดอกเบี้ยทั้งหมดไว้ปลูกและ ดูแลป่า ซึ่งจ่ายค่าดูแลต้นไม้ให้สมาชิกต้นละ 10 บาท/ เดือน เป็นระยะเวลา 5 ปี(นาหว้า4A) - ห้ามล่าให้ต้นไม้ใหญ่ในพื้นที่สาธารณะเพื่อป้องกันการ ตัดไม้ (ท่าม่วง, น้ำขาว4A, ชุมพล3B) - บวชป่าต้นน้ำ โดยเชิญเจ้าอาวาสมาร่วมทำพิธีและ ห้ามล่าต้นไม้ด้วยจักรพระ เพื่อป้องกันการตัดต้นไม้ใหญ่ (วังใหญ่4B)

ตาราง 14 สวัสดิการ และการดำเนินการจัดสวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ของกองทุนสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน (ต่อ)

สวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กองทุนสัจจะฯในปัจจุบัน	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน ที่จัดสวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน
2. การอนุรักษ์ฟื้นฟู แหล่งน้ำธรรมชาติ	- จัดกิจกรรมร่วมกับกลุ่มออมทรัพย์ (เขาพระ 1A)	- กลุ่มออมทรัพย์	- ประกาศเขตภัยพิบัติ, ดูแลลำห้วย คลองใกล้บ้าน ในพื้นที่ที่ สมาชิกอาสาดูแลได้ ฯลฯ (เขาพระ 1A) - จัดทำประปาภูเขาดูแลโดยกองทุนSIFและกองทุน สิ่งแวดล้อม ซึ่งชุมชนสามารถใช้น้ำฟรี (เขาพระ 1A)
3. ธนาคารขยะ		- กลุ่มออมทรัพย์ - ปตท. - อปท.	- ให้นักเรียน เป็นแกนนำจัดการขยะ เมื่อมีงานในชุมชน กรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อมจะเจรจากับเจ้าของงานให้ เด็กเก็บขยะในงาน โดยกลุ่มออมทรัพย์มีรถบรรทุก นำขยะไปขายให้ในราคาที่สูงกว่าท้องตลาด เงินจากการ ขายขยะแบ่งให้นักเรียนร้อยละ 80 และมอบให้กลุ่ม ออมทรัพย์ร้อยละ 20 (เขาพระ1A) - ปตท.รับซื้อขยะจากชุมชน (คลองเป็ยะ4A) - อบต.สนับสนุนครัวเรือนให้คัดแยกขยะและนำขยะมา แลกน้ำยาล้างจานซึ่งผลิตจากน้ำหมักในชุมชน (ท่าข้าม2A)

ตาราง 14 สวัสดิการ และการดำเนินการจัดสวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ของกองทุนสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน (ต่อ)

สวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กองทุนสัจจะฯ ในปัจจุบัน	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชนที่จัดสวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน
4. เกษตรอินทรีย์และ เกษตรผสมผสาน	- ไม่มี	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มออมทรัพย์ (น้ำขาว, นาหว้า, นาหมอศรี 4A) - กลุ่มเกษตรกรและกลุ่มออมทรัพย์ (คลองเป็ยะ4A) - กลุ่มเกษตรทางเลือก (ทต.พะตง 2A) - อบต.และกลุ่มชุมชน (ทุ่งหวัง1A, ท่าข้าม 2A) - กศน.(วังใหญ่4B, สิงหนคร3A) - อปท.(ชุมพล3B) - ออมทรัพย์ (นาหว้า4A) 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการปลูกผักไว้กินในครัวเรือนและทำปุ๋ยอินทรีย์, น้ำหมักชีวภาพ (ทุ่งหวัง1A, ท่าข้าม ทต.พะตง2A, สิงหนคร3A, ชุมพล3B, น้ำขาว นาหว้า นาหมอศรี คลองเป็ยะ4A, วังใหญ่4B) - กิจกรรมให้ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไปปลูกพริก 9 ต้น ขมิ้น 4 กอ ตะไคร้ 3 กอ กล้าย 2 ต้น มีครบจ่าย 100 บาท และมีการทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ (นาหว้า4A) - แจกพันธุ์ผัก มีอุทยานผักพื้นบ้าน (เขาพระ 1A) - สนับสนุนการปลูกพืช 7 ชั้น ได้แก่ ชั้นบน ชั้นกลาง ชั้นล่าง พืชหน้าดิน พืชเกาะเกี่ยว พืชหัว พืชน้ำ และคัดเลือกสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรม
	- จัดกิจกรรมร่วมกับกลุ่มออมทรัพย์ (เขาพระ 1A)	- กลุ่มออมทรัพย์และชมรมผู้สูงอายุ	

ตาราง 14 สวัสดิการ และการดำเนินการจัดสวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ของกองทุนสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน (ต่อ)

สวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กองทุนสัจจะฯ ในปัจจุบัน	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชนที่จัดสวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน
	- จัดกิจกรรมร่วมกับกลุ่มออมทรัพย์ (เขาพระ 1A)	- กลุ่มออมทรัพย์และชมรมผู้สูงอายุ - อปท.และองค์กรชุมชน	รับประกาศเกียรติคุณเกษตรกรดีเด่นด้านเกษตร ผสมผสานปลูกพืช 7 ชั้นในเวทีประจำปีของ กองทุนสัจจะฯและกลุ่มออมทรัพย์ (เขาพระ 1A) - จัดตั้งโรงงานทำปุ๋ยอินทรีย์ของชุมชน เริ่มต้น โดยใช้เงินกองทุนสัจจะฯ ต่อมาขายหุ้นให้แก่ สมาชิกกองทุนสัจจะฯและกลุ่มออมทรัพย์ และจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน ปัจจุบัน บริหาร โดยกลุ่มผู้สูงอายุ (เขาพระ 1A) - จัดตั้งโรงงานปุ๋ยได้รับการสนับสนุนโดยอปท. และชุมชน ซึ่งบริหาร โดยชุมชน (ทุ่งหวัง 1A, ท่าข้าม 2A)

2.3 ความต้องการสวัสดิการเพื่อสุขภาพของเครือข่ายสัจจะฯ

สวัสดิการที่ต้องการเพิ่ม ได้แก่ 1) สวัสดิการอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าชุมชน โดยกำหนดและประกาศพื้นที่อนุรักษ์ป่าชุมชน จัดตั้งกองทุนสิ่งแวดล้อมหรือธนาคารต้นไม้ ปลูกและดูแลป่าร่วมกันในวันสำคัญ ปลูกต้นไม้ขอบถนนในซอยหมู่บ้าน เช่น จี๊เหล็ก ปลูกมะขามทำรั้วและจัดกิจกรรมบวชป่า 2) การอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ โดยกำหนดและประกาศพื้นที่อนุรักษ์แหล่งน้ำธรรมชาติ และจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ โดยสมาชิกกองทุนสัจจะฯ สวมเสื้อสีส้มของเครือข่าย เก็บขยะบริเวณแหล่งน้ำ เช่น ทะเล คลองและปลูกต้นไม้ริมคลอง บึง ฯลฯ 3) สวัสดิการธนาคารขยะ จัดโดยสนับสนุนให้ครัวเรือนแยกขยะ และจัดตั้งธนาคารขยะในโรงเรียน ให้เยาวชนเป็นแกนหลักในการจัดการขยะในโรงเรียนและชุมชน เชิญวิทยากรมาสอนการคัดแยกขยะ และประสานแหล่งรับซื้อที่ให้ราคามาตรฐาน (ตาราง 15)

การจัดสวัสดิการที่ต้องการเพิ่มดังกล่าว ส่วนใหญ่กองทุนสัจจะฯ จะเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับสวัสดิการ เช่น การขอสนับสนุนงบประมาณจาก อปท. การขอสนับสนุนพันธุ์กล้าไม้จากศูนย์เพาะชำกล้าไม้ การเชิญพระสงฆ์มาทำพิธีบวชป่า การให้นักเรียนร่วมขับเคลื่อนกิจกรรม เช่น ธนาคารขยะในโรงเรียน การให้ความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์/เกษตรผสมผสานจากเกษตรอำเภอ และตรวจเลือดเกษตรกรโดยรพ.สต. และประสานความร่วมมือกับผู้นำชุมชน สมาชิกชุมชน อปท. ฯลฯ ในการประกาศพื้นที่อนุรักษ์ป่าชุมชน และแหล่งน้ำธรรมชาติ สำหรับการดำเนินงานที่สามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง เช่น การจัดตั้งกองทุนสิ่งแวดล้อม/ธนาคารต้นไม้ จัดงานมหกรรมประจำปี ของดี เครือข่ายสัจจะฯ (ตาราง 15)

ตาราง 15 สวัสดิการ การดำเนินการ และภาคีเครือข่ายร่วมดำเนินการสวัสดิการเพิ่มเติม ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

สวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการ	ภาคีเครือข่าย	
		ภาคีเครือข่าย	บทบาทหน้าที่
1. การอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดและประกาศเขตพื้นที่อนุรักษ์ป่าชุมชน - จัดตั้ง กองทุนสิ่งแวดล้อม/ธนาคารต้นไม้ - กำหนดให้ปลูกต้นไม้หรือป่าชายเลนเพิ่มและดูแลป่าร่วมกัน เช่น ปลูกต้นไม้เพิ่มในวันสำคัญ ปลูกต้นไม้ขอบถนนในซอยหมู่บ้าน เช่น จีเหล็ก, ปลูกมะขามทำรั้ว ฯลฯ และปลูกต้นไม้เพิ่มในพื้นที่ตนเอง - การบวชป่า, ทำบุญป่า <p>(เขาพระ บางเหริยง ทุ่งหวัง 1A, แม่ทอม ควนรู 1B, ท่าข้าม ทม.บ้านพรุ 2A, น้ำขาว, ท่าม่วง คลองเปิยะ นาหมอครี 4A วังใหญ่ 4B สิงหนคร 3A)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - กองทุนสัจจะฯ - อปท. - กลุ่มชุมชน - ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ - วัด - โรงเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - ประสานภาคีเครือข่ายประกาศพื้นที่อนุรักษ์ป่าชุมชนและขับเคลื่อนกิจกรรม - สนับสนุนดอกเบี้ยซึ่งได้จากการนำเงินกองทุนสัจจะฯ ไปฝากกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อจัดตั้งกองทุนสิ่งแวดล้อมหรือธนาคารต้นไม้ - สนับสนุนงบประมาณและร่วมขับเคลื่อนกิจกรรม - ร่วมดำเนินกิจกรรม - สนับสนุนพันธุ์กล้าไม้ - พระสงฆ์ร่วมทำพิธีห่มผ้าให้ไม้ใหญ่ - สนับสนุนให้เป็นกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ของนักเรียน โดยดำเนินกิจกรรมร่วมกับกองทุนสัจจะฯ และชุมชน

ตาราง 15 สวัสดิการ การดำเนินการ และภาคีเครือข่ายร่วมดำเนินการสวัสดิการเพิ่มเติม ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (ต่อ)

สวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการ	ภาคีเครือข่าย	
		ภาคีเครือข่าย	บทบาทหน้าที่
2. การอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ	<p>- กำหนดและประกาศพื้นที่อนุรักษ์แหล่งน้ำธรรมชาติ</p> <p>- จัดกิจกรรมอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น สมาชิกกองทุนสัจจะฯ ใสเสื่อสีส้มเก็บขยะสถานที่ต่างๆ ในวันสำคัญ เช่น ริมหาด น้ำตกฯลฯ, ปลูกต้นไม้ริมห้วย หนอง คลอง บึง ฯลฯ</p> <p>(เขาพระ บางเหริยง ทุ่งหวัง 1A,แม่ทอม ควนรู 1B,ท่าข้าม ทม.บ้านพรุ 2A, น้ำขาว,ท่าม่วง คลองเป็ยะ นามมอศรี 4A วังใหญ่ 4B สิงหนคร 3A)</p>	<p>- กองทุนสัจจะฯ</p> <p>- กลุ่มชุมชน (ผู้นำชุมชน, สมาชิกชุมชน)</p>	<p>- ประสานภาคีเครือข่ายร่วมกำหนดและประกาศพื้นที่อนุรักษ์แหล่งน้ำธรรมชาติและขับเคลื่อนกิจกรรม</p> <p>- ร่วมดำเนินกิจกรรม</p>
3. ธนาคารขยะ	<p>1. สนับสนุนสมาชิกกองทุนสัจจะฯให้มีการแยกขยะในครัวเรือน</p> <p>2. ควรดำเนินกิจกรรมในโรงเรียนและกลุ่มนักเรียนในชุมชน เช่น ธนาคารขยะในโรงเรียนและชุมชน โดยดำเนินการดังนี้</p>	<p>- กองทุนสัจจะฯ</p> <p>- โรงเรียน</p>	<p>- ประสานภาคีเครือข่ายและเป็นผู้ขับเคลื่อนกิจกรรม</p> <p>- ร่วมขับเคลื่อนกิจกรรมกับกองทุนสัจจะฯ โดยให้นักเรียนเป็นคณะทำงานธนาคารขยะของโรงเรียนและชุมชน</p>

ตาราง 15 สวัสดิการ การดำเนินการ และภาคีเครือข่ายร่วมดำเนินการสวัสดิการเพิ่มเติม ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (ต่อ)

สวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการ	ภาคีเครือข่าย	
		ภาคีเครือข่าย	บทบาทหน้าที่
3. ธนาคารขยะ (ต่อ)	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งคณะกรรมการธนาคารขยะใน โรงเรียนและชุมชน โดยให้เยาวชนเป็นแกนหลักในการจัดดำเนินงาน - เชิญวิทยากรมาสอนการคัดแยกประเภทขยะ - ประสานแหล่งรับซื้อขยะที่ให้ราคามาตรฐานและประกาศราคาให้ชัดเจน - จัดกิจกรรมสร้างแรงจูงใจเช่น โครงการขยะแลกไข่และกาแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากพื้นที่ดำเนินงานเด่น <p>(เขาพระ บางกล้า บางเหียง 1A, ท่าข้าม 2A, คลองเปี๊ยะ นามาศรี น้ำขาว 4A, วังใหญ่ 4B)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - อปท. - รพ./รพ.สต. - กลุ่มชุมชน (ผู้นำชุมชน, สมาชิกชุมชน) 	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนงบประมาณ หลักสูตรการอบรมการแยกขยะ และจัดหาแหล่งรับซื้อ - สนับสนุนความรู้ทางวิชาการและเป็นคณะทำงานร่วมกับกองทุนสัจจะฯ - ร่วมมือกับกองทุนสัจจะฯขับเคลื่อนกิจกรรม

ตาราง 15 สวัสดิการ การดำเนินการ และภาคีเครือข่ายร่วมดำเนินการสวัสดิการเพิ่มเติม ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (ต่อ)

สวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการ	ภาคีเครือข่าย	
		ภาคีเครือข่าย	บทบาทหน้าที่
4. เกษตรอินทรีย์และเกษตรผสมผสาน	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการการทำเกษตรอินทรีย์ เพื่อการบริโภคในครัวเรือน - จัดให้มีตลาดนัดสีเขียวในชุมชน - จัดกิจกรรมสร้างแรงจูงใจและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เช่น งานมหกรรมประจำปี ของดีเครือข่ายสัจจะฯ โดยมอบประกาศเกียรติคุณด้านเกษตรพอเพียงดีเด่น, การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของกองทุนสัจจะฯ ที่ดำเนินการด้านเกษตรพอเพียงดีเด่น, กิจกรรมประกวดเมนูอาหารสุขภาพ ฯลฯ (มุ่งหวัง บางกล้า 1A, ทำข้าม 2A, บ่อคาน 3B) 	<ul style="list-style-type: none"> - กองทุนสัจจะฯ - อปท. - รพ./รพ.สต. - เกษตรอำเภอ - ทนุภูมิปัญญา เช่น เกษตรกรดีเด่น - โรงงานปุ๋ยชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - ประสานภาคีเครือข่ายและขับเคลื่อนกิจกรรม - สนับสนุนงบประมาณ, ร่วมขับเคลื่อนกิจกรรมและจัดตั้งตลาดสีเขียว - สนับสนุนความรู้ทางวิชาการ, ตรวจสอบเกษตรกร บูรณาการงานหมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกับกองทุนสัจจะฯ ในพื้นที่และร่วมจัดตั้งตลาดนัดสีเขียว - สนับสนุนความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์, การทำปุ๋ย - ถ่ายทอดความรู้ด้านเกษตรแก่สมาชิกกองทุนสัจจะฯ และผู้สนใจ - จำหน่ายปุ๋ยให้สมาชิกกองทุนสัจจะฯ ในราคาถูก

สวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม

2.1 สวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม ของกองทุนสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน (ตาราง 16)

สวัสดิการที่กองทุนสัจจะฯ ทุกกองทุนสามารถจัดสวัสดิการได้ คือ สวัสดิการคนทำงาน และสวัสดิการฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณี

สวัสดิการที่ทุกกองทุนสัจจะฯ บางกองทุนเท่านั้นที่จัดสวัสดิการให้กับสมาชิกได้ ได้แก่ สวัสดิการเครื่องใช้เพื่อการจัดงาน พัฒนาอาชีพ บรรเทาสาธารณภัย การศึกษา ช่วยเหลือผู้พิการ/ผู้ด้อยโอกาส และสวัสดิการความดี โดยมีกองทุนสัจจะฯ ที่จัดสวัสดิการได้ จำนวน 1, 6, 10, 11, 16 และ 1 กองทุน คิดเป็นร้อยละ 3.57, 21.43, 35.71, 39.28, 57.54 และ 3.57 ของกองทุนทั้งหมด ตามลำดับ

กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน มีการจัดสวัสดิการทางสังคมมากกว่ากองทุนสัจจะฯ ซึ่งพบว่า สวัสดิการที่กลุ่มอื่น ๆ ทุกพื้นที่สามารถจัดสวัสดิการได้ คือ สวัสดิการคนทำงาน สวัสดิการช่วยเหลือผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส และสวัสดิการฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณี

สวัสดิการที่กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชนจัดได้มากกว่าร้อยละ 40 ของพื้นที่กลุ่มทั้งหมด ได้แก่ สวัสดิการเงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัย การสร้างที่อยู่อาศัยให้ผู้ยากไร้/ผู้เดือดร้อน และเครื่องใช้เพื่อการจัดงาน สวัสดิการที่กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน จัดได้ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของพื้นที่กลุ่มทั้งหมด ได้แก่ สวัสดิการพัฒนาอาชีพ ศูนย์เรียนรู้ด้านอาชีพ บรรเทาสาธารณภัย การศึกษา งดเหล้าในงานบุญ และสวัสดิการความดี

ตาราง 16 จำนวนกองทุนที่จัดสวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม ของเครือข่ายสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน จำแนกตามความเข้มแข็ง และ โชนพื้นที่

กลุ่ม	โชน	จำนวน	1. สวัสดิการเงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัย		2. สวัสดิการสร้างที่อยู่อาศัยให้ผู้ยากไร้/ผู้เดือดร้อน		3. สวัสดิการน้ำดื่ม		4. สวัสดิการเครื่องใช้เพื่อการจัดงาน		5. สวัสดิการพัฒนาอาชีพ	
			กองทุนสัจจะฯ	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน	กองทุนสัจจะฯ	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน	กองทุนสัจจะฯ	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน	กองทุนสัจจะฯ	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน	กองทุนสัจจะฯ	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน
			ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	มี	มี	มี	มี
A	1	5		4		4		0	1	3	2	2
	2	2		0		1		0	0	2	1	1
	3	1		0		0		0	0	0	0	0
	4	6		5		5		2	0	5	2	0
B	1	4		0		0		2	0	3	1	0
	2	3		2		1		0	0	1	0	0
	3	4		0		0		0	0	4	0	1
	4	2		1		1		2	0	2	0	0
C	1	1		1		0		0	0	1	0	0
รวม		28		13		12		6	1	21	6	4

ตาราง 16 จำนวนกองทุนที่จัดสวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม ของเครือข่ายสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน จำแนกตามความเข้มแข็ง และ โชนพื้นที่ (ต่อ)

กลุ่ม	โชน	จำนวน	6. สวัสดิการศูนย์เรียนรู้ด้านอาชีพ		7. สวัสดิการบรรเทาสาธารณภัย		8. สวัสดิการเพื่อการศึกษา		9. สวัสดิการช่วยเหลือผู้พิการ/ผู้ด้อยโอกาส	
			กองทุนสัจจะฯ	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน	กองทุนสัจจะฯ	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน	กองทุนสัจจะฯ	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน	กองทุนสัจจะฯ	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน
			ไม่มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี
A	1	5	0	0	3	2	5	1	5	5
	2	2	0	0	1	1	1	0	2	2
	3	1	0	0	1	0	0	1	1	1
	4	6	1	0	4	0	4	1	2	6
B	1	4	0	0	0	0	0	0	3	4
	2	3	0	0	0	0	1	1	0	3
	3	4	0	0	0	0	0	0	2	4
	4	2	0	0	1	0	0	0	1	2
C	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1
รวม		28	1	0	10	3	11	4	16	28

ตาราง 16 จำนวนกองทุนที่จัดสวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม ของเครือข่ายสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน จำแนกตามความเข้มแข็ง และ โชนพื้นที่ (ต่อ)

กลุ่ม	โชน	จำนวน	10. สวัสดิการคนทำงาน		11. สวัสดิการงดเหล้า ในงานบุญ		12. สวัสดิการความดี		13. สวัสดิการฟื้นฟูวัฒนธรรม ประเพณี	
			กองทุนสัจจะฯ	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน	กองทุนสัจจะฯ	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน	กองทุนสัจจะฯ	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน	กองทุน สัจจะฯ	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน
			มี	มี	ไม่มี	มี	มี	มี	มีพิธีรดน้ำประจำปีของ เครือข่ายสัจจะฯ	มีทุกพื้นที่
A	1	5	5	5	ไม่มี	0	1	1		
	2	2	2	2		1	0	0		
	3	1	1	1		0	0	0		
	4	6	6	6		0	0	0		
B	1	4	4	4		0	0	0		
	2	3	3	3		0	0	0		
	3	4	4	4		0	0	0		
	4	2	2	2		0	0	0		
C	1	1	1	1		0	0	1		
รวม		28	28	28		1	1	2		

2.2 การดำเนินการจัดสวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม ของเครือข่ายสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน

กองทุนสัจจะฯ มีการจัดสวัสดิการโดยจ่ายเป็นเงินตามระเบียบกองทุน ในสวัสดิการพัฒนาอาชีพ การศึกษา และคนทำงาน มีการจัดสวัสดิการที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน ได้แก่ การจัดสวัสดิการเครื่องใช้เพื่อการจัดงาน โดยซื้อชุดอาหารบุปเฟ่ให้วัด สวัสดิการบรรเทาสาธารณภัย จัดโดยให้เป็นของอุปโภคบริโภค สำหรับสวัสดิการช่วยเหลือผู้พิการ/ผู้ด้อยโอกาส จะนำรายชื่อผู้พิการ/ผู้ด้อยโอกาสสมัครเป็นสมาชิกกองทุนสัจจะฯ โดยกองทุนเป็นผู้จ่ายเงินสัจจะให้ เพื่อให้ผู้พิการ/ผู้ด้อยโอกาสมีสิทธิได้รับสวัสดิการ นอกจากนี้ยังมีการจัดสวัสดิการร่วมกับกลุ่มออมทรัพย์ ในพื้นที่ที่มีคณะกรรมการเป็นชุดเดียวกัน คือ สวัสดิการความดี (ตาราง 17)

กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน พบว่า มีการจัดสวัสดิการหลากหลาย ได้แก่ สวัสดิการเงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัย ซึ่งให้กู้วงเงินขึ้นอยู่กับระเบียบของแต่ละกลุ่ม โดยมีทั้งการจ่ายเป็นเงินและจ่ายเป็นวัสดุก่อสร้าง มีการจัดสวัสดิการสร้างที่อยู่อาศัยให้ผู้ยากไร้ซึ่งส่วนใหญ่ดำเนินการโดยหน่วยงานภาครัฐ สวัสดิการน้ำดื่ม โดยมีโรงงานผลิตน้ำดื่มของกลุ่มชุมชน สวัสดิการเครื่องใช้เพื่อการจัดงาน โดยจัดให้เช่าในราคาถูก สวัสดิการพัฒนาอาชีพ โดยให้กู้เงินเพื่อประกอบอาชีพตามระเบียบกลุ่ม สวัสดิการศูนย์เรียนรู้ด้านอาชีพ เช่น จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ปลูกส้ม สวัสดิการบรรเทาสาธารณภัย จ่ายเป็นเงินช่วยเหลือวงเงินตามระเบียบของแต่ละกลุ่ม สวัสดิการการศึกษา จัดสวัสดิการให้ยืมเงินโดยไม่คิดดอกเบี้ย มอบทุนการศึกษาให้ สนับสนุนงบประมาณ และร่วมแรงในการพัฒนาโรงเรียน สวัสดิการช่วยเหลือผู้พิการ/ด้อยโอกาส จัดสวัสดิการโดยการลงเยี่ยม มอบเงินและของเยี่ยม และรพส.และรพ.จัดตั้งศูนย์ดูแลผู้พิการในชุมชน โดยมีอาสาสมัครดูแลผู้พิการในชุมชน สวัสดิการคนทำงาน จัดโดยจ่ายเป็นเงินค่าตอบแทนให้คณะกรรมการทำงาน สวัสดิการงดเหล้าในงานบุญ จ่ายสวัสดิการเป็นเงินในงานที่ไม่เลี้ยงเหล้าและน้ำอ้อดลม สวัสดิการความดีจัดร่วมกับกองทุนสัจจะฯ โดยเริ่มจากคณะกรรมการ 3-5 คน ให้คำมั่นสัญญาลด ละ เลิก เหล้าบุหรี่ร่วมกัน คัดเลือกครอบครัวที่ไม่ดื่มเหล้า ไม่สูบบุหรี่ ไม่เล่นการพนันอย่างน้อย 5 ปี และลูกทุกคนเป็นคนดี จะได้รับการยกย่องโดยการมอบเกียรติบัตร มีการใช้ความดีค้าประกันเงินกู้ในกรณีที่ทำความดีครบ 30 ตัวชี้วัดตามเงื่อนไขกลุ่ม สำหรับสวัสดิการฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณี พบว่ามีการจัดพิธีรดน้ำผู้ใหญ่ในวันสงกรานต์ มีงานสารทเดือนสิบ งานฉลองซังข้าวประจำปี และเป็นเจ้าภาพทอดกฐินให้วัด สนับสนุนเงินให้มัชยิด และสนับสนุนเงินแก่ผู้ที่บวชเณร บวชพระ เข้าสู่นัด หรือไปแสวงบุญที่นครเมกกะ (ตาราง 17)

ตาราง 17 สวัสดิการ และการดำเนินการจัดสวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม ของกองทุนสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน

สวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กองทุนสัจจะฯ ในปัจจุบัน	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน ที่จัดสวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน
1. เงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัย	- ไม่มี	- ออมทรัพย์ - สหกรณ์เกษตร	- ให้กู้ยืมเงิน โดยให้ผู้กู้ไปเอาของที่ร้านวัสดุก่อสร้าง แทนการจ่ายเป็นเงินเพื่อป้องกันการนำเงินไปใช้ผิด วัตถุประสงค์และมีโรงอิฐของชุมชนขายให้สมาชิก ราคาถูก (เขาพระ1A) - ให้กู้เงินขึ้นอยู่กับระเบียบของแต่ละกลุ่ม (บางกล้า, ทุ่งหวัง, เขาพระ, บางเหียง1A, คูหาใต้1C, พะตง ทด. พะตง2B, น้ำขาว ป่าชิงนาหว่า คลองเป็ยะ,ท่าม่วง4A, สะกอม4B,)
2. สร้างที่อยู่อาศัยให้ ผู้ยากไร้/ผู้เดือดร้อน	- ไม่มี	- ออมทรัพย์ (นาหว่า, คลองเป็ยะ,ท่าม่วง,ป่าชิง4A) - พอช.(เขาพระ1A) - ตชด.(น้ำขาว4A) - กองทุนสงเคราะห์ราษฎรประจำตำบล(ท่าข้าม2A) - อบจ.(บางกล้า,บางเหียง1A) - เทศบาล/อบต. (วังใหญ่4B)	- สร้างที่อยู่อาศัยให้ผู้ยากไร้ ” ” ” ” ”

ตาราง 17 สวัสดิการ และการดำเนินการจัดสวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม ของกองทุนสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน (ต่อ)

สวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กองทุนสัจจะฯ ในปัจจุบัน	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน ที่จัดสวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน
3. น้ำดื่ม	- ไม่มี	- ออมทรัพย์ (น้ำขาว4A) - อบต.(สะกอม4B) - วิสาหกิจชุมชน (วังใหญ่4B)	- มีโรงน้ำดื่มผลิตขายในชุมชน(น้ำขาว4A, กุหาใต้1C) ” ”
4. เครื่องใช้เพื่อจัดงาน	- กองทุนสัจจะฯซื้อชุดอาหาร บุฟเฟ้อมอบให้วัด (ทุ่งหวัง1A)	- ออมทรัพย์ - กองทุนหมู่บ้าน,SML	- จ่ายค่าบริการราคาถูกสามารถใช้ได้ทุกคนในชุมชน (น้ำขาว4A, ทต.พะตง2B,) - สมาชิกกองทุนสัจจะฯและกลุ่มออมทรัพย์ลด 30% และกรรมการลด 50% (เขาพระ1A) - ทุกคนในชุมชนสามารถเช่าได้ในราคาถูก (บางเหรียญ1A,ท่าข้าม บ้านพรุ2A,นาหว่า คลองเปี๊ยะ นามมอศรี ป่าชิง4A, ควนรู เกาะแก้ว ทน.สงขลา1B, บ่อदान ชุมพล ระวะ วัดจันทร์3B, วังใหญ่4B)

ตาราง 17 สวัสดิการ และการดำเนินการจัดสวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม ของกองทุนสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน (ต่อ)

สวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กองทุนสัจจะฯ ในปัจจุบัน	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน ที่จัดสวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน
5. พัฒนาอาชีพ	- นำเงินไปลงทุนในวิสาหกิจ ประกอบอาชีพที่ไม่เอาเปรียบ สังคม ไม่ทำลายคุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม ซึ่งผลผลิตที่ เกิดจากการยืมเงินนี้ไปลงทุน ต้องมีส่วนลดให้สมาชิกต่ำ กว่าท้องตลาด 1 บาท	- ออมทรัพย์ (เขาพระ1A) - กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี (ทุ่งหวัง1A) - กองทุนเศรษฐกิจชุมชน กองทุนหมู่บ้าน - อบต. (ท่าข้าม2A) - กองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้าน (ชุมพล3B)	- การกู้ยืมบุคคลนำโครงการมากู้ รายละเอียดไม่เกิน 10,000 บาท หากรวมกลุ่มมากู้ ไม่จำกัดวงเงิน ตามความเหมาะสม กรณีกลุ่มมาขอกู้มีเงื่อนไข คือต้องทำแจกในงานชุมชน เช่นงานวัดอย่างน้อย 1 ครั้ง (เขาพระ1A) - ให้กู้เงินตามระเบียบและเงื่อนไขของกลุ่ม ” ” ”
6. ศูนย์การเรียนรู้ด้าน อาชีพ	- ไม่มี	- ศูนย์การเรียนรู้ปลาส้ม)	- มีการรวมกลุ่มทำปลาส้มและจัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้ (กลุ่มชุมชนนาหมอศรี 4A
7. บรรเทาสาธารณภัย	- มีสวัสดิการกองทุนภัยพิบัติ ระดับตำบล 41กองทุน	- กลุ่มออมทรัพย์	- จ่ายเงินช่วยเหลือรายละเอียดไม่เกิน 500 บาท (บางเหรียญ1A) - จ่ายเป็นเงินช่วยเหลือตามจริง แต่ไม่เกิน 5,000 บาท (เขาพระ1A)

ตาราง 17 สวัสดิการ และการดำเนินการจัดสวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม ของกองทุนสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน (ต่อ)

สวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กองทุนสัจจะฯ ในปัจจุบัน	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน ที่จัดสวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน
8. ด้านการศึกษา	- จัดตามระเบียบกองทุนสัจจะฯ ซึ่งให้ยืมโดยไม่คิดดอกเบี้ย	- ออมทรัพย์ - PTT - อปท.	- ให้ยืมโดยไม่คิดดอกเบี้ย กรณีสมาชิกมีปัญหาค่าเทอม อุปกรณ์การเรียน (ทต.พะตง2B) - ให้ทุนการศึกษาและร่วมพัฒนาโรงเรียน(น้ำขาว1A) - ให้ยืมเพื่อการศึกษา โดยมีเงื่อนไข คือขอกู้ได้ไม่เกิน จำนวนเงินสะสมในบัญชีของสมาชิกในรอบครัวและ กำหนดให้จ่ายคืนภายใน 6 เดือนโดยจำกัด วงเงิน คือ อนุบาล 1,000บาท,ประถม 2,000 บาท, ม.ต้น 3,000 บาท และปวส.ป.ตรี 5,000 บาท (บางทราย1A) - ทุนการศึกษาจากPTT (สิงหนคร3A) - อบต. สนับสนุนทุนการศึกษา จบการศึกษาป.6 จำนวน 500 บาท ม.3 จำนวน 700 บาท ม.6 จำนวน 900 บาท ปวช. จำนวน 900 บาทและปวส.จำนวน 1,100 บาท โดยมีเงื่อนไข คือ ต้องเป็นสมาชิก กองทุนสัจจะฯ ตั้งแต่ 2 ปี ขึ้นไป (ท่าข้าม 2A)

ตาราง 17 สวัสดิการ และการดำเนินการจัดสวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม ของกองทุนสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน (ต่อ)

สวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กองทุนสัจจะฯ ในปัจจุบัน	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน ที่จัดสวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน
8. ด้านการศึกษา (ต่อ)	- จัดร่วมกับกลุ่มออมทรัพย์ (เขาพระ 1A)	- กลุ่มออมทรัพย์	- สนับสนุนทุนการศึกษาทุกโรงเรียน โดยให้คัดเลือก เด็กดีที่ทำประโยชน์แก่สาธารณะ โรงเรียนละ 2 คน 7 แห่ง รวม 14 คนโดยมอบทุนการศึกษาพร้อมประกาศ เกียรติคุณในเวทิงานประจำปีของกองทุนสัจจะฯและ กลุ่มออมทรัพย์วันที่ 5 เมษายน ของทุกปี โดยเด็กต้องมา รับพร้อมพ่อแม่หรือผู้ดูแล,มีเงินให้กู้ยืมโดยไม่มี ดอกเบี้ย (เขาพระ 1A) - สวัสดิการเพื่อการพัฒนาโรงเรียนสามารถทำ โครงการมาขอสนับสนุน โดยสนับสนุนเงินและ ลงแรงร่วมพัฒนาโรงเรียน (เขาพระ 1A)

ตาราง 17 สวัสดิการ และการดำเนินการจัดสวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม ของกองทุนสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน (ต่อ)

สวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กองทุนสัจจะฯ ในปัจจุบัน	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน ที่จัดสวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน
9. ช่วยเหลือผู้พิการ/ ผู้ด้อยโอกาส	<p>- ดำเนินการช่วยเหลือผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส ซึ่งกองทุนจะจ่ายเงินเข้ากองทุนสัจจะฯ ให้เพื่อรับสวัสดิการ</p> <p>ข้อมูลการจ่ายสวัสดิการ</p> <p>ทต.ควนเนียง 1A 7 ราย, ท่าม่วง 4A 1 ราย, ห้วยหวัง 1A 6 ราย, วังใหญ่ 4B 2 ราย, แม่athom 1B 3 ราย, ชุมพล 3B 4 ราย, เขาพระ 1A 13 ราย, บางกล้า 1A 2 ราย, ป่าชิง 4A 4 ราย, บางเหรียญ 1A 32 ราย, บ้านพรุ 2A 18 ราย, วัดจันทร์ 3B 1 ราย, เกาะเต่า 1B 39 ราย, ควนรู 1B 4 ราย, ทม.สิงหนคร 3A 34 ราย, ท่าข้าม 2A 13 ราย</p>	<p>- กลุ่มออมทรัพย์</p> <p>- พมจ.</p> <p>- รพ.สต., รพ.</p> <p>- อปท.</p>	<p>- สวมเสื้อสีส้มลงเยี่ยมพร้อมมอบเงินให้รายละ 200 บาท และของเยี่ยม ปีละ 2 ครั้ง (เขาพระ 1A)</p> <p>- สนับสนุนเงินช่วยเหลือผู้พิการตามระเบียบ</p> <p>- เยี่ยมบ้านเพื่อดูแลผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส</p> <p>- จัดตั้งศูนย์ดูแลฟื้นฟูผู้พิการ ในชุมชน มีการอบรมอาสาสมัครดูแลผู้พิการในชุมชน และลงเยี่ยมบ้านร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข (บางกล้า 1A)</p> <p>- สนับสนุนงบประมาณตามโครงการที่ขอสนับสนุน</p>

ตาราง 17 สวัสดิการ และการดำเนินการจัดสวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม ของกองทุนสัจจะฯ และกลุ่มอื่นๆ ในชุมชน (ต่อ)

สวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กองทุนสัจจะฯ ในปัจจุบัน	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน ที่จัดสวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน
10. คนทำงาน	- จ่ายค่าตอบแทนให้แก่คนที่ดูแลสมาชิก 1:50 คน ในวันทำการกลุ่มจำนวน 130 บาท/วัน/เดือน โดยให้ฝากออมจำนวน 100 บาทและฝากจำนวนสัจจะ30 บาท	- กลุ่มออมทรัพย์	- กลุ่มออมทรัพย์จ่ายให้คนทำงาน จำนวนเงินตามระเบียบของแต่ละกลุ่ม
11. จดเกล้าในงานบุญ	- ไม่มี	- สปสข.	- จ่ายให้ 2,000 บาท เมื่อไม่มีการเลี้ยงเหล้าและน้ำอัดลมในงาน (ท่าข้าม2A)
12. ความดี	- จัดกิจกรรมร่วมกับกลุ่มออมทรัพย์	- กลุ่มออมทรัพย์	- ผู้นำทำดี เริ่มที่คณะทำงาน 3-5 คน ลงชื่อให้คำมั่นสัญญา ลด ละ เลิก เหล้า บุหรี่ (เขาพระ1A) - กรรมการทุกคนร่วมงดเหล้าเข้าพรรษา (ดูหาได้1C) - คัดเลือกครอบครัวที่ไม่กินเหล้า ไม่สูบบุหรี่ ไม่เล่นการพนันทุกชนิดอย่างน้อย 5 ปีและลูกทุกคนเป็นคนดี มอบประกาศเกียรติคุณในเวทีงานประจำปีของกองทุน สัจจะฯและกลุ่มออมทรัพย์ในวันที่5 เมษายนของทุกปี(เขาพระ1A) - ตามระเบียบผู้ทำความดีครบ 30 ตัวชี้วัดของกลุ่มให้สิทธิ์ กู้เงินสูงสุด 100,000 บาท โดยไม่ต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน ใช้ความดีค้ำ (เขาพระ1A)

ตาราง 17 สวัสดิการ และการดำเนินการจัดสวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม ของกองทุนสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน (ต่อ)

สวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กองทุนสัจจะฯ ในปัจจุบัน	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน ที่จัดสวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน
13. ฟื้นฟูวัฒนธรรม ประเพณี	- มีพิธีรดน้ำผู้ใหญ่ของเครือข่าย สัจจะฯ ในวันสงกรานต์ - จัดกิจกรรมร่วมกับกลุ่ม ออมทรัพย์	- ออมทรัพย์, อปท. - กลุ่มออมทรัพย์ - อปท.	- รดน้ำเป็นวัฒนธรรมประเพณีทุกพื้นที่จัด - สารทเดือนสิบ เป็นประเพณีท้องถิ่นทุกพื้นที่จัด - มีกลุ่มมโนราห์เด็ก ผู้สูงอายุ (บางกลุ่ม 1A) - เป็นเจ้าภาพทอดกฐินปีละ 1 วัด จำนวน 5,000 บาท โดยเลือกวัดที่ลำบาก, ช่วยงานมัสยิดกลางปีละ 5,000 บาท, บวชนคร 500 บาท, บวชพระ 1,000 บาท แสวงบุญที่นครเมกกะ 1,000 บาท, เข้าสู่นัด 500 บาท (เขาพระ 1A) - จัดงานฉลองซังข้าวประจำปี (ทำข้าม 2A)

2.3 ความต้องการสวัสดิการเพื่อสุขภาวะ ด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม ของเครือข่าย สัจจะฯ

สวัสดิการที่กองทุนสัจจะฯ ต้องการเพิ่ม ได้แก่ 1) การสร้างที่อยู่อาศัยให้ผู้ยากไร้ โดยประสานงานความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทรับผิดชอบ 2) สวัสดิการน้ำดื่ม โดยประสานภาคีเครือข่าย เช่น กองทุนหมู่บ้าน SML เพื่อร่วมจัดตั้งโรงผลิตน้ำดื่ม 3) สวัสดิการเครื่องใช้เพื่อการจัดงาน โดยประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายที่สามารถดำเนินการได้ เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กองทุนหมู่บ้าน SML เพื่อให้สมาชิกเช่าราคาถูก 4) สวัสดิการพัฒนาอาชีพ โดยส่งเสริมการรวมกลุ่มและพัฒนาศักยภาพกลุ่มอาชีพ 5) สวัสดิการบรรเทาสาธารณภัย โดยบูรณาการแผนงานช่วยเหลือด้านสาธารณภัยร่วมกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง 6) สวัสดิการการศึกษาพิเศษโดยการจัดสอนพิเศษแก่เด็กในชุมชนทั้งด้านวิชาการ และวัฒนธรรมโดยจ้างครูพิเศษในชุมชน 7) สวัสดิการช่วยเหลือผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส ด้วยการร่วมมือกับ รพ.สต. จัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูผู้พิการในชุมชน และส่งเสริมอาชีพแก่ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส 8) สวัสดิการงดเหล้าในงานบุญ และผู้นำทำดี โดยส่งเสริมการงดเหล้า บุหรี่ ในเทศกาลเข้าพรรษา และผู้นำรวมตัวกันให้คำมั่นสัญญา ลด ละ เลิก เหล้าและ บุหรี่ 9) สวัสดิการฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณี โดยส่งเสริมการสืบทอดวัฒนธรรมพื้นบ้าน ให้กับเด็กในชุมชน และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านและพิธีกรรมสำคัญ เช่น การบูชาพระแม่โพสพ ให้เป็นกิจกรรมของชุมชน (ตาราง 18)

ตาราง 18 สวัสดิการ การดำเนินการ และภาคีเครือข่ายร่วมดำเนินการจัดสวัสดิการเพิ่มเติม ด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม

สวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการ	ภาคีเครือข่าย	
		ภาคีเครือข่าย	บทบาทหน้าที่
1. สวัสดิการสร้างที่อยู่อาศัยให้ ผู้ยากไร้	- ประธานหรือกรรมการกองทุนสัจจะฯประสาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างที่อยู่อาศัยให้ผู้ยากไร้ (นาหมอศรี นาหว่า 4A เขาพระ บางเหริ่ง 1A, ทน.สงขลา แม่ทอม 1B)	- กองทุนสัจจะฯ - พอช., พมจ., อปท.	- ประสานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง - ให้การช่วยเหลือสร้างที่อยู่อาศัยให้ผู้ยากไร้/ ประสานงานต่อผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้การช่วยเหลือ
2. สวัสดิการน้ำดื่ม	- จัดตั้งโรงผลิตน้ำดื่มจำหน่ายในรูปวิสาหกิจชุมชน (นาหมอศรี 4A, บางกล้า ทุ่งหวัง 1A, วัดจันทร์, ชุมพล 3B, ทุ่งลาน 2B) - ติดตั้งตู้น้ำดื่มหยอดเหรียญในชุมชน (สิงหนคร 3A, ระวะ 3B)	- กองทุนสัจจะฯ	- ดำเนินการจัดตั้งโรงผลิตน้ำดื่มของกองทุนสัจจะฯ - ประสานภาคีเครือข่าย เช่น กลุ่มออมทรัพย์, กองทุนหมู่บ้าน, SML ฯลฯ เพื่อร่วมจัดตั้งโรงผลิตน้ำ ดื่ม
3. เครื่องใช้เพื่อการจัดงาน ราคาถูก	- จัดหาเครื่องใช้เพื่อการจัดงานให้สมาชิกเช่า ในราคาถูก (เขาพระ 1A, นาหว่า 4A,)	- กองทุนสัจจะฯ - กองทุนหมู่บ้าน, - กลุ่มออมทรัพย์ - SML	- ประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย เช่น กลุ่มออมทรัพย์, กองทุนหมู่บ้าน, SML ฯลฯ - สนับสนุนเครื่องใช้เพื่อการจัดงาน ให้สมาชิก เช่าราคาถูก

ตาราง 18 สวัสดิการ การดำเนินการ และภาคีเครือข่ายร่วมดำเนินการจัดสวัสดิการเพิ่มเติม ด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม (ต่อ)

สวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการ	ภาคีเครือข่าย	
		ภาคีเครือข่าย	บทบาทหน้าที่
4. พัฒนาอาชีพ	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมให้เกิดกลุ่มอาชีพในชุมชน - พัฒนาศักยภาพกลุ่มอาชีพ เช่น ฝักอาชีพพระยะสั้น, การอบรมด้านเกษตร ฯลฯ (ทุ่งหวัง1A, ท่าข้าม2A, พะตง2B, บ่อตาน ระวะ3B, น้ำขาว ท่าม่วง4A, วังใหญ่4B) 	<ul style="list-style-type: none"> - กองทุนสัจจะฯ - อปท. - กศน - เกษตรอำเภอ - 	<ul style="list-style-type: none"> - ประสานภาคีเครือข่าย - ดำเนินการรวมกลุ่มอาชีพ - พัฒนาศูนย์เรียนรู้ - สนับสนุนงบประมาณ - ให้ความรู้การพัฒนาอาชีพ - พัฒนาศูนย์เรียนรู้ - ให้ความรู้การพัฒนาอาชีพเกษตร - ร่วมพัฒนาศูนย์เรียนรู้
5. บรรเทาสาธารณภัย	<ul style="list-style-type: none"> - บูรณาการแผนงานช่วยเหลือด้านสาธารณภัยร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง 	<ul style="list-style-type: none"> - กองทุนสัจจะฯ - อปท./อำเภอ - รพ.สต.,รพ. 	<ul style="list-style-type: none"> - ประสานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และสมัครกองทุนภัยพิบัติของกองทุนสัจจะฯให้ครบ 140 กองทุน - จัดทำแผนบูรณาการทุกภาคีเครือข่ายเพื่อรับมือสาธารณภัยและซ้อมแผน - ร่วมบูรณาการแผนสาธารณภัย เช่น สนับสนุนยาเวชภัณฑ์ การรักษาพยาบาล และซ้อมแผนร่วมกัน

ตาราง 18 สวัสดิการ การดำเนินการ และภาคีเครือข่ายร่วมดำเนินการจัดสวัสดิการเพิ่มเติม ด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม (ต่อ)

สวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการ	ภาคีเครือข่าย	
		ภาคีเครือข่าย	บทบาทหน้าที่
6. การศึกษาพิเศษ	<ul style="list-style-type: none"> - สอนพิเศษแก่เด็กในชุมชน ด้านวิชาการและวัฒนธรรม - จัดสรรเงินกองทุนสัจจะฯ จ่ายเป็นค่าตอบแทนครู - มอบประกาศเกียรติคุณครูผู้ทำประโยชน์แก่ชุมชน ด้านการศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - กองทุนสัจจะฯ 	<ul style="list-style-type: none"> - สำรวจทุนชุมชนที่สามารถเป็นครูสอนพิเศษด้านวิชาการ - จัดสอนพิเศษแก่เด็กในชุมชน - จัดสรรเงินของกองทุนสัจจะฯ จ่ายเป็นค่าตอบแทนครูสอนพิเศษ - มอบประกาศเกียรติคุณครูผู้ทำประโยชน์แก่ชุมชน
7. ช่วยเหลือผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูผู้พิการในชุมชน โดยอาสาสมัครซึ่งได้รับการอบรมหลักสูตรอบรมผู้เชี่ยวชาญด้านการดูแลผู้สูงวัยติดบ้าน ติดเตียง - ส่งเสริมอาชีพแก่ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส 	<ul style="list-style-type: none"> - กองทุนสัจจะฯ - รพ.สต./รพ. - อปท./พอช. 	<ul style="list-style-type: none"> - ประสานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องและร่วมดำเนินการ - เป็นแกนหลักในการจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูผู้พิการในชุมชน - อบรม อสม.ผู้ดูแลผู้พิการ - สนับสนุนงบประมาณและช่วยเหลือด้านอาชีพแก่ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส

ตาราง 18 สวัสดิการ การดำเนินการ และภาคีเครือข่ายร่วมดำเนินการจัดสวัสดิการเพิ่มเติม ด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม (ต่อ)

สวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการ	ภาคีเครือข่าย	
		ภาคีเครือข่าย	บทบาทหน้าที่
8. งดเหล้าในงานบุญและผู้นำทำดี	- ส่งเสริมการงดเหล้า บุหรี่ ในเทศกาลเข้าพรรษา ของคณะกรรมการกองทุนสัจจะฯและสมาชิก (ทุ่งหวัง, เขาพระ 1A, ท่าข้าม 2A, นาหว้า นามหอศรี คลองเป็ยะ 4A, วังใหญ่4B)	- กองทุนสัจจะฯ	- จัดทำข้อตกลงการงดเหล้า บุหรี่ ในเทศกาลเข้าพรรษาของคณะกรรมการกองทุนสัจจะฯ - มอบประกาศเกียรติคุณแก่คณะกรรมการกองทุนสัจจะฯที่งด เหล้า บุหรี่ ได้สำเร็จในเวทิงงานประจำปีของดี เครือข่ายสัจจะ
9. ฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณี	-ส่งเสริมการสืบทอดศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน เช่น เพลงเรือ, มโนราห์, หนังตะลุง ฯลฯ - ส่งเสริมการถ่ายทอดพิธีกรรมสำคัญ เช่น การบูชาพระแม่โพสพ ฯลฯ (ทุ่งหวัง, เขาพระ 1A, ท่าข้าม 2A, นาหว้า นามหอศรี คลองเป็ยะ 4A, วังใหญ่4B)	- กองทุนสัจจะฯ	- ประสานศิลปินพื้นบ้านในชุมชน ให้มาเป็นครูสอนให้แก่เด็กในชุมชน - จัดการสอนศิลปะพื้นบ้านให้กับเด็กในชุมชน - ส่งเสริมให้เป็นกิจกรรมของชุมชน

3. สวัสดิการด้านระบบบริการสาธารณสุข

3.1 สวัสดิการด้านระบบบริการสาธารณสุข ของเครือข่ายสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ

ในชุมชน

สวัสดิการที่กองทุนสัจจะฯ ทั้ง 28 กองทุน จัดให้กับสมาชิก มีเพียงสวัสดิการ
รักษาพยาบาลเท่านั้น

การจัดสวัสดิการของกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน พบว่านอกจากจะมีการจัดสวัสดิการ
รักษาพยาบาล และการส่งเสริมการออกกำลังกายในทุกพื้นที่แล้ว ยังมีการจัดสวัสดิการรักษาด้วย
แพทย์แผนไทยใน 2 พื้นที่ (ร้อยละ 7.14) ส่วนสวัสดิการธนาคารเครื่องมือแพทย์มี 1 พื้นที่ (ร้อยละ
3.57) (ตาราง 19)

ตาราง 19 จำนวนกองทุนที่จัดสวัสดิการด้านระบบบริการสาธารณสุขของเครือข่ายสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน จำแนกตามความเข้มแข็ง และ โชนพื้นที่

กลุ่ม	โชน	จำนวน	1. สวัสดิการ รักษาพยาบาล (เจ็บ)		2. สวัสดิการรักษาด้วย แพทย์แผนไทย		3. สวัสดิการธนาคาร เครื่องมือแพทย์		4. สวัสดิการ ธนาคารเลือด		5. สวัสดิการส่งเสริมการ ออกกำลังกาย		6. สวัสดิการส่งเสริมและ อนุรักษ์ตำรับอาหารพื้นบ้าน	
			กองทุน สัจจะฯ	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน	กองทุน สัจจะฯ	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน	กองทุน สัจจะฯ	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน	กองทุน สัจจะฯ	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน	กองทุน สัจจะฯ	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน	กองทุน สัจจะฯ	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน
			มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	อปท.	ไม่มี	ไม่มี
A	1	5	5	5	ไม่มี	มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	อปท.	ไม่มี	ไม่มี
	2	2	2	2		0								
	3	1	1	1		0								
	4	6	6	6		1								
B	1	4	4	4		0								
	2	3	3	3		0								
	3	4	4	4		0								
	4	2	2	2		0								
C	1	1	1	1		0								
รวม		28	28	28		1								

3.2 การดำเนินการจัดสวัสดิการด้านระบบบริการสาธารณสุข ของเครือข่ายสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน

กองทุนสัจจะฯ ส่วนใหญ่ มีการดำเนินการจัดสวัสดิการ โดยจ่ายเป็นเงินตามระเบียบกองทุน แต่มีบางกองทุนมีการจ่ายเงินจำนวนสูงกว่าระเบียบเครือข่าย โดยการนำเงินสมทบจากรัฐบาลและอปท. มาจ่ายสวัสดิการรักษาพยาบาล (ตาราง 19)

กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน พบว่ามีการจ่ายสวัสดิการ โดยจ่ายเป็นเงินตามระเบียบของกลุ่มเช่นเดียวกัน แต่พื้นที่ที่มีการจัดสวัสดิการแตกต่างออกไป เช่น สวัสดิการรักษาพยาบาลของกลุ่มนารีพิทักษ์วัย ซึ่งจ่ายสวัสดิการให้กับสมาชิกที่ป่วยและผู้เฝ้าไข้ สวัสดิการรักษาด้วยแพทย์แผนไทย กลุ่มออมทรัพย์จ่ายเป็นค่ารักษากับหมอพื้นบ้านหรือหมอนวดแผนไทย สวัสดิการธนาคารเครื่องมือแพทย์ กลุ่มออมทรัพย์สมทบทุนซื้อเครื่องมือแพทย์ให้กับ รพ.สต. สวัสดิการส่งเสริมการออกกำลังกาย อปท. สนับสนุนลานกีฬา/อุปกรณ์กีฬา ชมรมผู้สูงอายุมีการแข่งขันกีฬาผู้สูงอายุ มีการจัดตั้งชมรมออกกำลังกาย และมีการส่งเสริมการปั่นจักรยานเรียนรู้ชุมชนของกลุ่มออมทรัพย์ สวัสดิการส่งเสริมและอนุรักษ์ตำรับอาหารพื้นบ้าน โดยอปท.จัดประกวดอาหารพื้นบ้านในงานเกษตรสร้างสุข (ตาราง 20)

ตาราง 20 สวัสดิการ และการดำเนินการจัดสวัสดิการ ด้านระบบบริการสาธารณสุข ของกองทุนสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน

สวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กองทุนสัจจะฯ ในปัจจุบัน	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน ที่จัดสวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน
1.การรักษาพยาบาล (เจ็บ)	- เมื่อเจ็บป่วยนอนโรงพยาบาล กองทุนสัจจะฯ จ่ายค่าเสียโอกาสคืนละ 100 บาท ปีละไม่เกิน 10 คืน/ราย (กองทุนสัจจะส่วนใหญ่) แต่มีความแตกต่างในบางกองทุน เช่น - ตำบลเขาพระจ่าย 170 บาท โดย 100 บาท จาก กองทุนสัจจะฯ, 50 และ 20 บาท จากเงินสมทบ รัฐบาลและอปท.ตามลำดับ	- กลุ่มออมทรัพย์ - กลุ่มนารีพิทักษ์วัย	- จ่ายเป็นค่าเฝ้าไข้ คืนละ 100 บาท ปีละไม่เกิน 10 คืน (ทุ่งหวัง 1A) - จ่ายเป็นเงิน จำนวนเงินขึ้นอยู่กับระเบียบของกลุ่ม - จัดสมาชิกไปนอนเฝ้าไข้และจ่ายเป็นเงินให้คืนละ 200 บาท โดยมอบให้ผู้ป่วย 100 บาท ผู้เฝ้า 100 บาท ปีละไม่เกิน 1,000 บาท/ปี/คน (น้ำขาว 4A)
2. การรักษาด้วยแพทย์แผนไทย	- ไม่มี	- กลุ่มออมทรัพย์ - รพ.สต.	- จ่ายค่ารักษานวดแผนไทย (น้ำขาว 4A) - จ่ายค่ารักษาด้วยหมอฟันบ้าน(เขาพระ 1A) - จัดบริการรักษาด้วยการแพทย์แผนไทย
3. ธนาคารเครื่องมือแพทย์และ เครื่องมือ อุปกรณ์สำหรับผู้พิการ	- ไม่มี	- กลุ่มออมทรัพย์ - รพ.	- สมทบทุนซื้อเครื่องมือแพทย์มอบให้ รพ.สต. (น้ำขาว 4A) - มีศูนย์รับบริจาคและให้ยืมเครื่องมือแพทย์และ เครื่องมืออุปกรณ์สำหรับผู้พิการ เช่น เตียง, เครื่อง ออกซิเจน, รถเข็น, ไม้เท้า ฯลฯ แต่ไม่เพียงพอ

ตาราง 20 สวัสดิการ และการดำเนินการจัดสวัสดิการ ด้านระบบบริการสาธารณสุข ของกองทุนสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน (ต่อ)

สวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กองทุนสัจจะฯในปัจจุบัน	กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน ที่จัดสวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการของ กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน
4. ธนาคารเลือด (จัดทำทะเบียน กรุปเลือดสมาชิก)	- ไม่มี	- ไม่มี	
5. กีฬาสร้างสุขภาพ	- ไม่มี	- อปท. - กลุ่มในชุมชน - ชมรมผู้สูงอายุ - ออมทรัพย์	- สร้างลานกีฬาในชุมชน (นาหมอศรี นาหัว 4A,ท่าข้าม 2A) - จัดตั้งชมรมจักรยาน /ไม้พลอง/ แอร์โรบิค (ในพื้นที่ ส่วนใหญ่) - จัดแข่งขันกีฬาผู้สูงอายุ (ในพื้นที่ส่วนใหญ่) - ปั่นจักรยานเรียนรู้ชุมชน ทุกวันเสาร์ (ทุ่งหวัง1A)
6. สวัสดิการส่งเสริมและอนุรักษ์ ตำรับอาหารพื้นบ้าน	- ไม่มี	- อปท.	- จัดงานเกษตรสร้างสุข มีกิจกรรมประกวดอาหาร พื้นบ้าน (ท่าข้าม 2A)

3.3 ความต้องการสวัสดิการเพื่อสุขภาวะ ด้านระบบบริการสาธารณสุข ของ เครือข่ายสัจจะฯ

สวัสดิการที่กองทุนสัจจะฯ ต้องการเพิ่ม ได้แก่ 1) สวัสดิการเยี่ยมสมาชิกป่วย โดยสมาชิกกองทุนสัจจะฯ สวมเสื้อสีส้มของเครือข่ายขับเคลื่อนยานยนต์ไปเยี่ยมสมาชิกป่วย 2) สวัสดิการดูแลสุขภาพด้วยแพทย์แผนไทย โดยการให้ความรู้และส่งเสริมการปลูกและใช้สมุนไพร ส่งเสริมการดูแลมารดาหลังคลอดด้วยแพทย์แผนไทย เช่น การอยู่ไฟ 3) สวัสดิการธนาคารเครื่องมือแพทย์ และเครื่องมืออุปกรณ์สำหรับผู้พิการ โดยส่งเสริมการจัดตั้งธนาคารเครื่องมือแพทย์ และเครื่องมืออุปกรณ์สำหรับผู้พิการ ร่วมกับภาคีเครือข่าย 4) สวัสดิการธนาคารเลือด โดยจัดทำทะเบียนกรุปเลือดของสมาชิก 5) สวัสดิการกีฬาสร้างสุข โดยจัดให้มีการแข่งขันกีฬาประจำปีของเครือข่ายสัจจะฯ 6) สวัสดิการส่งเสริมและอนุรักษ์ตำรับอาหารพื้นบ้าน โดยส่งเสริมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้วยเมนูอาหารพื้นบ้านเพื่อสุขภาพในงานสาธารณสุข ส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรอาหารพื้นบ้านเพื่อสุขภาพในศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน และจัดประกวดเมนูอาหารพื้นบ้านของเครือข่ายสัจจะฯ (ตาราง 21)

การจัดสวัสดิการที่ต้องการเพิ่มดังกล่าว ส่วนใหญ่กองทุนสัจจะฯ มีบทบาทสำคัญในการประสานงานเพื่อขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีบทบาทรับผิดชอบในงานที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการนั้นๆ ในพื้นที่ เช่น ประสาน รพ.สต., รพ. เพื่อให้ความรู้ทางวิชาการด้านสุขภาพ การตรวจกรุปเลือดให้สมาชิก เป็นต้น ประสานอปท.เพื่อขอสนับสนุนงบประมาณสร้างเสริมสุขภาพ ส่วนสวัสดิการที่กองทุนสัจจะฯ สามารถดำเนินการได้เอง เช่น การจัดทีมสมาชิกสวมเสื้อสีส้มไปเยี่ยมสมาชิกป่วย สสำรวจหมอพื้นบ้านในพื้นที่ การสำรวจและจัดทำทะเบียนกรุปเลือดสมาชิกกองทุน ส่วนเครือข่ายสัจจะฯ มีบทบาทในการส่งเสริมการจัดสวัสดิการของกองทุนสัจจะฯ ที่เป็นสมาชิกเครือข่าย เช่น การแข่งขันกีฬาประจำปี และการประกวดเมนูอาหารพื้นบ้าน ของเครือข่ายสัจจะฯ (ตาราง 21)

ตาราง 21 สวัสดิการ การดำเนินการ และภาคีเครือข่ายร่วมดำเนินการจัดสวัสดิการเพิ่มเติม ด้านระบบบริการสาธารณสุข

สวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการ	ภาคีเครือข่าย	
		ภาคีเครือข่าย	บทบาทหน้าที่
1. เยี่ยมสมาชิกป่วย	- สมาชิกกองทุนสัจจะฯ สวมเสื้อสีส้มและขั้วจักรยานยนต์ไปเยี่ยมผู้ป่วย (เขาพระ 1A)	- กองทุนสัจจะฯ	- ประสานงานและจัดสมาชิกทีมสวมเสื้อสีส้มขั้วจักรยานยนต์ไปเยี่ยมผู้ป่วย
2. ดูแลสุขภาพด้วยการแพทย์แผนไทย	- ให้ความรู้และส่งเสริมให้สมาชิกปลูกและใช้สมุนไพร - ส่งเสริมการดูแลสุขภาพด้วยแพทย์พื้นบ้าน เช่น การอยู่ไฟของมารดาหลังคลอด (วังใหญ่ 4B, ท่าข้าม 2A, นาหว้า คลองเปี๊ยะ นาทมอศรี 4A, พุงหวัง เขาพระ 1A)	- กองทุนสัจจะฯ - อปท. - รพ.สต./รพ.	- ประสานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง - ศึกษาทุนในชุมชน เช่น หมอพื้นบ้าน ฯลฯ - สนับสนุนงบประมาณ - สนับสนุนความรู้ทางวิชาการและร่วมขับเคลื่อนกิจกรรม
3. ธนาคารเครื่องมือแพทย์และเครื่องมือ อุปกรณ์สำหรับผู้พิการ	- จัดตั้งธนาคารเครื่องมือแพทย์ เช่น เตียง อุปกรณ์ในการดูแลผู้ป่วย เพื่อให้ชุมชนมาใช้	- กองทุนสัจจะฯ - รพ.สต., รพ. - อปท.	- ประสานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง - เป็นคณะทำงานของธนาคารเครื่องมือแพทย์ - รับผิดชอบดูแลธนาคารเครื่องมือแพทย์ และเครื่องมืออุปกรณ์สำหรับผู้พิการ - สนับสนุนงบประมาณ

ตาราง 21 สวัสดิการ การดำเนินการ และภาคีเครือข่ายร่วมดำเนินการจัดสวัสดิการเพิ่มเติม ด้านระบบบริการสาธารณสุข (ต่อ)

สวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการ	ภาคีเครือข่าย	
		ภาคีเครือข่าย	บทบาทหน้าที่
4. สวัสดิการธนาคารเลือด	- สำรวจและจัดทำทะเบียนกรุปเลือดสมาชิกกองทุน	- กองทุนสัจจะฯ - รพ.สต.,รพ.	- ประสานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง จัดทะเบียนกรุปเลือดสมาชิกกองทุนสัจจะฯ - ตรวจสอบกรุปเลือดสมาชิกกองทุนสัจจะฯ (กรณีสมาชิกไม่ทราบกรุปเลือด)
5. สวัสดิการกีฬาสร้างสุขภาพ	- ส่งเสริมให้สมาชิกในกองทุนออกกำลังกาย โดยสร้างแรงจูงใจ เช่น มอบเกียรติบัตรแก่ผู้ที่ ออกกำลังกายสม่ำเสมอ รางวัลผู้มีสุขภาพดีไม่เคยเบิกสวัสดิการเจ็บป่วย - จัดกิจกรรมแข่งขันกีฬาของสมาชิกกองทุนสัจจะฯใน ระดับโซน	- กองทุนสัจจะฯ	- ประชุมสมาชิกกองทุนสัจจะฯเพื่อวางแผน ดำเนินการจัดกิจกรรม

ตาราง 21 สวัสดิการ การดำเนินการ และภาคีเครือข่ายร่วมดำเนินการจัดสวัสดิการเพิ่มเติม ด้านระบบบริการสาธารณสุข (ต่อ)

สวัสดิการ	การดำเนินการจัดสวัสดิการ	ภาคีเครือข่าย	
		ภาคีเครือข่าย	บทบาทหน้าที่
6. ส่งเสริมและอนุรักษ์ตำรับอาหารพื้นบ้าน	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการอนุรักษ์ตำรับอาหารพื้นบ้าน เช่น ประกวดอาหารพื้นบ้าน,อาหารเพื่อสุขภาพ ในกิจกรรมสำคัญของชุมชน - จัดกิจกรรมส่งเสริม อนุรักษ์ตำรับ อาหารพื้นบ้าน ในศูนย์เรียนรู้ของชุมชน - เสนอให้เครือข่ายสัจจะฯ จัดกิจกรรมอาหารเพื่อสุขภาพ โดยมีการประกวดอาหารพื้นบ้านของกองทุนสัจจะฯ 	<ul style="list-style-type: none"> - กองทุนสัจจะฯ - เครือข่ายสัจจะฯ - อปท. - โรงเรียน - รพ.สต.,รพ. 	<ul style="list-style-type: none"> - ประสานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องและขับเคลื่อนกิจกรรม - จัดประกวดอาหารพื้นบ้านของกองทุนสัจจะฯ 140 กองทุน 140 เมนู ในงานมหกรรมประจำปี ของดีเครือข่ายสัจจะฯ - ร่วมขับเคลื่อนกิจกรรม - สนับสนุนงบประมาณ - บูรณาการในรายวิชาเรียน เช่น ตำรับอาหารพื้นบ้านขนมไทยในชุมชน ฯลฯ - ผสานกิจกรรมกองทุนสัจจะฯร่วมกับงานปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เช่น เมนูอาหารพื้นบ้านกับการสร้างสุขภาพ ฯลฯ

อภิปรายผล

การจัดสวัสดิการชุมชนและความต้องการสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาพของเครือข่าย สัจจะฯ แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจเจกบุคคล ด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งแบ่งเป็นสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และสังคม และด้านระบบบริการสาธารณสุข ผลการวิจัยสามารถอภิปรายได้ ดังนี้

1. สวัสดิการของเครือข่ายสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน
2. การดำเนินการจัดสวัสดิการของเครือข่ายสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน
3. ความต้องการสวัสดิการเพื่อสุขภาพของเครือข่ายสัจจะฯ

1. สวัสดิการของเครือข่ายสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน

ผลการศึกษา พบว่า สวัสดิการตามระเบียบเครือข่ายสัจจะฯ และทุกกองทุนจัด ได้ ยังคงเป็นสวัสดิการเชิงรับ และมีจำนวนน้อย ครอบคลุมเพียงด้านปัจเจกบุคคล ได้แก่ สวัสดิการ รับขวัญบุตร แม่คลอดนอน โรงพยาบาล และฌาปนกิจ แต่ขาดสวัสดิการส่งเสริมสุขภาพในช่วงที่มีชีวิตอยู่ ส่วนสวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม มีเพียงสวัสดิการคนทำงานเท่านั้น ซึ่งสิ่งแวดล้อมทางสังคมประกอบด้วยมิติย่อย ๆ อีกมากมายที่ส่งผลต่อสุขภาพ เช่น ครอบครัว เศรษฐกิจ วัฒนธรรม การศึกษา ฯลฯ (สุรเกียรติ์ อาชานุกาพ 2550) และสวัสดิการด้านระบบบริการสาธารณสุข มีเพียงสวัสดิการรักษาพยาบาล ซึ่งปัจจัยด้านระบบบริการสาธารณสุขควรครอบคลุมด้านส่งเสริม ป้องกัน รักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพ สวัสดิการที่กองทุนสัจจะฯ มีจึงไม่เพียงพอที่จะช่วยให้สมาชิกมีสุขภาพได้ เนื่องจากปัจจัยกำหนดสุขภาพนั้นประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านบุคคล ด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งแบ่งเป็นสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและสังคม และด้านระบบบริการสาธารณสุข การจัดสวัสดิการเพื่อสุขภาพจึงจำเป็นต้องจัดสวัสดิการให้ครบทุกด้าน เนื่องจากทุกด้านมีความเชื่อมโยงและส่งผลต่อกัน (สุรเกียรติ์ อาชานุกาพ 2550)

สวัสดิการตามระเบียบเครือข่ายสัจจะฯ ซึ่งกองทุนสามารถจัดได้เพียงบางกองทุนเท่านั้น ด้านปัจเจกบุคคล ได้แก่ สวัสดิการจ่ายเงินกู้และเงินฝากให้แทนกรณีสมาชิกเสียชีวิต ด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ การศึกษา การช่วยเหลือผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส เนื่องจากสวัสดิการดังกล่าวกองทุนจะจัดสวัสดิการ เมื่อมีสถานะการเงินที่ดี และไม่เสี่ยงต่อการความมั่นคงทางการเงิน ส่งผลให้กองทุนที่จัดสวัสดิการได้ครบตามระเบียบเครือข่ายฯ ส่วนใหญ่เป็นกองทุนกลุ่ม A ซึ่งมีสถานะทางการเงินมั่นคง เครือข่ายสัจจะฯ จึงควรทบทวนสวัสดิการที่มีตามระเบียบสอดคล้องกับหลักการจัดสวัสดิการชุมชน คือ การจัดสวัสดิการชุมชนต้องสอดคล้องกับความต้องการ และวิถี

ชีวิตของแต่ละพื้นที่ ซึ่งควรพิจารณาสถานะการเงินของกองทุน โดยมีการวางแผนการใช้ที่สอดคล้องกับสถานะการเงินของกองทุน และความต้องการของสมาชิก (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน 2547)

สวัสดิการที่ไม่อยู่ในระเบียบเครือข่ายสัจจะฯ แต่กองทุนสัจจะฯ กลุ่ม A และ B ซึ่งพบเพียง 1-2 กองทุน จัดสวัสดิการร่วมกับกลุ่มออมทรัพย์ ได้แก่ สวัสดิการอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าชุมชน และแหล่งน้ำธรรมชาติ ความดี และสวัสดิการเครื่องใช้เพื่อการจัดงาน เป็นเพราะสวัสดิการดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากคณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์ในพื้นที่กับกองทุนสัจจะฯ เป็นชุดเดียวกัน อีกทั้งยังเป็นกลุ่มออมทรัพย์ที่มีความเข้มแข็ง คือ เป็นสวัสดิการที่กลุ่มออมทรัพย์ดำเนินการอยู่ก่อนแล้ว (ตาราง 13 และ 16) สวัสดิการที่กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชนมีการจัดสวัสดิการพบว่า มีความเหมือนกับสวัสดิการของกองทุนสัจจะฯ ได้แก่ สวัสดิการที่เป็นพื้นฐานในวงจรชีวิต และพบว่ามีการจัดสวัสดิการที่แตกต่างจากกองทุนสัจจะฯ 12 เรื่อง ได้แก่ สวัสดิการบำนาญผู้สูงอายุ ส่งเสริมการ ออกกำลังกาย เกษตรอินทรีย์/เกษตรผสมผสาน ธนาคารขยะ เงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัย การสร้างที่อยู่อาศัยให้ผู้ยากไร้/ผู้เดือดร้อน ศูนย์เรียนรู้ด้านอาชีพ กคเหล้าในงานบุญ การรักษาด้วยแพทย์แผนไทย น้ำดื่ม ส่งเสริมและอนุรักษ์ตำรับอาหารพื้นบ้าน และธนาคารเครื่องมือแพทย์ ซึ่งจะเห็นได้ว่า มีจำนวนสวัสดิการที่มากกว่าและครอบคลุมปัจจัยกำหนดสุขภาวะ ทั้งนี้เนื่องมาจากมีกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชนหลายภาคส่วน ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ในพื้นที่ ซึ่งบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการที่แตกต่างกัน และกลุ่มในชุมชน ได้แก่ กลุ่มออมทรัพย์ ซึ่งมีความเข้มแข็งจึงมีศักยภาพในการจัดสวัสดิการที่หลากหลาย แต่พบในบางพื้นที่เท่านั้น

2. การดำเนินการจัดสวัสดิการของเครือข่ายสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน

การดำเนินการจัดสวัสดิการของเครือข่ายสัจจะฯ ในปัจจุบัน มี 2 ลักษณะ คือ การจัดสวัสดิการด้วยกองทุนสัจจะฯ เอง และการจัดสวัสดิการร่วมกับภาคีเครือข่าย ซึ่งสวัสดิการที่ดำเนินการโดยกองทุนสัจจะฯ ส่วนใหญ่จ่ายเป็นเงินตามระเบียบกองทุน แต่ในกองทุนที่มีความเข้มแข็ง เช่น กองทุนสัจจะฯ ตำบลเขาพระ บางเหริ่ง ทุ่งหวัง ฯลฯ จะจ่ายในวงเงินที่สูงกว่าระเบียบ โดยใช้เงินซึ่งได้จากการสมทบจากภาครัฐมาจ่ายสวัสดิการ เนื่องจากกองทุนดังกล่าวเป็นกองทุน กลุ่ม A ซึ่งมีความเข้มแข็ง มีสถานะทางการเงินของกองทุนมั่นคง อีกทั้งมีโอกาสได้รับเงินสมทบจากภาคส่วนต่าง ๆ มากกว่ากองทุนอื่น ๆ ดังข้อมูล (ตาราง 6 ข้อมูลแสดงสถานะทางการเงิน และตาราง 7 การสมทบเงินกองทุนสัจจะฯ) ที่พบว่ากองทุนสัจจะฯ ที่มีสถานะการเงินดีที่สุด คือ ตำบลบางเหริ่ง รองลงมา คือ บ้านพรุ ทุ่งหวัง และเขาพระ ตามลำดับ และการได้รับเงินสมทบและมีเงินสมทบคงเหลือจากมากที่สุด คือ ตำบลเขาพระ รองลงมาคือตำบลทุ่งหวัง และบางเหริ่ง ตามลำดับ ทำให้สามารถจ่ายเงินสวัสดิการได้มากกว่า และพบว่า สวัสดิการของกองทุนสัจจะฯ มีการจ่ายเป็นเงินมากกว่าการจัดกิจกรรมพัฒนาสิ่งแวดล้อม และระบบบริการสาธารณสุขที่เอื้อต่อ สุขภาวะ ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง

ได้เสนอให้มีการจัดสวัสดิการในรูปกิจกรรมที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสถานะทางการเงินของกองทุน สอดคล้องกับการศึกษาของ สำริง เสกขุนทด (2553) เรื่อง สวัสดิการชุมชนเครื่องมือสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนท้องถิ่น:กรณีศึกษา ตำบลแวงโสภะ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการทบทวนหรือปรับปรุงประเภทสวัสดิการด้านต่างๆ และจำนวนเงินสวัสดิการแต่ละประเภทให้เหมาะสมกับรายรับของกองทุนฯ ซึ่งสวัสดิการที่ต้องเน้นเรื่องความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ควรคิดหาสวัสดิการที่ไม่ต้องจ่ายเงิน และสอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน ส่วนการดำเนินการของกองทุนฯ จะร่วมกับกลุ่มออมทรัพย์ โดยการจัดกิจกรรมซึ่งพบเพียง 1-2 พื้นที่ ได้แก่ ประกาศเขตอนุรักษ์ป่าชุมชน ประกาศยกย่องผู้ทำดี การให้สิทธิพิเศษ เช่น การใช้ความดีค่าประกันเงินกู้ ฯลฯ ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชนซึ่งรวมหน่วยงานภาครัฐและกลุ่มในชุมชน จัดสวัสดิการโดยจ่ายเป็นเงิน และกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่

3. ความต้องการสวัสดิการเพื่อสุขภาพของเครือข่ายฯ

ความต้องการสวัสดิการเพื่อสุขภาพของเครือข่ายฯ พบว่า เครือข่ายฯ มีความต้องการสวัสดิการเพิ่มเติมครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน สวัสดิการที่ต้องการเพิ่ม ด้านปัจเจกบุคคล มี 4 เรื่อง ได้แก่ สวัสดิการอาหารบำรุงครรภ์มารดา ปลูกต้นไม้รับขวัญบุตร ดูแลแม่หลังคลอดด้วยแพทย์แผนไทย และเยี่ยมผู้สูงอายุ สวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ต้องการเพิ่มมี 4 เรื่อง ได้แก่ สวัสดิการการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชุมชนและแหล่งน้ำธรรมชาติ ธนาคารขยะ และเกษตรอินทรีย์/เกษตรผสมผสาน สวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ต้องการเพิ่มมี 9 เรื่อง ได้แก่ สวัสดิการสร้างที่อยู่อาศัยให้ผู้ยากไร้ น้ำดื่ม เครื่องใช้เพื่อการจัดงานราคาถูก พัฒนาอาชีพ บรรเทาสาธารณภัย การศึกษาพิเศษ ช่วยเหลือผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส สงเคราะห์ในงานบุญและผู้นำทำดี และฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณี สวัสดิการด้านระบบบริการสาธารณสุขที่ต้องการเพิ่มมี 6 เรื่อง ได้แก่ สวัสดิการเยี่ยมสมาชิกป่วย ดูแลสุขภาพด้วยแพทย์แผนไทย ธนาคารเครื่องมือแพทย์และเครื่องมืออุปกรณ์สำหรับผู้พิการ ธนาคารเลือด กีฬาสร้างสุข และส่งเสริมอนุรักษ์ตำรับอาหารพื้นบ้าน ซึ่งสวัสดิการที่ต้องการเพิ่มดังกล่าวบางส่วนเหมือนสวัสดิการของกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน มีสวัสดิการที่ต้องการริเริ่มใหม่ เช่น สวัสดิการอาหารบำรุงครรภ์มารดา ปลูกต้นไม้รับขวัญบุตร ดูแลแม่หลังคลอดด้วยแพทย์แผนไทย ธนาคารเลือด การศึกษาพิเศษ ซึ่งจะเห็นว่า ความต้องการสวัสดิการเพิ่มเติม ครอบคลุมสวัสดิการในทุกด้าน สอดคล้องกับความหมายของ สวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาพ คือ เครื่องมือในการสร้างสังคมบนพื้นฐานของการพึ่งพาตนเองและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน โดยเป้าหมายของสวัสดิการ คือ สุขภาพ ดังนั้นเพื่อให้ประชาชนมีความสุขหรือสุขภาพ การจัดสวัสดิการจึงควรครอบคลุมการพัฒนา ปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาพทุก ๆ ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคคล คือ ความเชื่อ พฤติกรรม วิถีชีวิต ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทั้งกายภาพ ชีวภาพ สังคม และปัจจัยสุดท้าย คือ ระบบบริการสาธารณสุข (สุรเกียรติ

อาชานุกาพ 2550) ซึ่งมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างเป็นองค์รวม นอกจากนี้พบว่า สวัสดิการที่ต้องการเพิ่มมีลักษณะเป็นการจัดกิจกรรมพัฒนาปัจจัยกำหนดสุขภาพ ร่วมกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการ มากกว่าการจ่ายเป็นเงินซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเจตนาถ แซ่เจี๋ย (2548) เรื่องประเภทและวิธีการจัดสวัสดิการชุมชน โดยเครือข่ายออมทรัพย์หลักสี่ – คอนเมือง กรุงเทพมหานคร ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า สวัสดิการส่วนใหญ่จ่ายเป็นเงิน ได้รับเมื่อเสียชีวิต ทำให้สมาชิกไม่ให้ความสำคัญ ดังนั้นการจัดสวัสดิการจึงควรพัฒนาโดยเน้นสวัสดิการที่ครบวงจรชีวิต ซึ่งเกิดจากการให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดประเภทสวัสดิการ เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของสมาชิก และการศึกษาของปัทมาวดี โพชนุกูล ชูชูกิ (2552) เรื่อง การสังเคราะห์ความรู้เรื่องสวัสดิการชุมชนในประเทศไทย โดยได้ให้ข้อเสนอแนะ คือ ควรศึกษาความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับเรื่องสวัสดิการ และหารูปแบบใหม่ๆของการจัดสวัสดิการที่ไม่มุ่งเน้นเพียงการจ่ายเงิน โดยกองทุนสัจจะฯ มีบทบาท หลัก คือ การประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย และการใช้ทุนของกองทุนร่วมกับทุนชุมชนในพื้นที่ ในการดำเนินกิจกรรมโดยต้องคำนึงถึงความมั่นคงทางสถานะการเงินของกองทุน และสอดคล้องกับหลักการจัดสวัสดิการชุมชนที่ว่า สวัสดิการชุมชนมิใช่เรื่องที่เน้นตัวเงินแบบสงเคราะห์ แต่มุ่งสร้างความมั่นใจอยู่อย่างมีศักดิ์ศรีและมีความสุข จึงเป็นเรื่องที่คนในชุมชนจะเป็นผู้ร่วมกันสร้าง ดังนั้นชุมชนจึงควรเป็นผู้จัดการเอง โดยรัฐหรือองค์กรภายนอกเป็นเพียงผู้หนุนเสริม ทั้งนี้ การจัดสวัสดิการของชุมชนสามารถสอดแทรกไว้ได้ในทุกกิจกรรม ริเริ่มแล้วต่อยอดกันเรื่อยไป ภายใต้ความพร้อมและความเห็นชอบร่วมกันของคนในชุมชน (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน 2547)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดสวัสดิการชุมชนและความต้องการสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาวะ 3 ด้าน คือ ด้านปัจเจกบุคคล ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านระบบบริการสาธารณสุข ของเครือข่ายสังจະ๑ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประธานกองทุนสังจະ๑หรือตัวแทนที่ประธานมอบหมาย จำนวน 28 คน สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นอย่างมีสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้ค่า CVI เท่ากับ 0.86 วิเคราะห์ข้อมูล และนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามมาระดมสมอง (Brainstroming) เพื่อยืนยันข้อมูล และหาแนวทางการดำเนินการสวัสดิการที่ต้องการเพิ่ม กลุ่มตัวอย่างที่เข้าระดมสมองได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) คือ เป็นตัวแทนของกองทุนสังจະ๑กลุ่ม A B และ C จำนวน 8 คน เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่าง เดือนมกราคม – กรกฎาคม พ.ศ. 2557 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. สวัสดิการของเครือข่ายสังจະ๑ และกลุ่มอื่นๆ ในชุมชน

กองทุนสังจະ๑ ทุกกองทุนมีการจัดสวัสดิการตามระเบียบเครือข่าย แต่ไม่ครบทั้ง 9 เรื่องที่เครือข่ายกำหนด ซึ่งสวัสดิการที่จัดได้ครบทุกกองทุน ด้านปัจเจกบุคคล ได้แก่ สวัสดิการรับขวัญบุตร แม่คลอดนอน โรงพยาบาล ฌาปนกิจ ด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม มีเพียงสวัสดิการคนทำงาน และด้านระบบบริการสาธารณสุข มีเพียงสวัสดิการรักษาพยาบาล และสวัสดิการที่จัดได้เพียงบางกองทุน ด้านปัจเจกบุคคล ได้แก่ สวัสดิการจ่ายเงินกู้และเงินฝากให้แทนกรณีสมาชิกเสียชีวิต ด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ การศึกษา การช่วยเหลือผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส

สวัสดิการที่อยู่นอกระเบียบเครือข่ายสังจະ๑ ซึ่งกองทุนสังจະ๑ ทุกกองทุนสามารถจัดได้ ได้แก่ สวัสดิการฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณี และกองทุนสังจະ๑ เพียง 1-2 กองทุน มีการจัด

สวัสดิการร่วมกับกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน ได้แก่ สวัสดิการอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าชุมชน และแหล่งน้ำธรรมชาติ ความดี ฯลฯ เป็นเพราะคณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์ในพื้นที่กับกองทุนสัจจะฯ เป็นชุดเดียวกัน

กลุ่มอื่นๆ ในชุมชน มีการจัดสวัสดิการบางส่วนเหมือนกองทุนสัจจะฯ ได้แก่ สวัสดิการรับขวัญบุตร แม่คลอดคนอนโรงพยาบาล ฌาปนกิจ คนทำงาน และสวัสดิการรักษาพยาบาล และพบว่า มีสวัสดิการที่หลากหลายกว่าซึ่งไม่พบในกองทุนสัจจะฯ ได้แก่ เกษตรอินทรีย์/เกษตรผสมผสาน ธนาคารขยะ น้ำดื่ม การสร้างที่อยู่อาศัยให้ผู้ยากไร้/ผู้เดือดร้อน ศูนย์เรียนรู้ด้านอาชีพ งดเหล้าในงานบุญ การรักษาด้วยแพทย์แผนไทย ส่งเสริมอนุรักษ์ตำรับอาหารพื้นบ้าน และธนาคารเครื่องมือแพทย์ และพบว่า กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน มีการจัดสวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทั้งทางด้านกายภาพ และสังคม มากกว่ากองทุนสัจจะฯ แต่พบในพื้นที่ที่กลุ่มออมทรัพย์เข้มแข็งเท่านั้น

2. การดำเนินการจัดสวัสดิการของเครือข่ายสัจจะฯ และกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน พบว่าการดำเนินการจัดสวัสดิการของเครือข่ายสัจจะฯ มี 2 ลักษณะ คือ จัดสวัสดิการด้วยกองทุนสัจจะฯ และการจัดสวัสดิการร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ ซึ่งสวัสดิการที่ดำเนินการ โดยกองทุนสัจจะฯ ส่วนใหญ่จะจ่ายเป็นเงินตามระเบียบกองทุน แต่ในกองทุนที่มีความเข้มแข็งจะจ่ายในวงเงินที่สูงกว่า ระเบียบ ยกเว้นสวัสดิการฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณีที่จัดในรูปกิจกรรม คือ การรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ สวัสดิการเครื่องใช้เพื่อการจัดงาน จัดสวัสดิการโดยการซื้อชุดอาหารบุปไฟ่หิ้ว สวัสดิการบรรเทาสาธารณภัย จัดโดยการให้เครื่องอุปโภคบริโภคแก่สมาชิกผู้ประสบภัย และสวัสดิการช่วยเหลือผู้พิการ/ผู้ด้อยโอกาส จัดโดยกองทุนสัจจะฯ เป็นผู้ฝากเงินให้ ซึ่งผู้ด้อยโอกาสจะได้รับสวัสดิการตามระเบียบกองทุนสัจจะฯ ส่วนการจัดสวัสดิการร่วมกับภาคีเครือข่ายพบเพียง 1-2 พื้นที่ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่กลุ่มออมทรัพย์มีความเข้มแข็ง โดยมีคณะกรรมการบริหารกองทุนสัจจะฯ และกลุ่มออมทรัพย์เป็นชุดเดียวกัน ซึ่งสวัสดิการที่จัดร่วมกันในรูปจัดกิจกรรม ได้แก่ การยกย่องคนดี การสนับสนุนวัสดุสิ่งของหรือการให้สิทธิพิเศษ เช่น การใช้ความดีค้าประกันเงินกู้

ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชนซึ่งรวมหน่วยงานภาครัฐและกลุ่มในชุมชน จัดสวัสดิการโดยจ่ายเป็นเงิน และกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่

3. ความต้องการสวัสดิการเพื่อสุขภาพของเครือข่ายสัจจะฯ พบว่าเครือข่ายมีความต้องการสวัสดิการ เพิ่มเติมครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน สวัสดิการที่ต้องการเพิ่มด้านปัจเจกบุคคลมี 4 เรื่อง ได้แก่ สวัสดิการอาหารบำรุงครรภ์มารดา ปลุกต้นไม้รับขวัญบุตร ดูแลแม่หลังคลอดด้วยแพทย์แผนไทย และเยี่ยมผู้สูงอายุ สวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ต้องการเพิ่มมี 4 เรื่อง ได้แก่ สวัสดิการอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าชุมชนและแหล่งน้ำธรรมชาติ ธนาคารขยะ และเกษตรอินทรีย์/เกษตรผสมผสาน สวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ต้องการเพิ่มมี 9 เรื่อง ได้แก่ สวัสดิการสร้างที่อยู่อาศัยให้ผู้ยากไร้/ผู้เดือดร้อน น้ำดื่ม เครื่องใช้เพื่อการจัดงานราคาถูกลง พัฒนาอาชีพ บรรเทาสาธารณภัย การศึกษาพิเศษ

ช่วยเหลือผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส งดเหล้าในงานบุญและผู้นำทำดี และฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณี และสวัสดิการด้านระบบบริการสาธารณสุขที่ต้องการเพิ่มมี 6 เรื่อง ได้แก่ สวัสดิการเชื่อมสมาชิกป่วย ดูแลสุขภาพด้วยแพทย์แผนไทย ธนาคารเครื่องมือแพทย์และเครื่องมืออุปกรณ์สำหรับผู้พิการ ธนาคารเลือด กีฬาสร้างสุข และส่งเสริมอนุรักษ์ตำรับอาหารพื้นบ้าน สวัสดิการที่ต้องการเพิ่มมีลักษณะเป็นการ จัดกิจกรรมพัฒนาปัจจัยกำหนดสุขภาพาร่วมกับภาคีเครือข่ายที่มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องกับ สวัสดิการนั้น ๆ มากกว่าการจ่ายเป็นตัวเงิน โดยกองทุนสัจจะฯมีบทบาทหลัก คือ การประสาน ความร่วมมือในงานตามบทบาทหน้าที่ของภาคีเครือข่าย และพบว่ามีการใช้ทุนของกองทุนสัจจะฯ ในการดำเนินกิจกรรม โดยไม่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเงินของกองทุน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. เครือข่ายสัจจะฯ ควรทบทวนสวัสดิการที่มีตามระเบียบเครือข่าย เช่น สวัสดิการ เงินกู้และเงินฝากให้แทนเมื่อสมาชิกเสียชีวิต ซึ่งมีการดำเนินการได้เพียงบางกองทุน และหลาย กองทุนได้ยกเลิกไปเนื่องจากส่งผลต่อความมั่นคงทางการเงินของกองทุน และควรเพิ่มสวัสดิการ ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ซึ่งทุกกองทุนยังไม่มีดำเนินการ ส่วนสวัสดิการด้านระบบบริการ สาธารณสุขควรเพิ่มสวัสดิการเพื่อสร้างเสริมสุขภาพ

2. เครือข่ายสัจจะฯ ควรสนับสนุนการพัฒนาสวัสดิการที่ไม่ได้ใช้เงินเป็นหลัก แต่ ใช้ทุนของเครือข่ายฯ โดยการประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและกลุ่มต่างๆ ใน ชุมชน ดำเนินการจัดสวัสดิการในรูปกิจกรรมที่สมาชิกเครือข่ายสัจจะฯและภาคีเครือข่ายร่วมกัน ดำเนินการโดยไม่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเงินของกองทุน

3. เครือข่ายสัจจะฯ ควรจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาสวัสดิการเพื่อสุขภาพะ ของ เครือข่าย เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนาสวัสดิการเพื่อสุขภาพะ ของกองทุนสัจจะฯ ที่เป็น สมาชิกของเครือข่าย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

1. ควรมีการวิจัยการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาสวัสดิการเพื่อสุขภาวะของเครือข่ายสังคมฯ เพื่อให้ได้องค์ความรู้การพัฒนาสวัสดิการเพื่อสุขภาวะสำหรับให้กองทุนสังคมฯที่เป็นสมาชิกได้เข้ามาเรียนรู้
2. ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อการพัฒนาสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาวะของเครือข่ายสังคมฯ

บรรณานุกรม

- กาญจนา บุญรักษา. 2552. การจัดสวัสดิการชุมชนเพื่อความอยู่ดี มีสุข ของประชาชนชุมชนบ้านขาม ตำบลบ้านขาม อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัย, สาขาบริหารและนโยบายสวัสดิการทางสังคม, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ. 2552. *พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550*. นนทบุรี: บริษัท วิกี จำกัด.
- จินตนา จริงจิตร. 2544. ศึกษาการดำเนินงานและผลกระทบจากการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนของ กลุ่มออมทรัพย์ที่มีผลงานดีเด่น ในอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, ไทยคดีศึกษา, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- จิระศักดิ์ ตรีเดช. 2553. สิ่งที่ขาดหายไปในระบบการจัดสวัสดิการชุมชน. <http://banprak-nfg.com> (สืบค้นเมื่อ 30 กรกฎาคม 2556)
- จุฑาทิพย์ ภัทรวาส. 2540. *การจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- เจตนา แซ่เจี๋ย. 2548. ประเภทและการจัดสวัสดิการชุมชนโดยเครือข่ายออมทรัพย์หลักสี่-ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์หลักสูตรพัฒนาชุมชนมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชนินทรา ลัยละมัย, บงกช ทองแดง, และณัฐวี เผือกน้อย. 2552. โครงการวิถีคนชายคลองระโนดในยุคสายน้ำ. ม.ป.ท. ค้นเมื่อ 20 มกราคม 5558, จาก [ranodmuseum.org/images/งานวิจัย/โครงการ 20 วิถีคนชายคลองระโนดในยุคสายน้ำ.pdf](http://ranodmuseum.org/images/งานวิจัย/โครงการ_20_วิถีคนชายคลองระโนดในยุคสายน้ำ.pdf)
- ชัยวัฒน์ หน่อรัตน์. 2546. สวัสดิการชุมชนชนบทไทย. วิทยานิพนธ์ดุขุฎิบัณฑิต, สาขาบริการสังคม คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ. 2544. *สวัสดิการโดยภาคชุมชน(1)กลุ่มออมทรัพย์*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง ฉบับที่ 17 คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ. 2544. *สวัสดิการโดยภาคชุมชน(2)กลุ่มผลิตภัณฑ์*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง ฉบับที่ 18 คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ. 2544. *สวัสดิการสังคม ฉบับชาวบ้าน แนวคิด นโยบาย แนวทางปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ. 2549. *สวัสดิการสังคม ในมิติกินดี อยู่ดี มีสุข มีสิทธิ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ที่ว่าการอำเภอควนเนียง. 2557. ประวัตินอำเภอ. <http://www.khuanniang-sk.go.th> (สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2557)

ที่ว่าการอำเภอนาทวี. 2557. ประวัตินอำเภอ. <http://www.nathawi-sk.go.th> (สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2557)

ที่ว่าการอำเภอระโนด. 2557. ประวัตินอำเภอ. <http://www.ranoti-sk.go.th> (สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2557)

เทศบาลตำบลบางเหรียง จังหวัดสงขลา. 2558. ประวัตินอำเภอ. <http://www.bangrieang.go.th> (สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2557)

นิตยา เพ็ญศิริินภา. 2548. สุขภาพและพฤติกรรม. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชา สุขศึกษาและการประชาสัมพันธ์* งานสาธารณสุข. หน้า 35-86. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

บัวพันธ์ พรหมพักพิง และคณะ. 2550. การพัฒนารูปแบบการบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนในระดับอำเภอ อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

บุญใจ ศรีสถิตินรากุล. 2553. *ระเบียบวิธีวิจัยทางพยาบาลศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ยูแอนด์ไอ อินเตอร์ มีเดีย.

ประเวศ วะสี. 2543. *สุขภาพในฐานะอุดมการณ์ของมนุษย์*. พิมพ์ครั้งที่ 4. นนทบุรี: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.

ประเวศ วะสี. 2545. *สุขภาพสังคม ผู้สังคมนันตภาพ มนุษย์พันทุกข์ร่วมกันได้*. นนทบุรี: สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพและสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.

ปัทมาวดี โพชนุกูล ชูชุกิ. 2552. วรรณกรรมปริทรรศน์และการสังเคราะห์ความรู้เรื่อง สวัสดิการชุมชนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

พงศ์เทพ สุธีรัฐดิ. 2552. *การบูรณาการองค์ความรู้บทบัญญัติศาสนาอิสลามกับการสร้างเสริมสุขภาพ: สุขภาพจิต*. สงขลา: สถาบันวิจัยระบบสุขภาพภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

พระไพศาล วิสาโล. 2553. *สุขแท้ด้วยปัญญา วิธีสู่สุขภาวะทางปัญญา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: หจก.สามลดา.

กิม ภคเมธาวิ. 2544. *กองทุนชุมชน เครือข่ายสัจจะออมทรัพย์ จังหวัดสงขลา*. กรุงเทพฯ: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 .กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์. วาโร เฟ็งสวัสดิ์. 2551. *วิธีวิทยาการวิจัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น

ศรีศักดิ์ สุนทรไชย. 2550. การเปลี่ยนแปลงปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อความต้องการทางสุขภาพ. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชา สุขภาพกับการพัฒนา* . หน้า 139-182. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัย

- ศูนย์ศึกษาสิ่งแวดล้อมลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา. 2557. ที่มาโครงการ. <http://www.careutapao.com/frontpage>
(สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2557)
- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน 2555.โครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน. <http://www.codi.or.th/welfare>
(สืบค้นเมื่อ 27 มิถุนายน 2555)
- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน. 2547.สรุปผลการสัมมนาสวัสดิการชุมชนแก้จนอย่างยั่งยืน เครือข่าย
สวัสดิการชุมชนสี่ภาค ศูนย์ประสานสนับสนุนการแก้ไขปัญหาความยากจนภาค
ประชาชน. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(องค์การมหาชน).
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2553. หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน. ปี 2553. กระทรวงเทคโนโลยีและ
สารสนเทศและการสื่อสาร.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2555.หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน.กระทรวงเทคโนโลยีและสารสนเทศและ
การสื่อสาร. <http://www.nso.go.th/> (สืบค้นเมื่อ 7 สิงหาคม 2555)
- สำเร็จ เสกขุนทด. 2553. สวัสดิการชุมชนเครื่องมือสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนท้องถิ่น:
กรณีศึกษา ตำบลหนองแวงโสภระ จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรม
หาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุกัญญา โลจนากิจวัฒน์ สว่างพงศ์ หมวดเพชรและดร.ครูชบ ยอดแก้ว.2545. นักคิด นักจัดการ นักบริหาร
กองทุนสวัสดิการชุมชน กลุ่มสัจจะออมทรัพย์แบบพัฒนาครอบครัวชีวิต. สงขลา: เดอะโฟกัส.
- สุกัญญา โลจนากิจวัฒน์. 2553. สวัสดิการชุมชน เพื่อการอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน.พิมพ์ครั้งที่ 1.
สงขลา: โรงพิมพ์นำผล.
- สุกัญญา โลจนากิจวัฒน์ และปญญาภา รุ่งปีตะรังสี. 2557. เอกสารประกอบการศึกษาชุดโครงการวิจัย
สวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาวะ เครือข่ายสัจจะ วันละ 1 บาท จังหวัดสงขลา. ม.ป.ท.
- สุกัญญา โลจนากิจวัฒน์. 2548. กระบวนการพัฒนาองค์กรชุมชนเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ:กรณี
ศึกษา กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ จังหวัดสงขลา.กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรเกียรติ อาชานานุภาพ. 2550. สุขภาพและปัจจัยกำหนดสุขภาพ. ใน การสร้างเสริมสุขภาพ:
แนวคิด หลักการ และบทเรียนของไทย. อ่ำพล จินดาวัฒน์, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ:
หมอชาวบ้าน.
- เสรี พงศ์พิศ. 2548. ชุมชนเรียนรู้ อยู่เย็นเป็นสุข.กรุงเทพฯ: เสริมวิทย์การพิมพ์.
- องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม. 2557. แผนพัฒนาสามปี (2558-2560) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม.
สงขลา <http://www.thkham.go.th> (สืบค้นเมื่อ 11 มกราคม 2558)

- อภิญา เวชชัย และศิริพร ยอดกมลศาสตร์. 2547. *สวัสดิการสังคมฉบับชาวบ้าน แนวคิด นโยบาย แนวทางปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ออมทรัพย์ พลพงษ์. 2553. *การจัดสวัสดิการชุมชน ขององค์การบริหารหนองข้างคอก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการปกครองส่วนท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อัมมาร สยามวาลา และ สมชัย จิตสุชน. 2550. *จะแก้ปัญหาคความยากจนกันอย่างไร: แ่งขัน แจกจ่าย หรือสวัสดิการ แนวทางการแก้ไขปัญหาความยากจน เสรีนิยม ประชานิยมหรือรัฐสวัสดิการ*, เอกสารสำเนาวิชาการประจำปี 2550: มูลนิธิการวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- World Health Organization Geneva. 1998. *Health Promotion Glossary*. Switzerland: Marilyn Langfeld.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตาราง 22 สถานะการเงินของกองทุนสัจจะฯ จำแนกตามโซน และความเข้มแข็งของกองทุนสัจจะฯ

โซน	กลุ่ม	ชื่อกองทุนฯ	กองทุน		
			20 เปอร์เซ็นต์ (บาท)	30 เปอร์เซ็นต์ (บาท)	50 เปอร์เซ็นต์ (บาท)
โซน 1	A	ทุ่งหวัง	1,388,999	2,083,499	3,472,499
		ทต.ควนเนียง	214,795	322,192	536,988
		เขาพระ	1,191,876	1,787,814	2,979,691
		บางเหริยาง	1,502,596	2,253,894	3,756,490
		บางกล้า	283,716	425,574	709,290
	B	แม่ทอม	256,549	384,824	641,373
		ทน.สงขลา	212,089	318,133	530,222
		เกาะแต้ว	681,238	1,021,857	1,703,096
		ควนรู	570,326	855,490	1,425,817
		C	คูหาใต้	444,626	666,939
โซน 2	A	บ้านพรุ	1,390,994	2,086,491	3,477,485
		ท่าข้าม	545,060	817,590	1,362,650
	B	ทุ่งลาน	335,437	503,155	838,593
		ทต.พะตง	318,994	478,491	797,486
โซน 3	A	พะตง	152,541	228,811	381,353
		ทม.สิงหนคร	852,436	1,278,654	2,131,091
		บ่อดาน	240,327	360,491	600,819
		ชุมพล	165,390	248,085	413,475
		ระวะ	55,166	82,750	137,917
โซน 4	A	วัดจันทร์	175,955	263,933	439,889
		น้ำขาว	703,631	1,055,447	1,759,079
		คลองเป็ยะ	876,673	1,315,009	2,191,683
		นาหมอศรี	559,948	839,923	1,399,872
		ท่าม่วง	873,451	1,310,176	2,183,627
		นาหว้า	850,623	1,275,935	626,559
	B	ป่าชิง	733,693	1,100,540	1,834,233
		วังใหญ่	368,948	553,423	922,372

หมายเหตุ A คือ พื้นที่ดีเด่น B คือพื้นที่เตรียมเด่น C คือพื้นที่พัฒนา (ข้อมูล 1 เมษายน 2547 - 30 มิถุนายน 2557)

ภาคผนวก ข

ที่ ศธ 0521.13/ว.216

สถาบันการจัดการระบบสุขภาพ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา
90110

9 เมษายน 2557

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม ในการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การจัดสวัสดิการชุมชนและความต้องการสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาวะ ของเครือข่ายสัจจะวันละ 1 บาท จังหวัดสงขลา

เรียน

ด้วย นางสาวชนิษฐา ทองเย็น นักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการระบบสุขภาพ ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การจัดสวัสดิการชุมชนและความต้องการสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาวะ ของเครือข่ายสัจจะวันละ 1 บาท จังหวัดสงขลา” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดสวัสดิการชุมชนและความต้องการสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาวะด้านปัจเจกบุคคล สิ่งแวดล้อม และระบบบริการสาธารณสุข ของเครือข่ายสัจจะวันละ 1 บาท จังหวัดสงขลา โดยมี ผศ.ดร.สุกัญญา โสจนาภิวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นั้น

ขณะนี้ วิทยานิพนธ์ดังกล่าวได้ดำเนินการเก็บข้อมูลในพื้นที่แล้ว และจะดำเนินการจัดการสนทนากลุ่มเพื่อร่วมรับฟังประเด็นจากผลการวิจัยและร่วมให้ข้อมูลเพิ่มเติม ในการนี้ สถาบันการจัดการระบบสุขภาพ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่มดังกล่าว ในวันที่ 2557 เวลา น. ณ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเข้าร่วมการสนทนากลุ่มดังกล่าวด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงศ์เทพ สุธีรุดม)

ผู้อำนวยการสถาบันการจัดการระบบสุขภาพ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ผู้ประสานงาน น.ส.ชนิษฐา ทองเย็น 087-2853669
สงครสม.อ.ชั้น 10 อาคาร 1 ศูนย์ทรัพยากรการเรียนรู้
โทรศัพท์ 074-282900-2, 081-5415227
โทรสาร 074-282901

ภาคผนวก ค

แบบสอบถาม

การวิจัยเรื่อง การจัดสวัสดิการชุมชนและความต้องการสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาวะ
ของเครือข่ายสัจจะลดรายจ่ายวันละ 1 บาท เพื่อทำสวัสดิการภาคประชาชน จังหวัดสงขลา

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาสวัสดิการชุมชนและความต้องการสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาวะ ของเครือข่ายสัจจะลดรายจ่ายวันละ 1 บาท เพื่อทำสวัสดิการภาคประชาชน จังหวัดสงขลา โดยแบบสอบถามมี 2 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1	ข้อมูลทั่วไปของกองทุนสัจจะฯ	จำนวน	7	ข้อ
ส่วนที่ 2	การจัดสวัสดิการชุมชน และความต้องการสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาวะของเครือข่ายสัจจะฯ	จำนวน	29	ข้อ
	สวัสดิการด้านปัจเจกบุคคล	จำนวน	6	ข้อ
	สวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	จำนวน	4	ข้อ
	สวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม	จำนวน	13	ข้อ
	สวัสดิการด้านระบบบริการสาธารณสุข	จำนวน	6	ข้อ

2. โปรดตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง คำตอบที่เป็นจริงและสมบูรณ์ จะช่วยให้ผลการวิจัยเกิดประโยชน์สูงสุด
3. ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ และจะประมวลผลเป็นรายงานในภาพรวม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกองทุนสัจจะฯ

คำชี้แจง โปรดพิจารณาและให้ข้อมูลตามความเป็นจริง โดยเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
หรือเติมข้อความในช่องว่างให้สมบูรณ์

1. ข้อมูลกองทุนสัจจะฯ

- 1.1 ชื่อกองทุน.....
- 1.2 ที่ทำการกองทุน.....
- 1.3 ชื่อประธานกองทุน.....หมายเลขโทรศัพท์.....
- 1.4 วัน เดือน ปี ที่ก่อตั้งกองทุน.....อายุกองทุน.....ปี.....เดือน
- 1.5 วันที่ทำการกองทุน.....
- 1.6 จำนวนสมาชิกเริ่มต้น.....คน
- 1.7 จำนวนสมาชิกปัจจุบัน.....คน
- 1.8 จำนวนประชากรทั้งตำบล.....คน

2. เพศ

เพศหญิง จำนวน.....คน เพศชาย จำนวน.....คน

3. อายุสมาชิกกองทุน

0 - 14 ปี	จำนวน.....คน
15-59 ปี	จำนวน.....คน
60 ปีขึ้นไป	จำนวน.....คน
ผู้พิการ/ผู้ด้อยโอกาส	จำนวน.....คน

4. สถานะการเงินของกลุ่ม

กองทุนเงินสวัสดิการ 50% จำนวนเงินบาท
กองทุนเงินวิสาหกิจ/ธุรกิจชุมชน การศึกษา 30% จำนวนเงินบาท
กองทุนเงินสำรอง 20% จำนวนเงินบาท

5. เงินสมทบจากจากหน่วยงานภาครัฐ

- อบต./อปท.	จำนวนเงิน.....บาท
- พมจ.	จำนวนเงิน.....บาท
- พอช.	จำนวนเงิน.....บาท

- รวมเงินสมทบ จำนวนเงิน.....บาท
- เงินสมทบคงเหลือ จำนวนเงิน.....บาท

6. สวัสดิการที่จัดให้กับสมาชิกในปัจจุบัน โดยเติมเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ของสวัสดิการที่ท่านดำเนินการ

- สวัสดิการแม่คลอดบุตรนอนโรงพยาบาล
- สวัสดิการรับขวัญบุตร
- สวัสดิการบำนาญผู้สูงอายุ
- สวัสดิการฌาปนกิจ
- สวัสดิการเยี่ยมเมื่อป่วยนอนโรงพยาบาล
- สวัสดิการทุนการศึกษา
- สวัสดิการคนด้อยโอกาส
- สวัสดิการคนทำงาน
- สวัสดิการเงินกู้ กรณีสมาชิกเสียชีวิต เป็นสมาชิกครบ 180 วัน (กลุ่มส่งเงินกู้ให้ต่อ)
- สวัสดิการเงินฝาก กรณีสมาชิกเสียชีวิต เป็นสมาชิกครบ 180 วัน (กลุ่มฝากให้ต่อ)

7. การจ่ายสวัสดิการของกองทุนฯ

ประเภทสวัสดิการ	จำนวนผู้ได้รับสวัสดิการ (ราย)	จำนวนเงิน (บาท)
1. เกิด		
2. แก่ (บำนาญ)		
3. เจ็บ		
4. ตาย		
5. ทุนการศึกษา		
6. คนด้อยโอกาส		
7. คนทำงาน		
8. เงินกู้		
9. เงินฝาก		

ส่วนที่ 2 การจัดสวัสดิการชุมชน และความต้องการสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาพ ของ เครือข่ายสัจจะวันละ 1 บาท จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามแบ่งสวัสดิการชุมชนเป็น 3 ด้าน ตามปัจจัยกำหนดสุขภาพ คือ ด้านปัจเจกบุคคล ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและสังคม และด้านระบบบริการสาธารณสุข
2. โปรดพิจารณาประเภทสวัสดิการเป็นรายชื่อโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในตาราง และเติมคำในช่องว่างให้สมบูรณ์ โดยมีลำดับการตอบดังตัวอย่าง

ประเภทสวัสดิการ	สวัสดิการปัจจุบันของกองทุนสัจจะฯ		การดำเนินการจัดสวัสดิการของกองทุนสัจจะฯ	สวัสดิการปัจจุบันของกลุ่มอื่นๆ ในชุมชน		การดำเนินการจัดสวัสดิการโดยกลุ่มอื่นๆ ในชุมชน ระบุ.....	สวัสดิการที่ต้องการเพิ่มเติม		การดำเนินการจัดสวัสดิการที่ต้องการเพิ่มเติม
	มี	ไม่มี		มี	ไม่มี		ต้องการ	ไม่ต้องการ	
สวัสดิการด้านปัจเจกบุคคล									
- สวัสดิการรับขวัญบุตร									

- 2.1 ปัจจุบันกองทุนสัจจะฯ ของท่านมีการจัดสวัสดิการรับขวัญบุตรหรือไม่ ถ้ามีให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง มี พร้อมระบุนรายละเอียดการจัดสวัสดิการ และมีกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน จัดสวัสดิการนี้หรือไม่ ถ้ามีให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องมี และระบุนรายละเอียดของการจัดสวัสดิการ พร้อมระบุว่าจัดโดยกลุ่มใด กรุณาเติมข้อความช่องถัดไปทางขวามือ ดังข้อ 2.2
- 2.2 หากกลุ่มท่านไม่มีการจัดสวัสดิการรับขวัญบุตรหรือมีแล้ว ท่านต้องการเพิ่มสวัสดิการนี้หรือไม่ ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องต้องการหรือไม่ต้องการ พร้อมระบุการดำเนินการสวัสดิการที่ท่านต้องการเพิ่มในช่องถัดไป

ชื่อกองทุนสัจจะฯ.....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับคำตอบของกลุ่มท่านและเติมข้อความให้สมบูรณ์

สวัสดิการ	สวัสดิการปัจจุบัน ของกองทุนสัจจะฯ		การดำเนินการ จัดสวัสดิการ ของกองทุน สัจจะฯ	สวัสดิการปัจจุบันของ กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน		การดำเนินการจัดสวัสดิการ โดยกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน ระบุ.....	สวัสดิการที่ต้องการ เพิ่มเติม		การดำเนินการ จัดสวัสดิการที่ ต้องการ เพิ่มเติม
	มี	ไม่มี		มี	ไม่มี		ต้องการ	ไม่ต้องการ	
สวัสดิการด้านปัจเจกบุคคล									
1. สวัสดิการรับขวัญบุตร									
2. สวัสดิการแม่คลอดนอน โรงพยาบาล									
3. สวัสดิการบำนาญผู้สูงอายุ									
4. สวัสดิการฌาปนกิจ									
5. สวัสดิการจ่ายเงินกู้ให้แทน กรณีสมาชิกเสียชีวิต									
6. สวัสดิการฝากเงินให้ต่อ กรณีสมาชิกเสียชีวิต									
7. อื่นๆโปรดระบุ.....									

สวัสดิการ	สวัสดิการปัจจุบัน ของกองทุน สัจจะฯ		การดำเนินการ จัดสวัสดิการ ของกองทุน สัจจะฯ	สวัสดิการปัจจุบัน ของกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน		การดำเนินการจัดสวัสดิการ โดยกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน ระบุ.....	สวัสดิการที่ต้องการ เพิ่มเติม		การดำเนินการ จัดสวัสดิการที่ ต้องการเพิ่มเติม
	มี	ไม่มี		มี	ไม่มี		ต้องการ	ไม่ต้องการ	
สวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ									
1. สวัสดิการอนุรักษ์ฟื้นฟู ป่าชุมชน									
2. สวัสดิการอนุรักษ์ฟื้นฟู แหล่งน้ำธรรมชาติ									
3. สวัสดิการธนาคารขยะ									
4. สวัสดิการเกษตรอินทรีย์/ เกษตรผสมผสาน									
5. อื่นๆ โปรดระบุ.....									

ประเภทสวัสดิการ	สวัสดิการปัจจุบัน ของกองทุน สัจจะฯ		การดำเนินการ จัดสวัสดิการ ของกองทุน สัจจะฯ	สวัสดิการปัจจุบัน ของกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน		การดำเนินการจัดสวัสดิการ โดยกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน ระบุ.....	สวัสดิการที่ต้องการ เพิ่มเติม		การดำเนินการ จัดสวัสดิการที่ ต้องการเพิ่มเติม
	มี	ไม่มี		มี	ไม่มี		ต้องการ	ไม่ต้องการ	
สวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม									
1. สวัสดิการเงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัย									
2. สวัสดิการสร้างที่อยู่อาศัยให้ผู้ยากไร้/ผู้เดือดร้อน									
3. สวัสดิการน้ำดื่ม									
4. สวัสดิการเครื่องใช้เพื่อการทำงาน									
5. สวัสดิการพัฒนาอาชีพ									
6. สวัสดิการศูนย์การเรียนรู้ด้านอาชีพ									
7. สวัสดิการบรรเทาสาธารณภัย									
8. สวัสดิการการศึกษา									

ประเภทสวัสดิการ	สวัสดิการปัจจุบัน ของกองทุน ต่างๆ		การดำเนินการ จัดสวัสดิการ ของกองทุน ต่างๆ	สวัสดิการปัจจุบัน ของกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน		การดำเนินการจัดสวัสดิการ โดยกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน ระบุ.....	สวัสดิการที่ต้องการ เพิ่มเติม		การดำเนินการ จัดสวัสดิการที่ ต้องการเพิ่มเติม
	มี	ไม่มี		มี	ไม่มี		ต้องการ	ไม่ต้องการ	
สวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม (ต่อ)									
9. สวัสดิการช่วยเหลือผู้ พิการ/ผู้ด้อยโอกาส									
10. สวัสดิการคนทำงาน									
11. สวัสดิการงดเหล้าใน งานบุญ									
12. สวัสดิการความดี									
13. สวัสดิการฟื้นฟู วัฒนธรรมประเพณี									
14. อื่นๆ โปรด ระบุ.....									

ประเภทสวัสดิการ	สวัสดิการปัจจุบัน ของกองทุน นี้จะฯ		การดำเนินการ จัดสวัสดิการ ของกองทุน นี้จะฯ	สวัสดิการปัจจุบัน ของกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน		การดำเนินการจัด สวัสดิการโดยกลุ่ม อื่น ๆ ในชุมชน ระบุ.....	สวัสดิการที่ต้องการ เพิ่มเติม		การดำเนินการ จัดสวัสดิการที่ ต้องการเพิ่มเติม
	มี	ไม่มี		มี	ไม่มี		ต้องการ	ไม่ต้องการ	
สวัสดิการด้านระบบบริการสาธารณสุข									
1. สวัสดิการรักษาพยาบาล (เจ็บ)									
2. สวัสดิการการรักษาด้วย แพทย์แผนไทย									
3. สวัสดิการธนาคาร เครื่องมือแพทย์									
4. สวัสดิการธนาคารเลือด									
5. สวัสดิการส่งเสริมการออก กำลังกาย									
6. สวัสดิการส่งเสริมและ อนุรักษ์ตำรับอาหาร พื้นบ้าน									
7. อื่นๆโปรด ระบุ.....									

ภาคผนวก ง

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามเรื่อง การจัดสวัสดิการชุมชน และความต้องการสวัสดิการชุมชนเพื่อสุขภาพของเครือข่ายสัจจะ วันละ 1 บาท จังหวัดสงขลา

1. อาจารย์ปัทมาภา รุ่งปิตะรังสี
สังกัดคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. นายอุดม แก้วประดิษฐ์
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ
และนายกสมาคมสวัสดิการภาคประชาชนสงขลา
สังกัดสมาคมสวัสดิการภาคประชาชนสงขลา
3. นายอนันต์ ดิสระ
ข้าราชการบำนาญ นักพัฒนาสังคม 9 บส. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
สังกัดคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และคณะกรรมการสมาคมสวัสดิการภาค
ประชาชนสงขลา

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล นางสาวณิษฐา ทองเย็น

รหัสประจำตัวนักศึกษา 5310042002

วุฒิการศึกษา

วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
ประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร์ (เทคนิคเภสัชกรรม)	วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดยะลา	2546
วิทยาศาสตร์บัณฑิต (สาธารณสุขชุมชน)	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	2549

ทุนการศึกษา (ที่ได้รับในระหว่างการศึกษา)

สถาบันการจัดการระบบสุขภาพภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สนับสนุนทุนในการทำวิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สนับสนุนทุนในการทำวิทยานิพนธ์

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ ปฏิบัติงานที่โรงพยาบาลบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

การพิมพ์ เผยแพร่ผลงาน

การประชุมวิชาการ การบริหารจัดการ ครั้งที่ 10 เรื่อง “การบริหารจัดการเพื่อการปฏิรูป”
วันที่ 27 มีนาคม 2558 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์